

PLAN OCHRONY PARKU KULTUROWEGO KAZIMIERZ ZE STRADOMIEM W KRAKOWIE

ETAP II: ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO

CZ. D: ANALIZA KRAJOBRAZU STRADOMIA I KAZIMIERZA ZA POMOCĄ ZIDENTYFIKOWANYCH WAK I ZWAK

DR HAB. INŻ. ARCH. URSZULA FORCZEK-BRATANIEC, PROF. PK

MGR HIST. ROMAN MARCINEK

DR HAB. INŻ. ARCH. ZBIGNIEW MYCZKOWSKI, PROF. PK

MGR INŻ. ARCH. KRAJ. ALEKSANDRA RYKACZEWSKA

MGR INŻ. ARCH. KRAJ. PAULINA NOSALSKA

DR ANDRZEJ SIWEK

DR N. HUM., MGR INŻ. ARCH. JERZY WOWCZAK

Spis treści

Kategoryzacja wewnątrz ulicznych i placowych	6
Ciągi kluczowe [CK].....	7
CK 1 ul. Bernardyńska	8
CK 2 ul. Skałeczna	10
CK 3 ul. Józefa	12
CK 4 ul. Starowiślna	15
CK 5 ul. Szeroka	19
CK 6 ul. Bożego Ciała	22
CK 7 ul. Stradomska	25
CK 8 ul. Krakowska	27
CK 9 ul. Rybaki	32
CK 10 ul. Podgórska	33
Ciągi charakterystyczne [CC]	35
CC 1 ul. Powiśle.....	36
CC 2 ul. Smocza	37
CC 3 ul. Koletok	39
CC 4 ul. Dietla	41
CC 5 ul. Paulińska	47
CC 6 ul. Augustiańska	49
CC 7 ul. Trynitarzka	51
CC 8 ul. Mostowa.....	52
CC 9 ul. św. Wawrzyńca.....	53
CC 10 ul. Bartosza.....	56
CC 11 pl. Bawół	57
CC 12 ul. św. Sebastiana.....	58
CC 13 ul. Brzozowa.....	60
CC 14 ul. Jakuba.....	62
CC 15 ul. Miodowa.....	64
CC 16 ul. Estery	67
CC 17 pl. Nowy	69
CC 18 ul. Sarego Józefa.....	72

CC 19 ul. Bogusławskiego Wojciecha.....	74
CC 20 ul. Meiselsa	75
Ciągi uzupełniające [CU]	77
CU 1 ul. Wrzesińska.....	78
CU 2 ul. Sukiennicza.....	79
CU 3 ul. Orzeszkowej Elizy	80
CU 4 ul. św. Agnieszki.....	81
CU 5 ul. Piekarska	82
CU 6 ul. Skawińska.....	83
CU 7 ul. Wietora	86
CU 8 ul. Bocheńska.....	87
CU 9 pl. Wolnica.....	88
CU 10 ul. Gazowa	90
CU 11 ul. Przemyska	91
CU 12 ul. Rzeszowska.....	92
CU 13 ul. Dajwór	93
CU 14 ul. Kupa	95
CU 15 ul. Podbrzezie	97
CU 16 ul. Berka Joselewicza	98
CU 17 ul. Bonifraterska	100
CU 18 ul. Chmielowskiego Adama	101
CU 19 ul. Ciemna	102
CU 20 ul. św. Gertrudy	103
CU 21 ul. Halicka	105
CU 22 ul. Izaaka	106
CU 23 ul. św. Katarzyny	107
CU 24 ul. Kordeckiego Augustyna ks.....	108
CU 25 ul. Lewkowa	110
CU 26 pl. Na Groblach.....	111
CU 27 ul. Na Przejściu	112
CU 28 ul. Nowa	113
CU 29 ul. Podzamcze	114
CU 30 ul. św. Stanisława	115
CU 31 ul. Straszewskiego Floriana	116

CU 32 ul. Warszawera.....	117
CU 33 ul. Wąska	119
CU 34 ul. Węglowa	120
Ciągi bulwarowe [CB].....	121
CB 1 Bulwar Czerwieński.....	121
Nazwa ciągu: Bulwar Czerwieński	121
CB 2 Bulwar Inflancki	124
Nazwa ciągu: Bulwar Inflancki	124
CB 2 Bulwar Kurlandzki	127
Nazwa ciągu: Bulwar Kurlandzki	127
Ciągi według nazw ulic i placów	130

Uwaga!

W części inwentaryzacyjnej zastosowano system skrótów obowiązujący w katalogach zabytków architektury. Zastosowanie pełnych form sprawiłoby, że objętość opracowania powiększyłaby się ponad racjonalną miarę.

Skróty te odwołują się do podstawowych informacji (mur. – murowany, drew. – drewniany, przebud. – przebudowany, nadbud. – nadbudowa, proj. – projekt itp.)

Wyróżnienie czerwoną czcionką oznaczają nieobecność obiektu (lub działki) w Gminnej Ewidencji Zabytków. Pogrubiono numer wpisu do rejestru zabytków.

Zdjęcia współczesne wykonała Autorska Pracownia Projektowa Wowczak. Zostały one pogrupowane i przypisane do każdego ciągu widokowego.

| 5

Dawne nazwy ulic

Bohaterów Stalingradu > Starowiślna

Fornalskiej Małgorzaty > Wietora

Gliniana > Krakowska

Kazimierska > Stradomska

Kierków > Jakuba

Kopernika > Koletek

Mały Plac > Jakuba

Miedziuch > Meiselsa

Nadwiślańska > Podgórska

Nowa (d.) > Meiselsa

Pobrzeże > Podbrzezie

Podbrzezie (d.) > Miodowa

Podbrzeże > Podbrzezie

Portowa > Podzamcze, Powiśle

Przesmyk > Bonifratska

Różana > Trynitariska

Rybna > Trynitariska

Rybny Plac > Izaaka

Rynek > Wolnica Plac

Skawińska Boczna > Wietora.

Stanisława św. [d.] > Skałeczna

Sukiennicza (d.) > Żydowska

Sukienników > Żydowska

Szeroka [d.] > Kupa

Szewska > Krakowska

Topolowa al. > Bernardyńska

Ubogich > Warszawera Jonatana

Uczniowska > Chmielowskiego Adama

Wałowa > Dajwór

Waryńskiego Ludwika > św. Gertrudy

Wawrzyniecka > Wawrzyńca św.

Wielka > Szeroka

Wielki Plac > Kupa

Zielona > Sarego Józefa

Żydowska > Józefa

Żydowski Plac > Nowy Plac

Kategoryzacja wnętr ulicznych i placowych

Plan Ochrony jest dokumentem określającym, w oparciu o stanowiące jego część studium, sposób gospodarowania: zarządzania i urządzania obszaru Kazimierza ze Stradomiem w Krakowie, dla ochrony i dobrej kontynuacji jego krajobrazu.

| 6

Krajobraz, rozumiany jako fizjonomia środowiska kulturowego i przyrodniczego, traktowany jest jako najbardziej dosłowna synteza wszystkich procesów, rozgrywających się na tym terenie w perspektywie historycznej, kształtujących jego współczesność i przyszłość. Krajobraz, jako wartość, przedmiot troski i ochrony i równocześnie, jako najbardziej dosłowny wizerunek tej części Miasta Krakowa, stanowi podmiot Planu Ochrony.

Na etapie identyfikacji zasobu widokowego sporządzono hierarchię punktów, ciągów powierzchni i osi, składających się na wizualny odbiór struktury urbanistycznej. Synteza zasobu widokowego została ujęta w postaci charakterystyki widokowej modeli krajobrazowych i podsumowania obrazującego stan istniejący i identyfikację głównych problemów przestrzenno-widokowych. Na podstawie zebranego materiału dokonano waloryzacji. Ocena widokowa oparła się na nasyceniu elementami ekspozycji czynnej i biernej oraz określeniu skażenia widoku, w wyniku deformacji przez nawarstwienie elementów negatywnych w postaci elementów przyrodniczych lub kulturowych. Efektem waloryzacji jest tabela zbiorcza, materiałem uzupełniającym panoramy z punktów kluczowych oraz badania na modelu przestrzennym obrazujące możliwości interwencji i ich skutki przestrzenno-widokowe. Waloryzacja ekspozycji biernej, czyli jakość widoków, jakie roztaczają się z danego obszaru, częściowo podąża za ekspozycją czynną, ale miejscami wartości te są różne. Uzupełnienie analizy widokowej stanowią panoramy.

Na podstawie ustaleń poczynionych w etapie I opracowania wytypowano zestaw elementów ekspozycji czynnej. Do analizy krajobrazu wykorzystano zidentyfikowane ciągi (trasy), będące połączeniem wartości krajobrazowych, na które składają się widoki oraz substancja architektoniczna, zidentyfikowana na podstawie jednostek WAK.

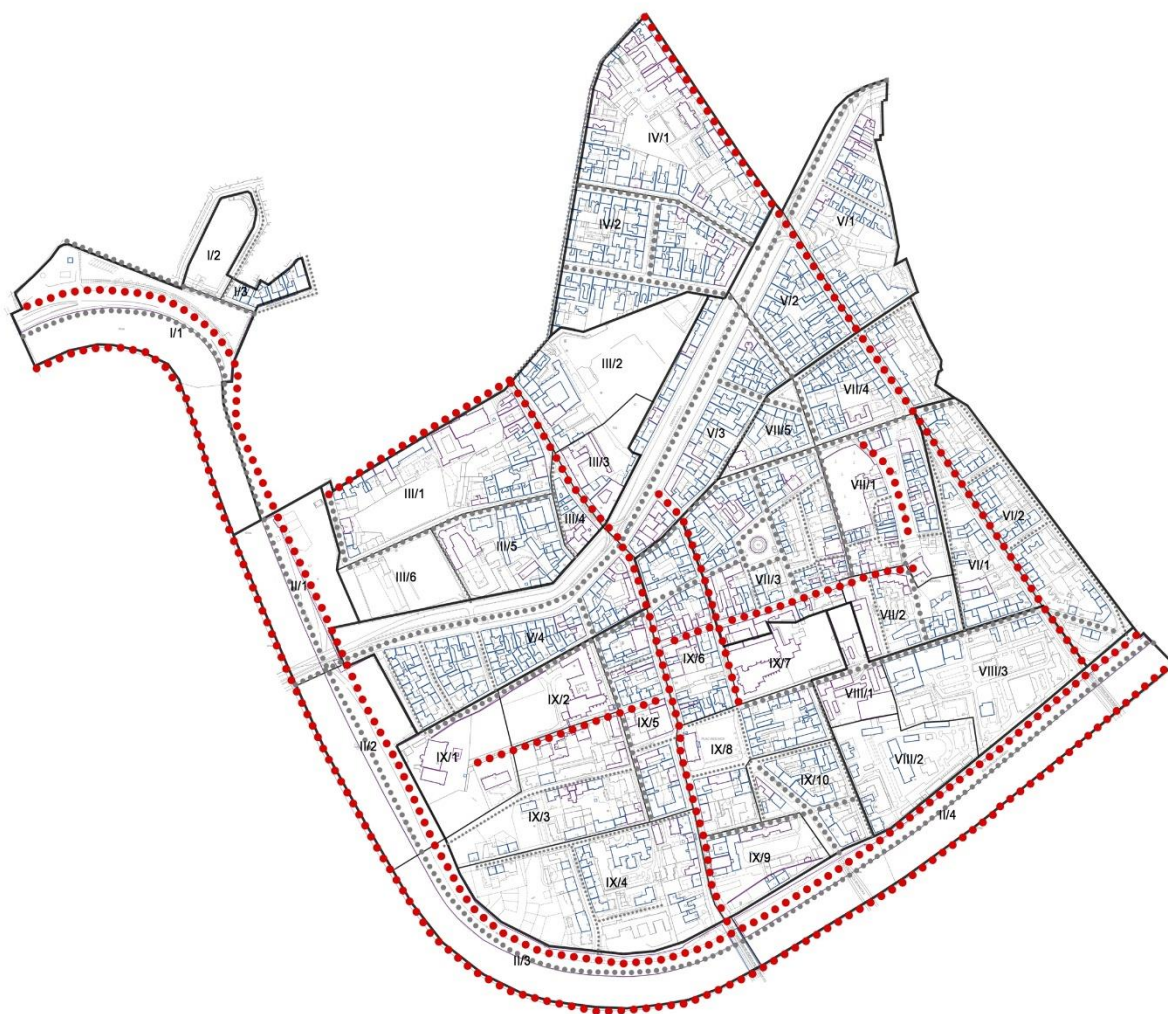
Wytypowano:

CIĄGI KLUCZOWE –ciągi widokowe kreujące najpiękniejsze sekwencje wnętrz ukazujące wybitne walory kompozycyjne struktury urbanistycznej Kazimierza ze Stradomiem

CIĄGI CHARAKTERYSTYCZNE – główne trasy przecinające rynek kazimierski ukazujące najważniejsze zabytki miasta

CIĄGI UZUPEŁNIAJCE – mniej istotne krajobrazowo ulice i trasy w obrębie granic opracowania

W zestawieniu przyjęto kolejność ulic (w ramach poszczególnych typów ciągów) wynikającą z ustaleń etapu I. Użyto m.in. zdjęć programu GoogleMaps, wersji Street View.

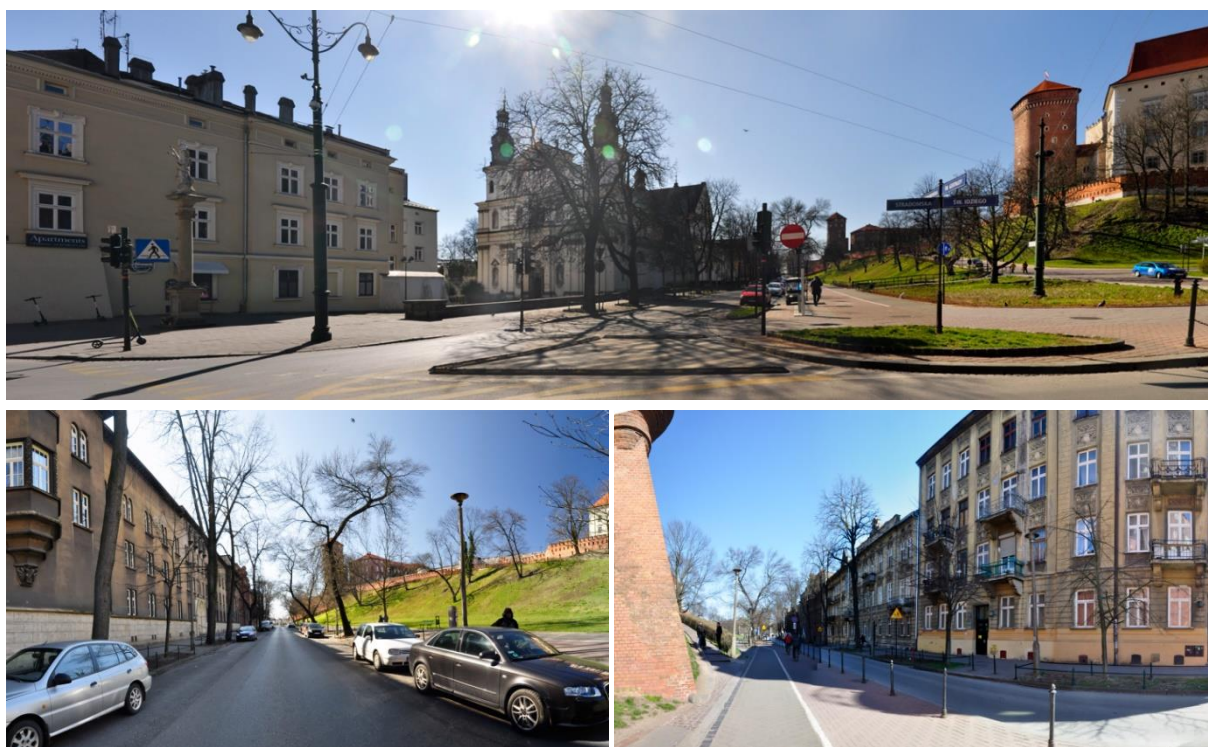
- CIĄGI KLUCZOWE
- CIĄGI CHARAKTERYSTYCZNE
- CIĄGI UZUPEŁNIAJĄCE
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTKÓW

CK 1 ul. Bernardyńska

Numer ciągu: CK 1	Nazwa ciągu: Bernardyńska
Przebieg ciągu: Stradska-Bulwar Czerwieński; przecznice: Smocza	
WAK-i tworzące ciąg: III.1	

| 8

Podstawowe informacje historyczne: Bernardyńska powstała w 1825 roku, kiedy w efekcie wyburzenia części zespołu klasztornego Bernardynów („początku XIX w. tym korytarz jeden, kuchnię, sartorię, westjarnię, cmentarza facjatę z figurami świętych 7, podwórzec wielki z wszystkimi w nim zabudowaniami zburzono”) powstał przesmyk pomiędzy kościołem a Wawelem. Początkowo nazywana Aleją Topolową; obecna nazwa funkcjonuje od ok. 1847 roku. W XVIII w. przy ulicy stał Dworek Szembekowski, o którym wiadomość przekazał A. Grabowski „leży od południowej strony Wawelu, murowany, najbliższej baszty zwanej Sandomierską; teraz 1825 r. jest własnością Aleksandrowicza”.

NR 1: **Plac kościelny na tyłach kamienicy Stradska 1.**

NR 2: KOŚCIÓŁ ŚW. BERNARDA ZE SIENY Z KLASZTOREM BERNARDYNÓW, ul. Bernardyńska nr 2; zbudowany w latach 1453– ok. 1484 z inicjatywy kardynała Zbigniewa Oleśnickiego, jako fundacja jego i Kazimierza Jagiellończyka, przy współudziale Jana Hińczy z Rogowa i mieszczan krakowskich; W 1473 wykonano tu pierwszy w Polsce druk – kalendarz na 1474), ale współczesna sylweta powstała wskutek barokowej przebudowy w drugiej połowie XVII w.; odbudowany w latach 1659–1680 po zniszczeniu z czasów najazdu szwedzkiego (1655–1657). Kościół p.w. św. Bernarda, mur., 2 poł. XV, gruntowna przebud. korpusu 1645-1647, zrujnowany 1656, odbud. 1659-1680, proj. Krzysztof Mieroszewski, krypty 1758-1765, restaur. fasady 1860-1861, remont. 1867-1869, gruntownie restaur. fasada 1895, arch. Zygmunt Hendel, gruntownie restaur. 1921-1930, restaur. fasady, arch. Ludwik Wojtyczko i Zygmunt Gawlik, remont. 1967-1969, klasztor, mur., 1455, rozbud. 1645-1647, zrujnowany, odbud. z wykorzystaniem pozostałości murów 1659-1680, proj.

Krzysztof Mieroszewski (?), przebud. skrzydła pn. 1755, zburzenie części wsch. 1822-1839, nadbud. piętra 1883-1885, remont. i cz. przebud. 1907, proj. Jan Sas-Zubrzycki, ogród, XV, XVII. **A-18, 1935, 1972, A-186/M.**

Gmach seminaryjny, lata 30. XX w. // kościół OO. Bernardynów, ok. 1914

NR 3/5/6: SEMINARIUM DUCHOWNE, 1928-1930; Zbigniew Gawlik, Franciszek Mączyński. Dekoracją rzeźbiarską wykonano pod kierunkiem Xawerego Dunikowskiego, w latach 1930-1991 siedziba Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Częstochowskiej, w latach 1992-2013 siedziba Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Sosnowieckiej, od 2013 roku budynek Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

NR 7: SZKOŁA (d. Żeńska Szkoła Wydziałowa im. Ks. Stanisława Konarskiego) ob. Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 21, mur., 1877-1878, proj. Maciej Moraczewski, skrzydło wsch. 1910, dobud. sali gimnastycznej 1996; **A-1125, 8.12.2003.**

NR 8 KAMIENICA, mur., 1895.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1895.

NR 10/11 KAMIENICA (narożny ul. Smocza nr 2), mur., 1910, proj. Henryk Lamensdorf.

CK 2 ul. Skałeczna

Numer ciągu: CK 2	Nazwa ciągu: Skałeczna
Przebieg ciągu: Krakowska-Skałka; przecznice: Augustiańska	
WAK-i tworzące ciąg: IX.1, IX.2, IX.3, IX.5	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w ramach planu lokacyjnego Kazimierza (1335); nosiła nazwę św. Stanisława; obecna obowiązuje od początku XX wieku; była elementem głównej „duchowej” osi miasta – od Skałki do Kościoła Bożego Ciała.	

| 10

NR 1 > Krakowska 25

NR 3 KAMIENICA, mur., 1911-1918, proj. Jan Zawiejski.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1911-1918, proj. Jan Zawiejski.

NR 7 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 20), mur., 1911-1918, proj. Jan Zawiejski.

NR 9 DZWONNICA > Augustiańska 7/9.

NR 11 KRYTE PRZEJŚCIE DO KOŚCIOŁA ŚW. KATARZYNY > ZESPÓŁ KLASZTORNY AUGUSTIANEK.

Nr 13: niezabudowana działka / teren zielony?

NR 15 KOŚCIÓŁ ŚŚ. MICHAŁA ARCHANIOŁA I STANISŁAWA BISKUPA NA SKAŁCE; rotunda św. Michała zbudowana zapewne w XI w. (wiązana przez tradycję z męczeństwem św. Stanisława Biskupa, 1079); fragment wtopiony w kościół zbudowany przed 1441 r.; najpóźniej od lokacji Kazimierza (1335) parafialny; w wyniku fundacji Jana Długosza (1472) osadzenie paulinów (z Jasnej Góry) i budowa klasztoru, w obecnej postaci w latach 1650–1655

i 1664 – ok. 1689; w latach 1683–1701 powstała obudowa architektoniczna kultowej Sadržawki św. Stanisława; w okresie 1735–1751 budowa obecnego kościoła barokowego, kościół p.w. św. Michała Archanioła i Stanisława Bpa, mur., 1734-1742, proj. Antoni Gerhard Muntzer, od 1739 murator Wojciech Pucek, (na miejscu starszego z XI, przebud. XIV, rozebrany 1733), ukończenie budowy 1740-1742, arch. Antoni Solari, dekoracje wnętrza i fasady 1744-1745 i 1748-1749, schody przy fasadzie 1749, hełmy wież 1762, krypta 1792, przebud. krypty 1876-1880, arch. Teofil Żebrawski, restaur. 1889-1890, proj. Karol Knaus, remont. 1994-1997, krypta z Grobami Zasłużonych z lat 1877–1880. klasztor, mur., po 1636 (z wykorzystaniem murów gotyckich), 1664-1668, bud. Jan Zaor, ukończenie budowy ok. 1723, zamieniony na więzienie 1839, zamieniony na koszary 1848-1858, restaur.: 1724, 1791, 1859, 1938-1939, 1971-1973, arch. Stefan Świszczowski i 1980-1982. sadzawka (obramienie kam.) 1683-1684, restaur. 1711, 1723, 1858, 1895-1896, arch. Karol Knaus, ogród, ok. 1472, XVII. ogrodzenie, mur (kam.), 1895, bramka w odcinku wsch. 1894-1895, proj. Karol Knaus. **A-29, 5.05.1931, A-196/M**.

Kramy odpustowe przy ul. Skałecznej i widok na kościół Bożego Ciała, ok. 1914 // Gmach seminaryjny, lata 30. XX w.

Ulica Skałeczna, lat 50. XX w.

NR 2 > Krakowska 27.

NR 4: **obiekty tymczasowe / poza ewidencją.**

NR 6 > Augustiańska 22.

NR 8 > Augustiańska 11.

NR 10: SZKOŁA KLASZTORNA AUGUSTIANEK, mur., 1906-1908, proj. Władysław Kaczmarski A-984, 7.11.1994, A-242/M

NR 12/14 ZESPÓŁ KLASZTORNY AUGUSTIANEK, mur., 1586-1633 (z wykorzystaniem murów wcześniejszych budynków), odbud. po zniszczeniach 1657-1665, bud. skrzydła środkowego i pd. 2 poł. XVII, przebud. 2 poł. XVIII i poł. XIX w., nadbud. II piętra nad skrzydłem pd. 1822, przebud. 1893-1897, proj. Henryk de Laveaux, przebud. elewacji 1935-1937; przejście arkadowe łączące klasztor z kaplicą „Węgierską” kościoła p.w. św. Katarzyny, mur., 1727; ogród, XVII, XIX/XX. A - 984, 7.11.1994.

NR 16: SEMINARIUM DUCHOWNE, mur., 1933, proj. Adolf Szyszko-Bohusz, rozbud. po 1945; **A-735, 8.04.1988.**

CK 3 ul. Józefa

Numer ciągu: CK 3	Nazwa ciągu: Józefa
Przebieg ciągu: od Szerokiej do Krakowskiej; przecznice Wąska, Jakuba, Kupa, Estery, Nowa, Bożego Ciała	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3, VII.2, VII.1, IX.6	
Podstawowe informacje historyczne: przed lokacją Kazimierza w 1335 znajdowała się tu droga łącząca wieś Bawół ze Skałką, prawdopodobnie wykładana drewnem, która biegła grzbietem niewielkiej wyniosłości ciągnącej się pośród mokradeł; podczas lokacji wytyczono ulicę, której nazwa pojawia się pod koniec XIV w. jako ul. Sukiennicza. Ulicę prawdopodobnie zamykała brama Bydlina. Od 1494 północno-wschodnią część Kazimierza zaczęli zajmować wysiedlani z Krakowa Żydzi. Dzisiejszą ulicę Józefa przecięła w 1533 r. na dwie części brama wjazdowa Żydowska (na skrzyżowaniu z ul. Jakuba); stąd w XVI wieku wschodnią część zaczęto nazywać ulicą Żydowską (Platea Iudeorum). Na przełomie XVIII i XIX wieku cała nosiła tę nazwę. W 1866 pojawiła się nazwa obecna, nawiązująca do pobytu cesarza Józefa II w kamienicy Wojewoździńskiej przy Józefa 2/Krakowskiej 20. Pierwotnie nazwa odnosiła się do odcinka między ulicami Krakowską a dzisiejszą Nową, później objęła całą ulicę.	

| 12

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Krakowska nr 22), mur., XVI, połączenie dwóch kamienic k. XVIII (?), przebud. pocz. XIX, nadbud. i przebud. 1847-1852, proj. Ignacy Hercok. **A-232, 16.03.1966.**

NR 3 KAMIENICA, mur., XVII, 1 poł. XIX, k. XIX, przebud. 1911, proj. Stanisław Kryłoszański; **A-445, 26.03.1969.**

NR 5 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 21), mur., XVII, nadbud. II piętra 1838, 1863-1864.

NR 7 > Bożego Ciała 22.

NR 9 DWÓR OPATÓW SZCZYRZYCKICH (cystersów), ob. dom mieszkalny, mur. 1624-1625; **A-449, 26.03.1969.**

NR 11 KAMIENICA XV w., 1611-1644, XVIII/XIX w.; d. szkoła parafialna Bożego Ciała; **A-226, 15.03.1966.**

NR 13 KAMIENICA, mur., 1840, przebud. 1884.

NR 15 KAMIENICA, mur., k. XVIII, 1 poł. XIX, budowa oficyny 1894, restaur. 1955; Synagoga Chasydów Radomszczańskich.

NR 17: **budynek poza ewidencją / zabudowa tymczasowa / Kolanko nr 6.**

NR 19 KAMIENICA, mur., 1815, dobud. oficyny 1875-1887, przebud. ok.1930, remont. po 1980.

NR 21 > KAMIENICA (róg Wąska 1), 1 poł. XIX w.; **A-452 z 26.03.1968.**

NR 23 > Wąska 2.

NR 25/27/29 KAMIENICA – ściany piwnic i portale w nr 27 i 29 zabudowane kamienicą nr 25; **A-453, 26.03.1969, A-454, 26.04.1968.**

Ul. Józefa, ok. 1908-1910. Fot. Franciszek Klein. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-636. // Róg ul. Józefa i Kupa, 1914 r. Fot. Tadeusz Gutkiewicz. ANKr, sygn. A-IV-174.

Józefa 12 Fot. Daniel Zawadzki, 03.1964. // Ulica Józefa. Fot. Eugeniusz Wilczyk, ok. 1960.

- NR 2 KAMIENICA, mur., pocz., XX w.
- NR 4 KAMIENICA, mur., XVI / XVII w., 1662, 1790, 1819, 1895; **A-446, 26.03.1969.**
- NR 6 KAMIENICA, mur., XVIII, 1830, proj. Michał Wąsowicz, 1838, nadbud. II piętra 1859 A. Stachert (1859), 1886, dobud. oficyny 1887; **A-447, 26.03.1969.**
- NR 8 KAMIENICA, mur., XVIII/XIX, 1859, k. XIX, 1908. **A-448, 26.03.1969.**
- NR 10 > Bożego Ciała 19.
- NR 12 > Bożego Ciała 18/20 .
- NR 14 DOM, mur., k. XVIII, 1834, 1837, 3 ćw. XIX, 1901.
- NR 16 KAMIENICA, mur., k. XVIII, gruntownie przebud. 1844, proj. August Pluszyński, nadbud. III piętra i przebud. 1899, remont. po 1980; „Dom Aktora” S. Hermanowski; A-679, 30.09.1985.
- NR 18 KAMIENICA, mur., XVIII, 1815; przebud. 1836-1838, proj. z 1833 bud. S. Hermanowski, nadbud. II piętra 1889. Collegium Kazimierzowskie – Instytut Pedagogiki; A-451, 26.03.1969.
- NR 20 KAMIENICA (narożna ul. Nowa nr 3), mur., 1 poł. XIX, nadbud. II piętra 1889.
- NR 22 KAMIENICA (narożna ul. Nowa 2), mur., XVIII, przebud. 1858, proj. Antoni Stacherski, dobud. oficyny 1871. - POZOSTAŁOŚCI OBWAROWAŃ TZW. MIASTA ŻYDOWSKIEGO NA KAZIMIERZU, mur., 1627.
- NR 24 KAMIENICA, XVIII w., ob. Hotel.
- NR 26 KAMIENICA (narożna ul. Estery nr 22), mur., 1841 do 1874, proj. Paweł Barański, nadbud. II piętra k. XIX, nadbud. III piętra 1 ćw. XX.
- NR 28 > Kupa 17.
- NR 30/32 > Kupa 26.
- NR 34 KAMIENICA (narożna ul. Jakuba nr 33), mur., XVIII, przebud. 1824, 1863, zrujnowana 1897, odbud. ok. 1900, przebud. 1931-1933. A-885, 31.05.1991.
- NR 36 KAMIENICA, dawna Synagoga Chewra Ner Tamid (narożna ul. Jakuba), mur., k. XVI, XVI w. włoscy architekci m.in. Bartłomiej Bereccii poł. XIX, k. XIX; **A-91 /24.01.1936/10.05.1973; A- 218/M.**
- NR 38: BOŻNICA WYSOKA zbudowana ok. 1556–1563 r., wielokrotnie niszczona pożarami i remont., m.in. 1693, 1897, 1900, przebud., adaptacja i kons. 1969-1971; **A-91 /24.01.1936/10.05.1973; A- 218/M.**
- NR 40 ŻYDOWSKA SZKOŁA ELEMENTARNA (heder) nr 40, mur., XVI/XVII, niszczona pożarami m.in. 1693, nadbud. I piętra 1773, przebud. 1845, proj. Feliks Radwański, przebud. ganku 1881, budowa oficyny 1908, proj. Zygmunt Prokesz, remont. i połączenie z bożnicą 1969-1971. **A-455, 26.03.1968.**
- NR 42 DOM MODLITWY Kowea Itim l’Tora, mur., zbudowany w 1810 r. na miejscu starszego z 1773, i przystosowany na dom modlitwy ok. poł. XIX, przebudowany i remont. 1912-1913, proj. Łazarz Rock.
- NR 44: **budynek poza ewidencją / realizacja współczesna.**
- NR 46: **budynek poza ewidencją / realizacja współczesna.**

CK 4 ul. Starowiślna

Numer ciągu: CK 4	Nazwa ciągu: Starowiślna
Przebieg ciągu: św. Gertrudy-Most Powstańców Śląskich; przecznice: Dietla, Joselewicza, Miodowa, Dajwór, Rzeszowska, Przemyska, św. Wawrzyńca, Podgórska	
WAK-i tworzące ciąg: IV.1, V.1, V.2, VII.4, VI.1, VI.2, VIII.3, II.4	
Podstawowe informacje historyczne: część północnozachodnia znajduje się w miejscu średniowiecznej drogi od Bramy Nowej do Starej Wisły, którą przekraczał brodem, a od XVIII wieku drewnianym mostem, później zwanym szlachtuzowym; odcinek południowowschodni, biegł do XIX wieku w stronę Kazimierza i łączył się z ul. Szeroką. Wzdłuż traktu (od XVIII w. nazywanego ulicą Starowiślańską lub Starowiślaną; formalna nazwa od 1881) stały przedmiejskie dwory i domki. Na początku XIX w. (dzisiejszy nr 3 przy ul. Starowiślniej) zbudowano przy trakcie dom zajezdny z obszernym ogrodem, będący miejscem popularnych wycieczek. Tam, gdzie później ulokowano kino „Uciecha”, była ujeżdżalnia. Kiedy zasypano Starą Wisłę, ulicę przedłużono do Miodowej, a pod koniec XIX wieku dalej, do św. Wawrzyńca, aż wreszcie do samej Wisły, gdzie w 1913 żelazna konstrukcja mostu, nazwanego potem imieniem Powstańców Śląskich, połączyła ją z drugim brzegiem rzeki. Po 1950 nosiła przez 40 lat nazwę Bohaterów Stalingradu.	

| 15

W obszar parku kulturowego do skrzyżowania z Dietla wchodzi tylko numery nieparzyste; parzyste zaczynają się od numeru 26.

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. św. Gertrudy nr 1), d. Bank Galicyjski, mur., 1873, przebud. 1895, proj. Zygmunt Luks, nadbud. III piętra 1929, proj. Józef Kryłowski.

NR 3/5 KAMIENICA, d. Gimnazjum św. Urszuli ss. Urszulanek ob. Akademia Muzyczna, mur., 1906-1911, proj. Rajmund Meus i Bronisław Górski, przebud. 1929-1931, proj. Teodor Hoffmann. A- 681, 20.12.1985, A - 235/M.

NR 7 KAMIENICA, gimnazjum ss. Urszulanek; ob. Akademia Muzyczna, mur., 1875-1879, proj. Filip Pokutyński, rozbud. 1893, nadbud. 1924, proj. P. Lisowski. A-681, 20.12.1985; A-235/M.

NR 9 ZESPÓŁ KLASZTORNY URSZULANEK, ul. Starowiślna nr 9: klasztor, mur., 1893-1894, proj. Rajmund Meus i Bronisław Górski, 3 altany ogrodowe, drewn., k. XIX, ogród XIX-XX. A-681, 20.12.1985; A-235/M.

- NR 11/13/15/15a: ZESPÓŁ PAŁACOWY PUGETÓW, ul. Starowiślna nr pałac, mur., 1877, proj. Józef Kwiatkowski, oficyna frontowa (nr 11), mur., 1877, proj. Józef Kwiatkowski, przebud. 1906 i 1970, oficyna frontowa (nr 15), mur., 1877, proj. Józef Kwiatkowski, oficyna tylna, mur., 1877, proj. Józef Kwiatkowski, remont. 1978, stajnia z wozownią, mur., 1911, proj. Leopold Tlachna, przebud. ok. 1930 i 1978, ogród, 1874, przekształcony ok. 1900. A-325, 18.07.1968, zmiana treści decyzji 21.06.2013, A-1341/M (pałac) A-682, 3.01.1986 (oficyna pod nr 11), pozostałe obiekty w ewidencji; 15a oficyna tylna ogrodowa w zespole Pałacu Pugetów 1877 Józef Kwiatkowski przywrócone do ewidencji; 15a budynek dawnej stajni i wozowni w zespole pałacowo-parkowym Pugetów 1911, przebudowa ok. 1930 i 1978 r. Maurycy Tlachna przywrócone do ewidencji.
- NR 17 KAMIENICA, mur., 1924, proj. Janusz Zarzecki (w oparciu o projekt z 1876 Józefa Kwiatkowskiego). A-1046, 18.12.1997.
- NR 19 KAMIENICA, mur., 1876, 1900, proj. Władysław Ekielski, 1937, przebud. 1952.
- NR 21 KAMIENICA, mur., 1887-1888.
- NR 23 KAMIENICA, mur., 1876-1895.
- NR 27 KAMIENICA (narożna ul. Dietla nr 76), mur., 1887-1890, proj. Nachman Kopald, apteka „Pod Aniołem” 1903, 1910, 1925, remont. po 1950.
- NR 29 KAMIENICA /31 (narożna ul. Dietla nr 87), mur., 1877-1878, nadbud. III i IV piętra 1930, proj. Zygmunt Szufa, remont. po 1978.
- NR 31: **nie ma takiego numeru (wchłonięty przez 29?).**
- NR 33/33a KAMIENICA, mur., 1878-1880, przebud. 1909-1912.
- NR 35 KAMIENICA, mur., 1889, przebud. 1930, proj. Zygmunt Prokiesz.
- NR 37 KAMIENICA, mur., 1900, przebud. 1927.
- NR 39 KAMIENICA, mur., 1902.
- NR 41 KAMIENICA, mur., 1905, przebud. 1929, proj. Henryk Ritterman.
- NR 43 KAMIENICA, mur., 1910.
- NR 45 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 22), mur., Pierwsza Krajowa Fabryka WYROBÓW PŁATEROWYCH, SREBRNYCH I METALOWYCH, mur., 1886; kamienica 1898, proj. Aleksander Biborski, nadbud. III piętra 1928, proj. Władysław Stupnicki.
- NR 47 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 13), mur., 1897, proj. Nachman Kopald.
- NR 49 KAMIENICA, mur., 1897, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 1928, proj. Antoni Dostal.
- NR 51 KAMIENICA, mur., 1890, przebud. 1912.
- NR 53 KAMIENICA, mur., 1889.
- NR 55 KAMIENICA, mur., 1892, proj. Wilhelm Apter.
- NR 57 KAMIENICA, mur., 1939, proj. Juliusz Eintracht.
- NR 59: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / PRL.**
- NR 61: **niezabudowana działka / obiekt nie istnieje; miejsce pod szkołę ul. Miodowa 36/36a.**
- NR 63: **obiekt nie istnieje / niezabudowana działka / tereny zielone (narożnik ul. Miodowej).**
- NR 65/67, KAMIENICA, mur., 1923, proj. Samuel Singer.
- NR 69 KAMIENICA, mur., 1932, proj. Edward Bujak.
- NR 71 KAMIENICA, mur., 1899, Władysław Kleinberger, 1911, przebud. 1956.
- NR 73 OFICyna (narożna ul. Szeroka nr 12), mur., 1 poł. XIX, 1873.
- NR 75 KAMIENICA, mur., 1929.
- NR 77 KAMIENICA (narożna ul. Dajwór nr 2), mur., 1927, proj. Samuel Singer.
- NR 79 **budynek poza ewidencją; obok duża niezabudowana działka sięgająca do ul. Dajwór.**
- NR 81 KAMIENICA, mur., 1884-1889, proj. Adam Dębski.

NR 83 KAMIENICA, mur., 1938, proj. Ignacy Bierer.

NR 85 KAMIENICA, mur., 1899, przebud. 1912, proj. Ludwik Gutman.

NR 87 OFICYNA, mur., 1929, proj. Henryk Ritterman, 1932. **Od ulicy działka niezabudowana / obiekty tymczasowe.**

NR 89 WILLA, mur., ok. 1890, przebud. 1904, proj. Tadeusz Stryjeński. **Od ulicy działka niezabudowana / obiekty tymczasowe.**

| 17

NR 91: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 93a/93b KAMIENICA (narożna ul. św. Wawrzyńca nr 34), mur., 1933, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 95 KAMIENICA (narożna ul. św. Wawrzyńca nr 35), mur., 1930, proj. Salomon Jonkler.

NR 97 KAMIENICA, mur., 1930, proj. Salomon Jonkler.

NR 99: **działka niezabudowana / obiekty tymczasowe / poza ewidencją.**

Pałac Pugetów ok. 1920 // Poczta Główna . ok. 1910

Most Krakusa i most kolejowy; z prawej tereny gazowni i wylot ul. Starowiślniej, 1918

NR 26: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 28 KAMIENICA, mur., 1930, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 30: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / PRL.**

NR 32 KAMIENICA, mur., 1902-1903, proj. Ferdynand Liebling.

NR 34 KAMIENICA, mur., 1899, proj. Zygmunt Luks, przebud. 1928.

NR 36 KAMIENICA, mur., ok. 1890.

NR 38 KAMIENICA, mur., ok. 1890.

NR 40 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 24), mur., 1892, 1924, przebud. 1935, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 42 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 15), mur., ok. 1890.

NR 44 KAMIENICA, mur., 1899-1901, Beniamin Torbe (kamienica), proj. Józef Hercok (oficyna), nadbud. III piętra 1923, proj. Salomon Feldmann. A-1091, 28.07.1998

NR 46 KAMIENICA, mur., ok. 1890 szkoła – d. Zakład Kształcenia Izraelickich Rzemieślników.

NR 48 KAMIENICA, mur., ok. 1890. szkoła – d. Zakład Kształcenia Izraelickich Rzemieślników.

NR 50 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 40), mur., d. Zakład Wychowawczy dla Osieroconych Chłopców Izraelickich 1887 Karol Knaus.

NR 52 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 49), mur., 1928, proj. Zygmunt Prokesz i Henryk Lamensdorf.

NR 54 KAMIENICA, mur., 1927, proj. Antoni Dostal.

NR 56/58: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / PRL.

NR 60 KAMIENICA, mur., 1928, proj. Zygfryd Hausner.

NR 62 KAMIENICA (narożna ul. Rzeszowska nr 2), mur., 1931, proj. Antoni Dostal i Zygmunt Prokesz.

NR 64 KAMIENICA (narożna ul. Rzeszowska nr 1), mur., 1928-1929, proj. Samuel Singer.

NR 66 KAMIENICA, mur., 1929, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 68 KAMIENICA, mur., ok. 1930. Edward Skawiński.

NR 70 KAMIENICA, mur., 1928, proj. Mieczysław Sarnecki.

NR 72: działka niezabudowana / obiekty tymczasowe.

NR 74 KAMIENICA, mur., ok. 1930.

NR 76 KAMIENICA (narożna ul. Przemyska nr 2), mur., ok. 1930. Samuel Singer (projekt całości), Zygmunt Prokesz (plan dodatkowy elewacji frontowej).

NR 78 KAMIENICA (narożna ul. Przemyska nr 1), mur., 1929, proj. Jozue Oberleder.

NR 80 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Józef Merenda.

NR 82 KAMIENICA, mur., 1937, proj. Leopold Bachner, Maurycy Stiel.

NR 84 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Leopold Bachner i Maurycy Stiel.

NR 86 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Leopold Bachner i Maurycy Stiel.

NR 88 (narożna św. Wawrzyńca 36a): realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

CK 5 ul. Szeroka

Numer ciągu: CK 5	Nazwa ciągu: Szeroka
Przebieg ciągu: Miodowa-Plac Bawół; przecznice: Lewkowa, Ciemna, Na Przejściu, Józefa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.1	
Podstawowe informacje historyczne: w średniowieczu centrum wsi Bawół, która w 1340 r. została włączona do Kazimierza; później centrum Miasta Żydowskiego (do końca XV wieku zaczęła osiedlać się tu ludność żydowska); wokół ulicy skupiła się architektura sakralna i świecka. W XIX w. zamożniejsi mieszkańcy przenieśli się do innych dzielnic Krakowa, okolice ul. Szerokiej stały się miejscem zamieszkania biedoty. Pozostałości murów obronnych dawnego miasta Kazimierza 1340; A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.	

| 19

NR 1 > Miodowa 39

NR 2 KAMIENICA JORDANÓW (narożna ul. Miodowa nr 41), mur., XIV/XV, XVI-XVII, remont. z przebudową dachu 1845, 1885, remont. 1948-1956. Opis z 1928 *Kraków – ul. Szeroka 2*, dom, w którym miał być pierwszy Uniwersytet Krakowski. Budowla 2-piętrowa. Mury bardzo grube, w dolnych partiach z bloków kamiennych, ceglane. Portal zamknięty półkolem u góry, kamienny, skromny, lecz interesujący. Odrzwia kamienne na I p. od tyłu (przy ganku) mają ornament. Inne odrzwia kamienne. Sień i sale sklepione. Izba

(sala) na I p. sklepiona. W ścianie od podworca 3 okna dzielone murkami z półkolumnkami, w oknach siedzenia – całość sali bardzo interesująca i ładna. Są stropy drewniane. W podworcu widać resztki dawnych murów miejskich¹.

NR 3 > Miodowa 43.

NR 4: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 5/6 KAMIENICA mur., 1911 d. MYKWA WIELKA, mur., XV/XVI (?), pierwsza wzmianka 1567, po 1608 nazwana „Wielką Mykwą”, gruntownie przebud. pocz. XIX, remont. 1865 i XIX/XX, zdewastowana 1939-1945, przebud. i adaptowana 1974-1977, proj. Zdzisław Gołąb. A-306, 7.07.1966; A-302/M Łażnia rytualna znajduje się w podziemiach, do których schodzi się po stromych, kamiennych schodkach.

NR 7 KAMIENICA, mur., k. XV w., odbudowana po 1945.

NR 8 DOM, mur., XV, k. XIX, remont. 1974-1976.

NR 9 KAMIENICA, mur., 2 poł. XIV, XVI, 1876, remont. 1966.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1899, proj. W. Streingerger.

NR 11: **nie ma takiego numeru.**

NR 12 KAMIENICA, mur., 1 poł. XV, XVII, poł. XIX, XIX/XX.

NR 13 DOM, mur., XVI, przebud. XVII, remont. 1895 i 1917. A-966, 7.12.1993

NR 14 DOM, mur., 2 poł. XV, 1835, 1899.

NR 15 DOM, mur., 1842, 1854-1855, remont. 1954. A-519, 21.03.1968.

NR 16 DOM (łączy się z posesją ul. Dajwór nr 1), dawna BOŻNICA WOLFA POPPERA (Bociana); fundacji tegoż, położona na zapleczu jego domu; mur., z ok. 1620 r., szkarpy XVIII/XIX, restaur. i przebud. 1813 i 1827, przebud. ok. 1898, proj. Nachman Kopald, zdewastowana 1939-1945, remont. ok. 1965, ogrodzenie 3 bramkami, mur., XIX, rekonstr. 1966. **A-350, 28.01.1936, A-226.**

NR 17 KAMIENICA, mur., XVI, XVII, 1859, 1889.

NR 18 DOM, mur., 1927, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 19: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 20 (narożny ul. Na Przejściu) **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 21: **nie istnieje / niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 22 DOM (narożny ul. Dajwór nr 7), mur., XVII, 1 poł. XIX, nadbud. i modernizacja 1904, mansarda 1955. **A-697, 9.06.1986.** Obok reliktów bożnicy Na Górcę; wiek XV kamienica (XV-pocz. XVI w.?) przy murze obronnym Kazimierza; ok. 1617 piętro przeznaczone przez Mojżesza Jakubowicza Jেকেlesa na bożnicę dla jego zięcia, Natana Spiry. Liczne przebudowy w XIX-XX w. Rozebrana w marcu 1941 przez Niemców.

NR 23: **nie istnieje / niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 24 BOŻNICA STARA, mur. zbudowana w XV w. (po 1494?), zniszczona pożarem 1557, odbudowana do 1570 r. proj. Mateusz Gucci, kilkakrotnie przebud., dobud. babińców 1 poł. XVII, zmiana dachów 1888, przebud. 1904-1913, proj. Zygmunt Hendel, nadbud. piętra 1923, zniszczona 1941, prace konserwatorskie 1956-1959, proj. Józef Jamroz i Józef Ptak 1970, ob. Muzeum Judaistyczne; cmentarz, wzmiankowany w latach 1517-1533, zlikwidowany ok. połowy XVI w.; **A-34, 24.01.1936, 2.05.1973, 2.12.2008, A-201/M.**

NR 25: **nie istnieje / niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 26 > Józefa 46.

NR 27: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / PRL.**

NR 28 DOM (narożny ul. Ciemna nr 2), mur., 1822, 1886, 1891, odbud. 1948-1951; A-520, 21.03.1968.

¹ Dziennik Olesia, s. 21

NR 29 KAMIENICA (narożna ul. Ciemna nr 3), mur., XVIII, poł. XIX, zniszczony 1945, odbud. po 1960 Stefan Świszczowski; A-521, 21.03.1968.

NR 30 KAMIENICA, mur., XVII, 2 poł. XIX, remont. 1960.

NR 31 DOM, mur., XVII, 1 poł. XIX, pocz. XX, remont. 1960.

NR 32 KAMIENICA, mur., XVII, 1 poł. XIX, k. XIX, remont. 1950-1956.

NR 33 KAMIENICA, mur., 1773, poł. XIX, pocz. XX.

NR 34 KAMIENICA, mur., 1839, przebud. 1911, 1929 i 1948; Stefan Żołdani.

NR 35 KAMIENICA, mur., XVII, pocz. XIX, k. XIX, 1948-1950 Stefan Świszczowski; A-522, 21.03.1968.

NR 36 **działka niezabudowana / obiekty tymczasowe komendy policji / poza ewidencją.**

NR 37 **nie istnieje / wylot ul. Lewkowa.**

NR 38 KAMIENICA (narożna Lewkowa), mur., XVII, 1808, 1835, 1934, 1945-1959.

NR 39 OFICYNA, mur., 1892, proj. Józef Hercok.

NR 40 BOŻNICA REMUH; mur., zbudowana w latach 1553–1558 (spalona 1557, odbud. 1558) jako fundacja Izraela Auerbacha dla syna, rabina Mojżesza Isserlesa, na zapleczu domu fundatora; bud. Stanisław Baranek, przebud. i remont. XVI/XVII, gruntownie przebud. 1829, proj. Antoni Pluszczyński, remont. 1882, prace budowlane i konserwatorskie 1933, proj. Herman Gutman, gruntownie restaur. restaurowana w 1957-1968, proj. Stefan Świszczowski. CMENTARZ REMUH, funkcjonujący w latach ok. 1551–1800, prace konserwatorskie w 1957 r. i od 1991 r.; dom dozorczy, mur., k. XIX, remont. 1968; ogrodzenie, mur., 1800. Zał. z funduszu kahału 1551. Najstarsze daty na nagrobkach pochodzą z 1552. W związku z dużą migracją Żydów c. dwukrotnie powiększono. 1800 na rozkaz władz austr. otoczono go nowym murem i zamknięto dla pochówków. Stopniowo ulegał zniszczeniu. Z końcem XIX w. podjęto prace porządkowe i konserwatorskie. W czasie wojny zdewastowany przez Niemców. 1959–60 prowadzono prace porządkowe. A-33, 18.11.1932, 3.04.1973; A-200/M.

Kraków. Ulica Szeroka. Widoczne targowisko, 1936 rok, fot. nac.gov.pl

Szeroka pod koniec lat 40. XX w. // Ulica Szeroka, fot. Daniel Zawadzki, 1963

CK 6 ul. Bożego Ciała

Numer ciągu: CK 6	Nazwa ciągu: Bożego Ciała
Przebieg ciągu: Plac Wolnica-Dietla; przecznice: Miodowa, Meiselsa, Józefa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3, IX.6, IX.7, V.3	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w ramach planu lokacyjnego Kazimierza w 1335 r. Początkowo niezabudowana (przylegał do niej jedynie budynek szkoły parafialnej); po wyburzeniu murów miejskich Kazimierza (1842) ulicę przedłużono do ul. Miodowej (z tego okresu pochodzi większość zabudowy); w 1892 ulicę przedłużono do ul. Józefa Dietla. Obecna nazwa obowiązuje od roku 1818.	

| 22

NR 1 KAMIENICA > Dietla 49

NR 3 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 8), mur., 1899, proj. Karol Knaus, nadbud. III piętra 1923, proj. Jozue Oberleder.

NR 5 KAMIENICA > Miodowa 9.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Leopold Tlachna, remont. 1911.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1894-1895, remont. 1911.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1895-1896, adaptacja wewnątrz 1914, proj. Ignacy Tislowitz.

NR 13 DOM MODLITWY Chewra Tehilim Bractwa Psalmowego (d.) zbudowany w 1896 r., bud. Nachman Kopald, Oprócz sali modlitwy znajdującej się na parterze, w budynku znajdowała się również szkoła talmudyczna.. przebud. 1931-1933, proj. Salomon Jonkler; Podczas II wojny światowej hitlerowcy zdewastowali wnętrze synagogi. Po zakończeniu wojny, nieuszkodzony budynek pełnił rolę siedziby Żydowskiej Partii Socjalistycznej; od 2007 r. w konserwacji; siedziba zespołu Pieśni i Tańca „Krakowiacy”; W 2006 zespół opuścił budynek. W 2008 roku w synagodze odkryto cenne polichromie naścienne. W 2008 roku w synagodze odkryto unikatowe polichromie naścienne z przedstawieniami miejsc świętych i wizerunków zwierząt. Od maja 2013 roku w budynku mieści się klub muzyczny.
1343/M, 24.04.2013.

NR 15 KAMIENICA > Meiselsa 13.

NR 17 DOM, mur., 1860-1865, proj. Paweł Barański, nadbud. 1860, dobud. oficyny tylnej 1829.

NR 19 KAMIENICA (narożna ul. Józefa nr 10), mur., 4 ćw. XVIII (połączenie 2 kamienic), remont. 1819, nadbud. II piętra 1861-1862, nadbud. III piętra 1920, remont. po 1980. A-995, 25.08.1995.

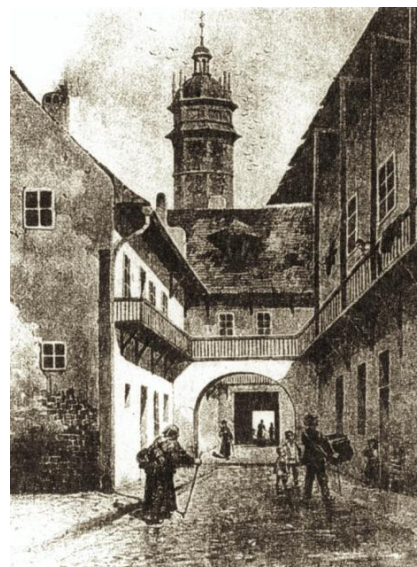
NR 21 KAMIENICA > Józefa 5.

NR 23 KAMIENICA, mur., 1877, proj. Leopold Tlachna, część pd. 1906, proj. Beniamin Torbe.

NR 25/27: **niezabudowana działka.**

KAMIENICA NR 29, mur., 1896.

DOM NR 31 (narożny pl. Wolnica nr 6), mur., 1826, proj. Antoni Pluszczyński, przebud. 1841, proj. Michał Wąsowicz, przebud. i nadbud. 2 poł. XIX.

Róg ul. Bożego Ciała i Miodowej, 1914 r. Fot. Tadeusz Gutkowski. ANKr, sygn. A-IV-627.

Zajazd, rys. Gryglewski; lata 70. XIX w. // Róg ul. Józefa i Bożego Ciała, 1914 r. Fot. Tadeusz Gutkowski. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-1389.

Bożego Ciała; fot. Eugeniusz Wilczyk, ok. 1960. // Fragment wschodniej pierzei uli. Bożego Ciała, pomiędzy ulicami Miodową i Meiselsa, fot. nieznany, 1930.

NR 2 KAMIENICA > Dietla 51.

NR 4 KAMIENICA > Miodowa 10.

NR 6 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 11), mur., 1896, proj. Leopold Tlachna.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Leopold Tlachna.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1892, proj. Leopold Tlachna, rozbudowa 1906-1907, adaptacja wewnątrz 1911, proj. Ignacy Tislowitz, remont. 1954.

NR 12 KAMIENICA, mur., 1890, nadbud. III piętra 1921, proj. Edward Skawiński.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1890, nadbud. III piętra 1920, proj. Edward Skawiński, przebud. sieni 1931.

NR 16 KAMIENICA > Meiselsa 20.

NR 18/20 ZAJAZD, ob. dom mieszkalny, (narożny ul. Józefa nr 12 i ul. Meiselsa nr 15), mur., XVI/XVII, 1801, 1838, proj. Paweł Barański, 2 poł. XIX, remont. 1962-1964; **A-227, 15.03.1966, zmiana decyzji 226.08.1994.**

NR 22 KAMIENICA (narożna ul. Józefa nr 7), mur., 1815, remont. 1872, proj. Paweł Barański, rozbud. 1879, proj. Karol Knaus. A-777, 2.09.1988.

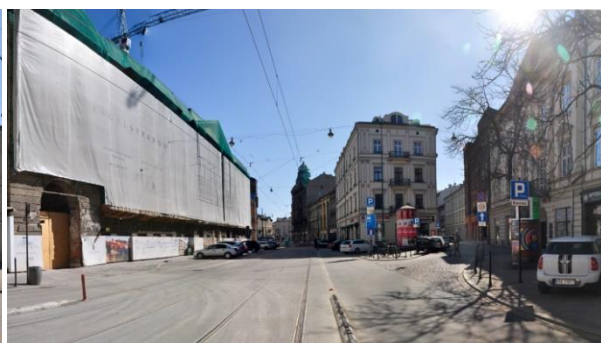
NR 24 DOM „Nowa Szkoła”, mur., XV, 1525-1544, XVII, 1 poł. XIX, przebud. 1901, dobud. oficyny 1890. szkoła – pierwotnie Nowa Szkoła (budynek należący do zespołu klasztoru Bożego Ciała); **A-363, 2.04.1969.**

NR 26: KOŚCIÓŁ PARAFIALNY BOŻEGO CIAŁA; fundowany przez Kazimierza Wielkiego ok. 1340 w związku z lokacją miasta, budowany od ok. 1340 r. (bractwo wzmiankowane w 1347, rektor w 1348 r.), od 1405 r. w gestii kanoników regularnych laterańskich (przy kościele rozwój klasztoru), ukończony w latach 1466–1476; kruchty i kaplice z XVII w. ukończenie prezbiterium 1387, mistrz Piotr, korpus ok. 1389-1403, szczyt elewacji zach. 2 poł. XV, odbud. wieży po pożarze 1556, podwyższenie wieży, nakrycie hełmem i krypty I. 20 XVII, dobud. kaplicy Zwiastowania NMP I. 60 XVII, remont.: 2 poł. XVIII, od 1899 z przerwami do 1914, arch. Karol Knaus i Tadeusz Stryjeński, 1934 i od 1996, klasztor, mur., skrzydło pd. przy wsch. wirydarzu ok. 1405-1421, skrzydło zach. przy wsch. wirydarzu 2 poł. XV, skrzydło pd. wirydarza zach. XV/XVI, gruntownie przebud. rozbud. 1616-1673, drobne przeróbki XVIII i XIX, remont. pocz. XX, ogród, XIV-XVII, ogrodzenie, mur., 1624, bramki 1 poł. XVII, odn. 1981. **A-24, 10.04.1931, A-191/M.**

CK 7 ul. Stradomska

Numer ciągu: CK 7	Nazwa ciągu: Stradomska
Przebieg ciągu: Bernardyńska/Św. Gertrudy-Dietla; przecznice: św. Agnieszki	
WAK-i tworzące ciąg: III.1, III.2, III.3, III.4	
Podstawowe informacje historyczne: główna oś przedmieścia Stradom; istniała w XIV wieku; prowadziła od Bramy Grodzkiej do koryta Starej Wisły; na jej przedłużeniu stał Most Królewski; jako „platea et contra-ta Pontisregalis”, wymieniona w przywileju z r. 1419; użyte w zapiskach z 1509 wyrażenie «vicus Stradomia» zdaje się oznaczać tę ulicę, albo ją i najbliższe jej sąsiedztwo; później nazywana była Kazimierską; obecna nazwa funkcjonuje od początku XX wieku (zob. rozdział Stradom).	

| 25

- NR 1 KAMIENICA, mur., XV, XVII, przebud. 1804, proj. Józef Le Brun, przebud. 1820-1824, budowa obecnego budynku 1886-1888, proj. Nachman Kopald, remont. 1958-1960. A-513, 14.05.1973.
- NR 3 KAMIENICA, mur., 1 poł. XV, XVI, XVII, XVIII, nadbud. II piętra 1849, proj. Bogumił Trenner. A- 1135, 9.05.2005.
- NR 5/5a KAMIENICA, mur., 2 poł. XVIII (z połączenia dwóch domów z XV), przebud. 1842, proj. Tadeusz Niemczykiewicz, elewacja 1896, proj. Zygmunt Luks. A-514, 14.05.1973.
- NR 7 KAMIENICA, mur., XVI, 2 poł. XVIII, nadbud. II piętra 1838.
- NR 9 KAMIENICA, mur., 1860 (w miejscu domu z XVI).
- NR 11 KAMIENICA, mur., poł. XVIII (z połączenia dwóch domów z XVI), przebud. 1829-1830, proj. Ignacy Hercok, nadbud. II piętra 1834, 2 poł. XIX. dom „Jakubowskich”, oberża Pod Wołem, Hotel Londyński; w 1849 otwarto tu jeden z pierwszych krakowskich ogródków piwnych.
- NR 13 KAMIENICA, mur., 2 poł. XVII (z połączenia trzech domów), nadbud. II piętra 1874-1878, proj. Józef Ochmański. kamienica „Bekierskich”, d. Hotel Pod Białą Różą; W hotelu tym trzykrotnie, zatrzymał się w H. Balzak (1847, 1848 i 1850).
- NR 15 KAMIENICA, mur., 1 poł. XIX (z połączenia dwóch domów), fasada poł. XIX, proj. August Plasqude, nadbud. II piętra po 1870. kamienica „Schermantów”, d. Szpital Kapitulny dla Ubogiej Szlachty tzw. Ligęzowski; A-516, 10.05.1975.
- NR 15a KINO „WARSZAWA”, ul. Stradomska nr 15A w podwórku, mur., 1921, proj. Samuel Singer.
- NR 17 NOWY DOM CELNY, ul. Stradomska 17 (narożny ul. Koletek 1), ob. kamienica, mur., 1859-1863, proj. Feliks Księżarski². Kamienica Maurycego Barucha / od ul. Koletek KAMIENICA, mur., pocz. XX, proj. Beniamin Torbe.

² Arkadowy styl, okrągłolukowy styl, znany również jako Rundbogenstil. Pojawił się w Niemczech i stanowił próbę tworzenia nowej architektury w duchu eklektyzmu, charakterystycznego dla romantycznej fazy historyzmu. Polegał na wprowadzeniu w kompozycji fasady arkad i łuków wywodzących się z różnych stylów. Odwołał się do niego F. Księżarski w budynku celnym przy ul. Stradom 17, w którym używał łuków półkolistych i segmentowych oraz surowej cegły.

NR 19 KAMIENICA (narożna ul. św. Agnieszki nr 2), mur., po 1845, proj. Bogumił Trenner, nadbud. II piętra 1863-1865, nadbud. III piętra 1911, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 21 KAMIENICA, mur., 1823-1831 (w miejscu domu z XVII), 1892. oficyna kamienicy przy ul. Św. Agnieszki 4.

NR 23 KAMIENICA, mur., po 1845, 1895, przebud. 1901, proj. Beniamin Torbe. oficyna kamienicy przy ul. św. Agnieszki 6.

NR 25 KAMIENICA, mur., ok. 1865.

NR 27 KAMIENICA OHRENSTEINA (narożna ul. Dietla nr 42 i ul. św. Agnieszki 10), mur., 1911-1913, proj. Jan Zawiejski; właścicielami byli Mojżesz Löbel Ohrenstein, handlarz win, oraz jego żona Róża; **A-944, 5.04.1993.**

Stradomska na pocztówkach, ok. 1905

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. św. Gertrudy 25), mur., 1874-1876 (z wykorzystaniem wcześniejszych murów), proj. Paweł Barański.

NR 4/6 KOŚCIÓŁ NAWRÓCENIA ŚW. PAWŁA Z KLASZTOREM MISJONARZY na Stradomiu, ul. Stradomska nr 4/6, zbudowany w latach 1719-1728; proj. Kasper Bażanka, remont. wnętrza 1926-1930, remont. i restaur. fasady 1962-1965 i 1990; klasztor, mur., skrzydło pn. 1693-1695, pozostałe skrzydła 1719-1732, przebud. skrzydła wsch. 1809, przebud. 1839-1841, nadbud. II piętra 1873, odn. 1946, budynek bramny (d. kamienica Jadwigi Zaurowej), mur., przed 1673, remont. 1795, nadbud. II piętra 1876, proj. Adam Nowicki, remont. 1946, budynek klasztorny (d. pałac Wielopolskich), mur., ok. poł. XVII, remont. po 1720, częściowo rozebrany 1814, rozbud. 1839-1841, proj. August Plasqude, adaptacja pomieszczeń na piętrach na mieszkania 1912, budynek na pn. od dziedzińcyka, mur., przed 1688, remont. 1741, przebud. i nadbud. II piętra 1873, proj. Adam Nowicki, oranżeria, mur., XVIII, remont. po 1822, przebud. 1890, proj. Maurycy Tlachna, gruntownie remont. po 1980, ogrodzenie ogrodu, mur., po 1701, ogród, XVII/XVIII, rekonstruowany k. XIX, uszczuplony 1959 i 1963. A-27, 5.05.1931, A-194/M.

NR 8 KAMIENICA, mur., XVII, XVIII, 1820, przebud 1872-1875, proj. Paweł Barański. budynek gospodarczy (d. pralnia klasztoru Misjonarzy).

NR 10 KAMIENICA, mur., 2 poł. XVIII (z połączenia dwóch domów z XV i XVI), 1814-1818, przebud. po 1858, proj. Paweł Barański, nadbud. II i III piętra 4 ćw. XIX.

NR 12/14 KOŚCIÓŁ ŚW. JADWIGI Z KLASZTOREM I SZPITALEM BOŻOGROBCÓW z Miechowa ob. dom mieszkalny, ul. Stradomska nr 12/14; fundacja Kazimierza Wielkiego z 1360 r., klasztor fundacji Elżbiety Łokietkówny (przed 1378); zabudowa murowana zapewne z XV w., przebudowywana gruntownie po najeździe szwedzkim (1655-1657), w wyniku kasaty włączona w gmach austriackiej komory celnej z lat 1797/1798-1800. Obiekt mur., 4 ćw. XIV, ukończenie prac po 1451, niszczone pożarami 1473, 1536 i 1556, przebud. 1 poł. XVII, zniszczone i odbud. 1656, przebud. na gmach austriackiej komory celnej ok. 1798, wielokrotne zmiany funkcji i remont. 2 poł. XIX, ok. 1920 i 2 poł. XX. A-119, 17.02.1975

NR 16 KAMIENICA, mur., XVII, XVIII, przebud. 1862-1865.

NR 18 > Dietla 44.

CK 8 ul. Krakowska

Numer ciągu: CK 8	Nazwa ciągu: Krakowska
Przebieg ciągu: od Dietla do Mostu J. Piłsudskiego; przecznice: Miodowa, Meiselsa, Józefa, św. Katarzyny, Skałeczna, św. Wawrzyńca, pl. Wolnica, Węglowa, Skawińska, Trynitarzka, Podgórska, Rybaki	
WAK-i tworzące ciąg: V.3, V.4, IX.5, IX.6, IX.8, IX.9, IX.4, II.3	
Podstawowe informacje historyczne: Platea Cracoviensis; główna ulica Kazimierza od 1335, zamknięta z dwóch stron bramami miejskimi (Glinianą i Solną), odcinek szlaku handlowego (tzw. droga solna) wiodącego z Krakowa na Węgry. Początkowo północny odcinek nazywano ul. Glinianą lub Szewską, środkowy – od początku - Krakowską, zaś południowy ul. Solną. Obecna nazwa (na całej długości) obowiązuje od 1881. Do końca XIX wieku większość zabudowy stanowiły domy drewniane, choć pierwsze domy murowane pojawiły się przy ulicy w średniowieczu. Fasady kamienic pochodzą dziś głównie z XIX w. Arkadowe podcienia znajdujące się na zachodniej pierzei w północnej części ulicy zostały przebite podczas II wojny światowej.	

- NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Dietla nr 41), mur., XVIII, przebud. 1885-1890, proj. Karol Knaus, oficyny 1907, przebud. 1919, proj. Henryk Lamensdorf, 1922, podcień 1941, remont. 1977-1980.
- NR 3 KAMIENICA, mur., XVIII, przebud. 1 poł. XIX, nadbud. III piętra 4 ćw. XIX, podcień 1941, remont. 1979-1981. **A-632, 16.12.1982.**
- NR 5 KAMIENICA, mur., 1836, proj. August Pluszyński, nadbud. II piętra 1840, podcień 1941, remont. 1977-1979. 1836 (na miejscu starszej zabudowy, od XIV w. związanej z łaźnią Kazimierza), 1840 nadbudowa II piętra, 1910 przebudowa wnętrza, 1941 przebiecie podcień; **A-633, 17.12.1982**
- NR 7 KAMIENICA (narożna ul. Meiselsa nr 10), mur., 1911, proj. Henryk Lamensdorf, z poprawkami Ludwika Gutmana, nadbud. 1936. **A-969, 14.01.1994.**
- NR 9 KAMIENICA, mur., XVII, nadbud. I piętra 1820, nadbud. II piętra 1872-1874, proj. Józef Ochmański, podcień 1941; od XIV w. istniała miodosytia (dotrwała do II wojny światowej); **A-461, 2.05.1975.**
- NR 11 KAMIENICA, mur., XVI/XVII, remont. 1820 i 1853, nadbud. II piętra 4 ćw. XIX, gruntownie przebud. 1898-1900, podcień 1941. **A-634, 7.02.1983.**
- NR 13 KAMIENICA „WOLFOWE”, mur., XV, XVI, 4 ćw. XVIII, 1819, przebud. 1898, proj. Zygmunt Luks. **A-230, 16.03.1966.**
- NR 15 KAMIENICA (narożna ul. św. Katarzyny nr 1), mur., XVIII, nadbud. II piętra 1845, nadbud. III piętra 1860, dobud. skrzydła i ujednolicenie 1864, proj. Paweł Barański.
- NR 17 > św. Katarzyny 2.
- NR 19 KAMIENICA, mur., XVII/XVIII, nadbud. I piętra 1817, nadbud. II piętra 1838, przebud. 1866. **A-635, 17.02.1983.**
- NR 21 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Zygmunt Grunberg.
- NR 23 KAMIENICA, mur., 1907, proj. Beniamin Torbe.
- NR 25 KAMIENICA (narożna ul. Skałeczna nr 1), mur., 1912-1913, proj. Jan Zawiejski i Antoni Dostal.
- NR 27 KAMIENICA „POD GWIAZDĄ” (narożna ul. Skałeczna nr 2), ob. Dom Norymberski, mur., XVI, remont. 1840, proj. Tomasz Majewski, nadbud. piętra 1846, proj. Ignacy Hercok, adaptacja wnętrza 1925, proj. Henryk Lamensdorf, gruntownie remont. 1990-1996; jedna z najstarszych kamienic na Kazimierzu. Od czerwca 1996 mieści się w niej placówka kulturalna Norymbergi; w wieku XV wzniesiono tu murowany dom stanowiący własność Kanoników Regularnych Laterańskich; w miejscu odpowiadającym dzisiejszej kamienicy znajdował się browar należący do rodziny Foxów; w XVII wieku miał dwie kondygnacje (z ośmioma pomieszczeniami na każdej, w tym po trzy sklepienie) i piwnicę. W 1779 mocno zniszczony dom odkupił od kanoników Jan Chrzyciel Bekierski, bogaty mieszczanin z Kazimierza. **A-464 z 18.03.1968.**
- NR 29 KAMIENICA „CYNKA” (narożna ul. Węglowa nr 1), mur., XV, w miejscu trzech dawnych kamienic d. „Zajazd Krakowski”, przebud. 1837-1839, proj. Ignacy Hercok, przebud. klatki schodowej 1879, remont. od 1990.; polichromie z 2. połowy wieku XIX, nawiązujące do znajdującego się tam przez pewien czas żydowskiego domu modlitwy; **A-234, 17.03.1966.**
- NR 31 KAMIENICA (narożna ul. Węglowa nr 2), mur., 1840, proj. Michał Wąsowicz, przebud. 1864 i 1875, proj. Paweł Barański, nadbud. III piętra 1924.

NR 33 KAMIENICA, mur., 1819, przebud. 1883, proj. Józef Ertel.

NR 35 KAMIENICA, mur., 1892, proj. Karol Knaus, budowa mansard 1922, proj. Jozue Oberleder, remont. 1977-1978; A-991, 6.04.1995.

NR 37 KAMIENICA, mur., 1845, proj. Karol Kremer, nadbud. II piętra 1897, proj. Leopold Tlachna.

NR 39 KAMIENICA (narożna ul. Skawińska nr 13), mur., 1842-1860, proj. Michał Wąsowicz, remont. 1897, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 1922, proj. Roman Weindling.

NR 41 BUDYNEK ADMINISTRACYJNY GMINY IZRAELICKIEJ, ob. siedziba Kongregacji Wyznania Mojżeszowego (narożny ul. Skawińska nr 2), mur., 1909-1911, proj. Henryk Lamensdorf; na I piętrze budynku biura zarządu Gminy Żydowskiej Wyznaniowej, a na II – reprezentacyjna sala posiedzeń oraz archiwum; na parterze mieściła się biblioteka judaistyczna Ezra, założona w 1899 roku; w jednym z pomieszczeń mieściła się mała synagoga.

NR 43 SCHRONISKO BRATA ALBERTA, ul. Krakowska nr 43, mur., 1837-1839, remont. 1898, przebud. 1905. A-466, 7.09.1937, 12.01.2970.

NR 45 KAMIENICA, mur., 3 ćw. XIX, 1878, przebud i remont. 1897.

NR 47 KAMIENICA, mur., XVIII, remont. 1887, proj. Karol Knaus. A-236, 17.03.1966

NR 49 KAMIENICA, mur., 1934, proj. Stanisław Osiek.

NR 51 KAMIENICA – ob. pusty plac, oficyna tylna 1834.

NR 53 KAMIENICA – ob. pusty plac, oficyna tylna XIX / XX w.

NR 55 DOM, mur., po 1945; ujęty w ewidencji.

Ulica Krakowska, fot. J. Sas-Zubrzycki, koniec XIX w.; zbiory MNW // Ul. Krakowska, 1908 r.

Charakterystyczne półokrągłe wejścia do sklepów, nad nimi szyldy. W dali Ratusz kazimierski, na ulicy widać szyny tramwaju wąskotorowego. Fot. Franciszek Klein. ANKr, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-241.

Wypędzenie Żydów do getta. Ul. Krakowska – w głębi widoczny kościół Bonifratrów. Archiwum Narodowe w Krakowie, Akta miasta Krakowa, Starosta Miasta Krakowa (Der Stadthauptmann der Stadt Krakau), sygn. SMK 211 po8 fot. 7-8_RT8

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Dietla nr 43), mur., 1897-1901, proj. Karol Knaus, przebud. 1911-1913, proj. Henryk Lamensdorf, przebud. 1934, proj. Zygmunt Prokiesz, remont. 1978-1983. **A-631, 10.12.1982.**

NR 4 KAMIENICA (narożny ul. Miodowa nr 1), mur., 1911, proj. Kazimierz Brzeziński.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1911-1912, proj. Kazimierz Brzeziński.

NR 8: **nie ma takiego numeru (może niezabudowana działka obok 12?).**

NR 10 KAMIENICA, mur., XVII, 1813, nadbud. II piętra 1826, 1868, przebud. 1898, proj. Benjamin Torbe. A-462, 5.06.1968.

NR 12: **niezabudowana działka .**

NR 14 KAMIENICA (narożna ul. Meiselsa), mur., XVII, przebud. 1873, nadbud. II piętra 1883, nadbud. III piętra 1907, proj. Roman Weindling, 1941. Ludwik Beym, Nachum Kopold, Leopold Tlachna.

NR 16 KAMIENICA, mur., XVIII/XIX, przebud. 1875, proj. Adam Nowicki. **A-463, 20.02.1968.**

NR 18 KAMIENICA „BRACIWA PIĘCIU RAN CHRYSYUSA”, mur., XVII/XVIII, przebud. 1819, proj. Jan Drachny, 1823, przebud. 1873, proj. Antoni Ochmański.

NR 20 PAŁAC „WOJEWODZIŃSKI”, XIV w.; d. rezydencja wojewody krakowskiego Piotra Małachowskiego, później został własnością rodziny Ankwiczków. W 1773 roku zamieszkał tu cesarz Austrii Józef II Habsburg podczas podróży przez Galicję; **A-231, 16.03.1966.**

NR 22 > Józefa 1.

NR 24 KAMIENICA, mur., XVII, przebud. 1859, proj. Antoni Stacherski, przebud. 1906, proj. Benjamin Torbe, 1940, 1950.

NR 26 KAMIENICA, mur., XVIII, remont. 1821, proj. Jan Drachny, remont. 1857, proj. Paweł Barański, 1910, 1913, 1936, remont. 1970. A-233, 16.03.1966.

NR 28-28a **-skwer wyłączony z ewidencji 17.05.2017 (nie istnieje) – zabudowa hotelowa / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 30 KAMIENICA, mur., XVIII, przebud. 1907, proj. Benjamin Torbe.

NR 32 KAMIENICA, mur., 1914, proj. Jozue Oberleder.

NR 34 KAMIENICA, mur., XVI, nadbud. II piętra 1831-1841, przebud. 1874, remont. 1900, nadbud. III piętra 1922. 1874, 1922 / (zabudowa murowana o genezie co najmniej XVII-w.; budowa II piętra 1831, przebudowa 1837-1841; przebudowa całości z ukształtowaniem fasady 1874, nadbudowa III piętra 1922); A-465, 18.03.1968.

NR 36/38 KAMIENICA (narożna pl. Wolnica nr 2), mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 40: **niezabudowana działka między numerem 38 a ratuszem na Wolnicy.**

- NR 42 KAMIENICA (narożna pl. Wolnica nr 14), mur., 1897, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1925, proj. Zygmunt Prokiesz.
- NR 44 KAMIENICA, mur., 1842, proj. August Pluszyński, remont. 1892 i 1926.
- NR 46 DOM ESTERKI, ob. Muzeum Etnograficzne, mur., XIV; powstał z połączenia dwóch mniejszych; pierwotnie znajdował się na południowej pierzei Rynku Kazimierskiego; najstarsza część piwnic pierwotnie gotyckiego budynku pochodzi z XIV wieku, zachowały się fragmenty kamieniarki gotyckiej z ok. 1430 roku i przełomu XIV i XV; w XVI wieku dom i ogród w obrębie posesji należał do architekta, rajcy kazimierskiego, Bartolomea Berecciego; gruntownie remont. 1760-1789 (wykonano stropy drewniane, z tego okresu pochodzi bogata polichromia ścian oraz rozety sufitowe); gruntownie przebud. 1841, proj. Paweł Barański, dobudowa osi pn. 1887; zachował klasycystyczny dach łamany (tzw. krakowski); gruntownie remont. 1978 - 1984. **A-235, 20.02.1968.**
- NR 48 KOŚCIÓŁ TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ Z DAWNYM KLASZTOREM TRYNITARZY (od 1812 Bonifratrów), ul. Krakowska nr 48; mur., zbudowany w miejscu kamienic mieszczańskich, przejmowanych przez klasztor w latach 1689–1695; zbudowany w latach 1752-1758, proj. Franciszek Placidi, majster murarski Jakub Kłapiński, zniszczenie dachu pożarem 1765, odbud. 1766, zamieniony na magazyn wojskowy 1796, restaur. fasady 1825 i restaur. majster Jan Zieliński i Józef Kuhn, remont. 1860 i 1888, 1890, 1950, 1968, 1971 i 1990-1992; **klasztor**, mur., 1741-1751, przebud. refektarza na salę szpitalną 1812, restaur.: 1825, majster Jan Zieliński, 1860, 1887, 1890-1891 i gruntownie 1894-1897, przebud. 1929-1936, proj. Jan Burzyński, cz. przebud. 1962, remont. 1983-1984, **ogród**, XVIII. A-19, 5.05.1931, A-187/M.
- NR 50 DOM, kamienica Zaorowska, mur., XV/XVI Jan Zaor (?), gruntownie przebud. 1 poł. XVII, przejęty przez trynitarzy poł. XVIII, restaur. 1 poł. XIX, remont. ok. 1970. A-237, 17.03.1966.
- NR 52: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / w głębi ogrodu Bonifratrów, przy szpitalu.**

CK 9 ul. Rybaki

Numer ciągu: CK 9	Nazwa ciągu: Rybaki
Przebieg ciągu: Wietora-Krakowska	
WAK-i tworzące ciąg: IX.4, II.3	
Podstawowe informacje historyczne: uliczka nawiązująca do dawnej drogi przed murami miasta, prowadzącej do położonej pod Wawelem jurydyki Rybaki-Podzamcze; na niektórych planach z ok. r. 1800 zaznaczono Rybaki na prawym brzegu Wisły, w zakolu Wisły naprzeciw Wawelu. Przy ulicy idącej od Skałki, obok boisk szkolnych, do Krakowskiej nie ma adresów. Tylko relikt archeologiczny kościoła św. Jakuba - wiek XII zapewne fundacja Strzemieńczyków, potwierdzony źródłowo od 1313 jako parafialny, przekształcany w dobie gotyku (jako dwunawowy?) i baroku, rozebrany 1787; badania archeologiczne (A. Żaki, J. Niżnik) 1957. Lokalizacja: na tyłach kamienicy przy ul. Wietora 15.	

| 32

Nie ma zabudowy z adresem Rybaki.

CK 10 ul. Podgórska

Numer ciągu: CK 10	Nazwa ciągu: Podgórska
Przebieg ciągu: Krakowska-linia kolejowa nr 91; przecznice: Mostowa, Gazowa, Starowiślna, św. Wawrzyńca, Halicka	
WAK-i tworzące ciąg: II.4, IX.9, IX.10, VIII.2, VIII.3, VI.2	
Podstawowe informacje historyczne: pierwsze wzmianki pochodzą z XVIII wieku, choć istniała prawdopodobnie dużo wcześniej; biegła brzegiem rzeki, wzdłuż murów obronnych Kazimierza (nazywana była Nadwiślańską) ³ ; obecna nazwa obowiązuje od 1881 r.; w obecnym kształcie istnieje od 1911, od budowy bulwarów wiślanych; do ulicy przylega Kładka Ojca Bernatka. Zachowała najdłuższy odcinek pozostałości obwarowań dawnego miasta Kazimierza, 1340; A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.	

| 33

³ Najlepiej zachowany i nieskażony przeróbkami fragment murów obronnych Kazimierza.

Dom (nr 9) przy ul. Podgórskiej, przy murze miejskim Kazimierza, 1914 r. W górze widoczny dach szpitala Bonifratrów. Fot. Tadeusz Gutkowski. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-496

NR 1-10: niezabudowane działki / zieleni.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Leopold Tlachna; relikty murów obronnych dawnego miasta Kazimierza ok. 1340; A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.

NR 12 KAMIENICA, mur., ok. 1920; relikty murów obronnych dawnego miasta Kazimierza ok. 1340; A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.

NR 13 DOM, mur., pocz. XX. szpital / realizacja współczesna .

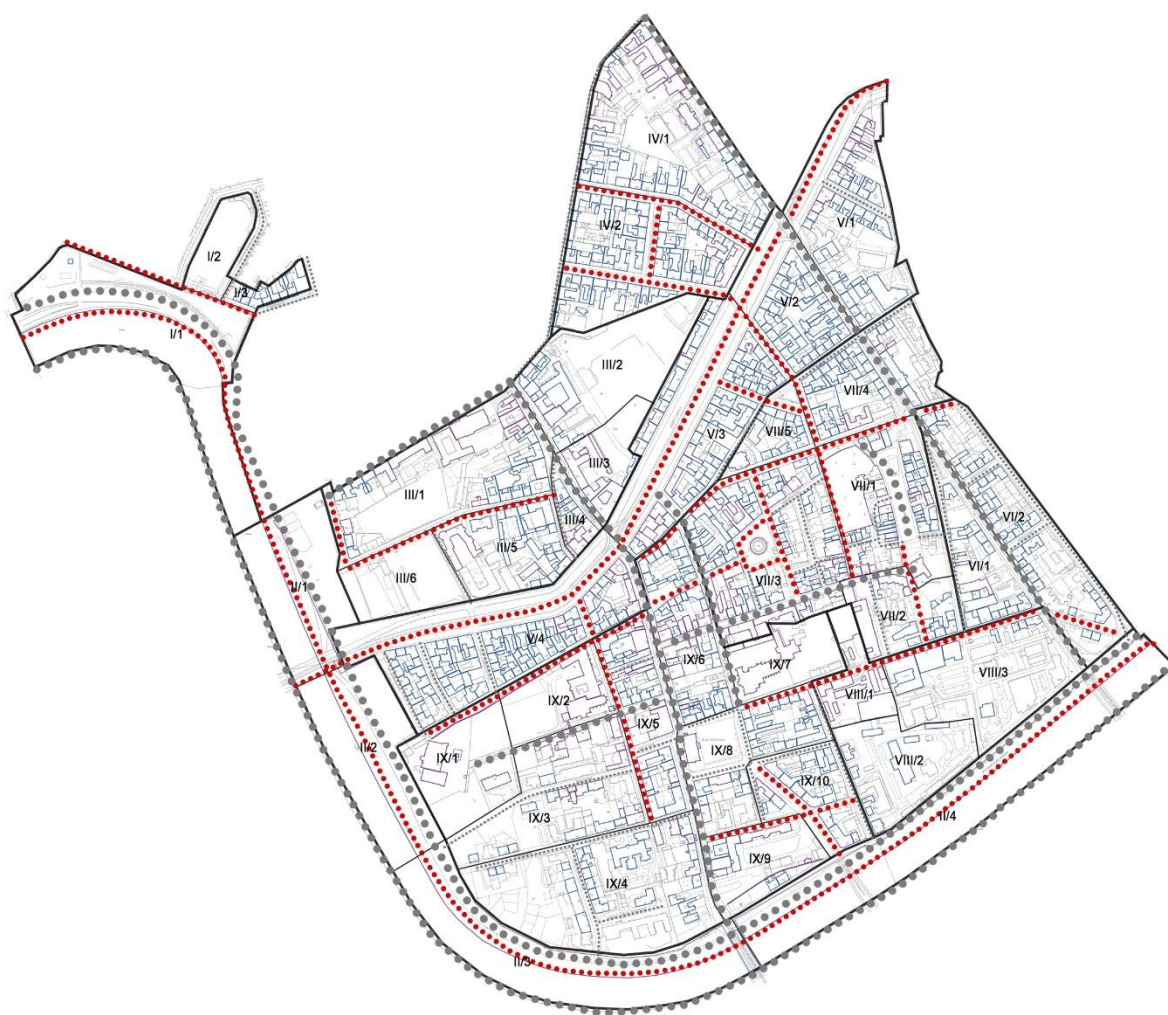
NR 14: niezabudowana działka.

NR 15 > Mostowa 12/14.

NR 16: budynek (część dawnego browaru przy gazowej) poza ewidencją.

NR 17-25 > Gazowa 12/14/16.

NR 25a: Tauron / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

- CIĄGI KLUCZOWE
- CIĄGI CHARAKTERYSTYCZNE
- CIĄGI UZUPEŁNIAJĄCE
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW
- OBIEKTY WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTEKÓW

CC 1 ul. Powiśle

Numer ciągu: CC 1	Nazwa ciągu: Powiśle
Przebieg ciągu: Plac na Groblach-Zwierzyniecka	
WAK-i tworzące ciąg: I.1, I.2, I.3	
Podstawowe informacje historyczne: ukształtowana w 2. połowie XIX., podczas porządkowania; po zasypaniu stawu, zwano początkowo ul. Portową. W 1881 ustalono nazwę.	

| 36

1919: ul. Powiśle i pl. Na Groblach // Zdjęcie lotnicze, 1919; zbiory MHK // okres międzywojenny

NR 9 > Pl. Na Groblach 21.

NR 10: **budynek poza ewidencją.**

NR 11: **budynek poza ewidencją.**

NR 12 KAMIENICA (narożna ul. Podzamcze nr 28), mur., 1908, proj. Henryk Lamensdorf.

CC 2 ul. Smocza

Numer ciągu: CC 2	Nazwa ciągu: Smocza
Przebieg ciągu: Bernardyńska-Koletek	
WAK-i tworzące ciąg: II.1, III.1	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w połowie XIX wieku; ulicę zamieszkiwały wcześniej przeważnie rodziny dozorców więziennych. Była to najbiedniejsza ulica Stradomia; w dworku na Smoczej mieszkał Georg Pickel, ostatni kat krakowskiego sądu; zabudowa ulicy pochodzi w większości z końca XIX stulecia; J. Dąbrowski narzekał: „Ideał zwartego bloku zdaje się tak jak i w starym mieście przyświecać pionierom nowych dzielnic” obserwując zabudowę Półwsia Zwierzynieckiego, Grzegórzek, ul. Smoczej i przedłużenia Koletek; do lat 70. XX wieku kończyła się na placu, który znajdował się na końcu ulicy Dietla. Po wybudowaniu Mostu Grunwaldzkiego ulica została skrócona do ul. Koletek.	

| 37

NR 1: TOALETY przy bulwarze / **budynek poza ewidencją.**

NR 2 > Bernardyńska 10/11.

NR 4a KAMIENICA, mur., 1937, proj. Zygmunt Grunberg.

NR 6: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 6a: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją – obiekt na liście dóbr kultury współczesnej.**

NR 8 KAMIENICA, mur., 1928, proj. Józef Weinberger.

NR 10 KAMIENICA (narożna ul. Koletek nr 21), mur., 1928, proj. Józef Weinberger.

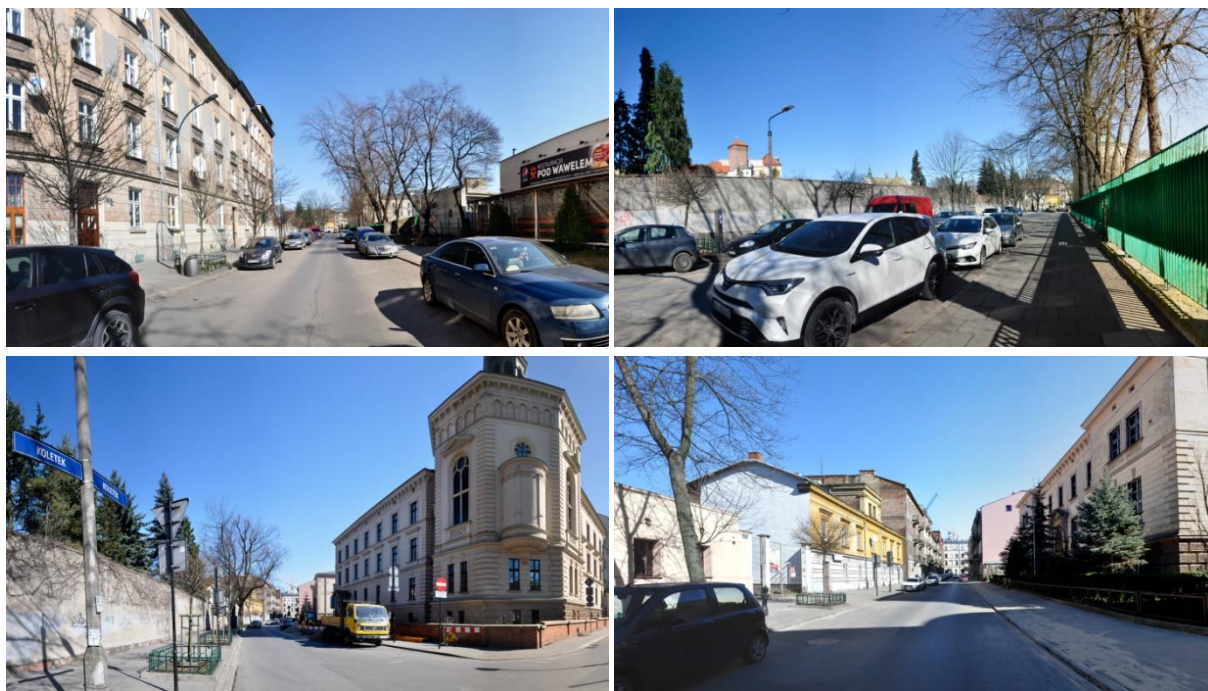

1919: ul. Smocza dopiero powstanie / ul. Smocza w 1933 r.

CC 3 ul. Kołek

Numer ciągu: CC 3	Nazwa ciągu: Kołek
Przebieg ciągu: św. Agnieszki-Smocza-Józefa; przecznice: Sukiennicza	
WAK-i tworzące ciąg: III.1, III.5, III.6	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w 1844; początkowo nazywana ulicą Kopernika. Obecna nazwa obowiązuje od początku XX wieku.	

| 39

NR 1 > Stradomska 17

NR 3 KAMIENICA, mur., 1905, proj. Beniamin Torbe.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1905, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 1922, proj. Roman Weindling.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 9 DWÓR, pocz. XIX w. A-699, 30.05.1986.

NR 11: **działka / zabudowana tymczasowa / budynek poza ewidencją.**

NR 13: **działka / zabudowana tymczasowa / budynek poza ewidencją.**

NR 13a: **Hotel „Dom św. Szymona z Lipnicy” / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją .**

NR 15 KAMIENICA, mur., 1911, proj. I. Knaus.

NR 17 KAMIENICA, mur., 1911, proj. I. Knaus.

NR 19 KAMIENICA, mur., 1911, proj. I. Knaus.

NR 20: **KS Nadwiślan / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 21 > Smocza 10.

1919: ul. Kołek

NR 2 > św. Agnieszki 1.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Karol Knaus, oficyna 1906, proj. Beniamin Torbe.

NR 6 KAMIENICA, mur., po 1889, proj. Władysław Kopald i Maksymilian Nitsch.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1895, proj. Karol Knaus, oficyna 1905, proj. Ferdynand Liebling.

NR 10 DWOREK KOLETEK; d. budynek Towarzystwa Dobroczynności, ob. budynek komendy wojskowej, 1832; przebudowany .

NR 12 ZESPÓŁ KLASZTORNY KOLETEK (róg ul. Sukiennicza 2); klasztor z kaplicą, mur., 1593, zniszczony ok. 1655, odbud. 1660-1680, przebud. kaplicy 1739, gruntownie remont. i przebud. z przeznaczeniem na dom mieszkalny 1823-1832, od 1852 Krakowskie Towarzystwo Dobroczynności, remont. i adaptowany 1853, proj. Karol Kremer, nadbud. II piętra 1871, proj. Jacek Matusiński, budowa skrzydeł pn. i zach. 1881-1883, proj. Karol Zaremba, bud. Ignacy Miarczyński, rozbud. skrzydła od ul. Sukienniczej 1932-1934, proj. Franciszek Mączyński, ogród, XVI-XIX.

Numerów parzystych 12-18 brak (tereny sportowe KS Nadwiślan).

CC 4 ul. Dietla

Numer ciągu: CC 4	Nazwa ciągu: Dietla Józefa
Przebieg ciągu: Most Grunwaldzki-Wiadukt na Grzegórkach; przecznice: ks. A. Kordeckiego, św. Stanisława, Orzeszkowej, Sukiennicza, Augustiańska, Krakowska, Stradomska, Bożego Ciała, Brzozowa, św. Sebastiana, Starowiślna, Wrzesińska	
WAK-i tworzące ciąg: II.1, II.2, III.6, III.5, III.4, III.3, III.2, IV.2, IV.1, V.1, V.2, V.3, V.4,	
Podstawowe informacje historyczne: planty powstały w miejscu zasypanego koryta Starej Wisły; budowa plant była częścią planu porządkowania i rozwoju urbanistycznego Krakowa; ulica została wybudowana w latach 1878–1880 (zob. rozdział Planty Dietlowskie].	

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. św. Stanisława nr 2), mur., 1911-1912, proj. Henryk Lamensdorf, przebud. 1925, proj. Bernard Birkenfeld, przebud. 1930, proj. Leon Feniger, remont. po 1950 i 1977.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1911-1912, proj. Henryk Lamensdorf, remont. po 1970.

NR 5 KAMIENICA (narożna ul. Kordeckiego nr 1), mur., 1911-1912, proj. Henryk Lamensdorf, remont. po 1950.

NR 7 KAMIENICA (narożna ul. Kordeckiego nr 2), mur., 1911-1912, proj. Henryk Lamensdorf, remont. po 1960.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1909-1910, proj. Benjamin Torbe, remont. po 1960.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Benjamin Torbe, remont. ok. 1964.

NR 13 KAMIENICA (narożna ul. Orzeszkowej nr 1), mur., 1910-1911, proj. Ludwik Gutman, remont. 1970.

NR 15 KAMIENICA (narożna ul. Orzeszkowej nr 2), mur., 1908-1909, proj. Benjamin Torbe, remont. po 1950.

NR 17 KAMIENICA, mur., 1908-1909, proj. Benjamin Torbe, przebud. 1912 i 1928.

- NR 19 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Leopold Tlachna, przebud. oficyny lewej 1919, proj. Henryk Lamensdorf, remont. po 1970.
- NR 21 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Henryk Lamensdorf, nadbud. oficyny 1924, proj. Zygmunt Prokiesz, remont. po 1970.
- NR 23 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Leopold Tlachna, przebud. 1913, proj. Ludwik Gutman, remont. po 1970.
- NR 25 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Ferdynand Liebling, remont. 1972.
- NR 27 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Ferdynand Liebling.
- NR 29 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Zygmunt Luks. **A-754, 4.07.1988.**
- NR 31 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 1), mur., 1908, proj. Beniamin Torbe, remont. ok. 1970.
- NR 33 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 2), mur., 1888-1890, proj. Leopold Tlachna, remont. 1901 i 1912, przebud. 1935.
- NR 35/37 KAMIENICA, mur., 1887-1889, proj. Leopold Tlachna, przebud. 1924, proj. Henryk Lamensdorf i 1931, proj. Salomon Jonkler, remont. ok. 1966.
- NR 39 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Leopold Tlachna, przebud. 1924, proj. Edmund Oraczewski, remont. 1976. **A-753, 4.07.1988.**
- NR 41 > Krakowska 1.
- NR 43 > Krakowska 2.
- NR 45/47 KAMIENICA, mur., 1900, proj. Karol Knaus, przebud. 1955. **A-947, 17.07.1993.**
- NR 49 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 1), mur., ok. 1897-1901, proj. Karol Knaus, przebud. 1925, proj. Henryk Lamensdorf, remont. po 1950. **A-929, 17.11.1992.**
- NR 51 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 2), mur., 1889, proj. Maksymilian Nitsch. **A-760, 8.07.1988.**
- NR 53 KAMIENICA, mur., 1889, przebud. 1901, bud. magazynu 1906, proj. Zygmunt Luks, remont. 1935 i ok. 1960.
- NR 55 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Karol Knaus, nadbud. III piętra i przebud. 1932, proj. Rudolf Hand i Juliusz Eintracht, remont. ok. 1970. **A-899, 10.12.1991.**
- NR 57 KAMIENICA, mur., 1888-1890, proj. Karol Knaus, dobud. oficyny 1896, proj. Nachman Kopald, nadbud. III piętra 1933, proj. Izydor Goldberger, remont. 1959 i 1970.
- NR 59 KAMIENICA, mur., 1888-1890, proj. Zygmunt Luks, nadbud. III piętra 1922, proj. Edward Skawiński, remont. 1975.
- NR 61/63/65/67 KAMIENICA (narożna ul. Brzozowa nr 1), mur., 1890, proj. Karol Knaus, przebud. 1934, proj. Zygmunt Prokiesz, remont. po 1975.
- NR 69 KAMIENICA (narożna ul. Brzozowa nr 2), mur., 1890, proj. Zygmunt Luks, remont. 1965.
- NR 71 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Leopold Tlachna, remont. ok. 1968.
- NR 73 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Leopold Tlachna, przebud. 1897, proj. Karol Knaus i 1909, proj. Aleksander Biborski, remont. 1963.
- NR 75 KAMIENICA (narożna ul. św. Sebastiana nr 25), mur., 1893, proj. Beniamin Torbe, remont. 1967. **A-1010, 20.12.1995.**
- NR 77 KAMIENICA (narożna ul. św. Sebastiana nr 26), mur., 1890, proj. Karol Knaus, nadbud. III piętra 1927, proj. Łazarz Rock, remont. po 1950.
- NR 79 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Nachman Kopald, remont. ok. 1970.
- NR 81 KAMIENICA, mur., 1884, przebud. XIX/XX, remont. 1968-1970.
- NR 83 KAMIENICA, mur., 1890, bud. Nachman Kopald, nadbud. III piętra 1929, remont. 1976.
- NR 85 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Leopold Tlachna, remont. 1968.
- NR 87 > Starowiślna 29/30.

NR 91 KAMIENICA, mur., 1885, proj. Nachman Kopald, lewe skrzydło oficyny 1906, przebud. fasady 1934, proj. Stanisław Turek-Kryłoszański, remont. po 1950 (włączona do ewidencji 18.09.2015).

NR 93 KAMIENICA, mur., 1889-1890, bud. Leopold Tlachna, przebud. 1909, proj. Ludwik Gutman, remont. po 1950.

NR 95 KAMIENICA, mur., 1883, proj. Stefan Żołdani, remont. ok. 1967. **A-762, 10.08.1988.**

NR 97 KAMIENICA (narożna ul. Wrzesińska nr 1), mur., 1905-1906, proj. Beniamin Torbe, remont. ok. 1962. **A-773, 29.08.1988.**

NR 99 KAMIENICA (narożna ul. Wrzesińska nr 2), mur., 1909-1910, proj. Beniamin Torbe, remont. ok. 1970.

NR 101 KAMIENICA, mur., 1910-1911, proj. Leopold Tlachna, remont. po 1950. **A-733, 6.04.1988.**

NR 103 KAMIENICA, mur., 1895-1896, proj. Leopold Tlachna, remont. ok. 1972.

NR 105 KAMIENICA, mur., 1884-1886, proj. Stefan Ertel, rozbud. i nadbud. II i III piętra 1932, proj. Juliusz Eintracht, remont. po 1950. **A-898, 28.11.1991.**

NR 107 KAMIENICA, mur., 1907, proj. Henryk Lamensdorf, remont. ok. 1965. **A-743, 22.04.1988.**

NR 109 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Tadeusz Stryjeński, nadbud. 1927, proj. Zygmunt Prokiesz, remont. po 1950.

NR 111 KAMIENICA, mur., 1886-1887, proj. Karol Knaus, przebud. 1913, proj. Aleksander Biborski, remont. ok. 1967. **A-732, 6.04.1988.**

NR 113: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 115: niezabudowana działka.

WIADUKT GRZEGÓRZKI A-820, 5.09.1989.

Koniec XIX w.

Widok w kierunku Wisły z okna drugiego piętra narożnej kamienicy przy ul. Krakowskiej 1 i Dietla. 41. Na środku ul. J. Dietla stoi szkoła barakowa (nr 56 im. Mikołaja Reya), przed 1917 r. // Planty Dietlowskie, początek XX wieku; stan z początku formowania założenia parkowego; dobrze widoczne elementy małej architektury.

Szkoła Miejska; fot. I. Krieger; zbiory ANKr // Planty Dietlowskie, koniec lat 20. XX wieku; Gmach PKO i jego najbliższe otoczenie.

NR 2-28: Nie ma budynków o takich adresach. Po stronie parzystej znajdują się tereny sportowe KS Nadwiślan, a dalej budynek apartamentowca (realizacja po 2010) z adresem Sukiennicza 8.

NR 30: KOŚCIÓŁ ŚW. AGNIESZKI Z KLASZTOREM BERNARDYNEK na Stradomiu, ob. kościoła garnizonowe-
go, drewniany kościół z klasztorem fundowany w 1459 r. przez Hińczę z Rogowa, murowany kościół
budowany po pożarze w 1476 r., odbudowany w latach 1660–1680 po zniszczeniach szwedzkich
(1655–1657); klasztor kształtowany do początku XVIII w.; po kasacie klasztoru w 1788 r. dewastacja
zespołu. Kościół p.w. św. Agnieszki i Łucji, ob. garnizonowy p.w. Najśw. Marii Panny, mur., 1660-1680
(w miejscu poprzednich), kontynuacja budowy do 1702, restaur. 1875, gruntownie restaur. 1932-1936,
arch. Carlo Celano. W mocno przebudowanym, XVI-wiecznym kościele garnizonowym spoczęły
w 1993 prochy gen. J. Hallera, twórcy Błękitnej Armii. klasztor, ob. probostwo garnizonu, mur., 1655-
1703 (z wykorzystaniem murów gotyckich), zburzenie 2/3 klasztoru po 1821, cz. rozebrany po 1861, po
1923, restaur. 1932-1936, arch. Carlo Celano i 1983-1985. **A-303, 26.02.1934, A-224/M.**

NR 32 KAMIENICA, mur., 1894, proj. Teodor Talowski, nadbud. III piętra 1924, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 34 KAMIENICA, mur., 1895-1896, proj. Teodor Talowski, nadbud. III piętra 1931, proj. Ludwik Paciorkow-
ski, remont. po 1970.

NR 36 KAMIENICA, mur., 1894-1896, proj. Benjamin Torbe, nadbud. III piętra 1929, proj. Zygmunt Prokiesz,
remont. po 1970. W głębi posesji infirmeria d. klasztoru SS. Bernardynek – obecnie oficyny zachodnia
boczna, północna tylna, wschodnia boczna i północno-wschodnia tylna, mur., 1 poł. XVII (?), przebud.
2 poł. XVII, odbud., 1 poł. XIX, nadbud. II piętra ok. 1875.

NR 38 KAMIENICA (narożnik św. Agnieszki 9) mur., ok. 1912; d. Synagoga Stowarzyszenia Izraela Meiselsa
(nieistniejąca; zdewastowana przez Niemców podczas II wojny).

NR 40 KAMIENICA (narożna ul. św. Agnieszki nr 12), mur., 1914, remont. ok. 1975.

NR 42 > Stradomska 27.

NR 44 KAMIENICA (narożna ul. Stradomska nr 18), mur., XVIII (?), 1865, nadbud. III i IV piętra 1926-1929, proj.
Samuel Singer. **A-517, 26.03.1968, zmiana treści decyzji 26.09.2014, A-1416/M.**

NR 46/46a KAMIENICA, mur., 1869-1873, proj. Jacek Matusiński, nadbud. II piętra 1886, proj. Nachman Ko-
pald, remont. po 1975.

NR 48 KAMIENICA, mur., 1872, przebud. 1901 i 1907, proj. Nachman Kopald, nadbud. III piętra 1928, proj.
Salomon Jonkler.

NR 50 KAMIENICA, mur., 1872, remont. 1901 i 1907, nadbud. III piętra 1922, proj. Salomon Jonkler, remont.
ok. 1970.

NR 52 DOM, mur., 1875-1876, proj. Stefan Żołdani i Leopold Tlachna, przebud. 1890, proj. Nachman Kopald,
przebud. 1897, proj. Benjamin Torbe, 1932-1934, proj. Edward Skawiński, remont. ok. 1969. **A-758,
7.07.1988**

NR 54 KAMIENICA, mur., 1875, proj. Józef Ochmański, nadbud. III piętra 1932.

NR 56 KAMIENICA, mur., 1875, remont. 1922, przebud. 1929 i 1956, remont. ok. 1966.

NR 58 KAMIENICA, mur., 1875, proj. Józef Donheiser, nadbud. III piętra XX.

NR 60 KAMIENICA, mur., 1874, proj. Jacek Matusiński, nadbud. III piętra 1955, remont. 1970.

NR 62 KAMIENICA, mur., 1880, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1927, proj. Łazarz Rock. **A- 759,**

8.07.1988

NR 64 KAMIENICA (DOM SIEROT ŻYDOWSKICH "Beth Megadle Jesomim"), mur., 1872-1875, proj. Paweł Barański, skrzydła boczne 1885, nadbud. II piętra 1894, proj. Nachman Kopald, nadbud. III i IV piętra 1923, proj. Łazarz Rock, remont. ok. 1970. Budynek dawnej Bursy Sierot Żydowskich Stowarzyszenia Rękodzielników Żydowskich (Szomer Umonim) znajduje się przy ul. Podbrzezie 6. „Domem sierot żydowskich” kierowała Róża Rock (1881–1926), nazywana „matką sierot”.

NR 66 KAMIENICA, mur., 1881, nadbud. III piętra 1920, proj. Henryk Lamensdorf, remont. ok. 1970.

NR 68 KAMIENICA, mur., 1882, remont. 1964.

NR 70 SZKOŁA MIEJSKA, ob. podstawowa nr 16, ul. Dietla nr 70 (narożna ul. św. Sebastiana nr 24 i ul. Sarego nr 27), mur., 1888-1892, proj. Stefan Żołdani, remont. ok. 1974; **A-1143, 17.02.2006.**

NR 72 KAMIENICA (narożna ul. Sarego nr 28), mur., 1887, proj. Anastazy Redyk, remont. 1901 i 1905, nadbud. III piętra 1920, proj. Antoni Dostał, remont. po 1970.

NR 74 KAMIENICA, mur., 1885, proj. Teodor Talowski, przebud. 1901, 1914 i 1932.

NR 76 > Starowiślna 27.

NR 78 > Starowiślna 22.

NR 80-90 (parzyste) – poza granicą PK Kazimierza ze Stradomiem.

CC 5 ul. Paulińska

Numer ciągu: CC 5	Nazwa ciągu: Paulińska
Przebieg ciągu: Meiselsa-św. Stanisława; przecznice: Kordeckiego, Orzeszkowej	
WAK-i tworzące ciąg: IX.1, IX.2, V.4, II.2	
Podstawowe informacje historyczne: dawniej część ul. Meiselsa; po wytyczeniu (w latach 1906-08) biegła wzdłuż murów obronnych Kazimierza, których pozostałości stanowią obecnie mury ogrodów klasztorów Augustianów i Paulinów ⁴ . W 1917 odcinek za ul. Augustiańską nazwano ostatecznie ul. Paulińską. Pozostałości murów obronnych dawnego miasta Kazimierza.	

| 47

NR 1 > Skałeczna 15/16.

NR 3 > Augustiańska 7/9.

NR 5 > Augustiańska 7/9 – dalej tylko numery parzyste.

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. św. Stanisława nr 14), mur., 1929, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 4 > Kordeckiego 13.

NR 6 > Kordeckiego 12.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 10 > Orzeszkowej 9.

NR 12 > Orzeszkowej 10.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 16 KAMIENICA, mur., 1912.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1930, proj. Leon Feniger.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1914, proj. Jozue Oberleder.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1914, proj. Jozue Oberleder, nadbud. IV piętra 1923.

NR 24: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

⁴ To najdłuższy zachowany odcinek murów (ok. 300 m), na całej długości przemurowany z użyciem cegły.

NR 26 KAMIENICA, mur., 1918, proj. Jozue Oberleder.

NR 28 MYKWA mur., 1913, proj. Henryk Lamensdorf. ob. dom mieszkalny. Od 1994 znajduje się muzeum im. Bohdana Lepkiego, zajmujące się gromadzeniem ikon, obrazów, modeli cerkwi, jedną salę poświęcono patronowi muzeum.

NR 30 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 32 > Augustiańska 5.

CC 6 ul. Augustiańska

Numer ciągu: CC 6	Nazwa ciągu: Augustiańska
Przebieg ciągu: Dietla-Skawińska; przecznice: ul. Paulińska, ul. Rabina Meiselsa ul. św. Katarzyny ul. Skaleczna ul. Węglowa ul. Piekarska	
WAK-i tworzące ciąg: V.4, IX.2, IX.3, IX.5	
Podstawowe informacje historyczne: Wytyczona została w większości w 1335 r., związana z planem lokacyjnym Kazimierza. W latach 1883-1889 przebito odcinek od ulicy Meiselsa do Dietla. Pierwotna zabudowa ulicy została zniszczona w czasie Potopu szwedzkiego i wojny północnej. Obecna pochodzi z przełomu XVIII i XIX wieku. Podczas odbudowy zabudowań na przełomie XVIII i XIX w. powstały składy solne, a później zabudowa w stylu klasycystycznym. Obecną nazwę, pochodzącą od kościoła i klasztoru Augustianów, nadano w roku 1814.	

| 49

NR 1 KAMIENICA > ul. Dietla 31

NR 3 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Jozue Oberleder.

NR 5 DOM (narożny ul. Paulińska 32), mur., 1911-1912, proj. Henryk Lamensdorf, adaptacja parteru

NR 7/9: KOŚCIÓŁ KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ I MAŁGORZATY Z KLASZTOREM AUGUSTIANÓW; fundacja Kazimierza Wielkiego, realizowana po lokacji miasta, przed 1343 r.; do 1378 budowa prezbiterium i wschodniej części klasztoru z kaplicą św. Doroty (1365), do ok. 1400 r. powstał korpus, na początku XV w. kaplica św. Moniki, w XV w. rozbudowa klasztoru ku północy; na początku XIX w. zajęty na magazyny wojskowe, restaurowany w XIX i XX w. kościół p.w. św. Katarzyny, mur., przed 1365, ukończenie korpusu k. XIV lub ok. 1400, cz. zniszczony 1443, odbud. 1444-1450 i 1467-1468, sklepienia nawy głównej 1502-1513, uszkodzony 1534, remont. 1540, spalony 1556, odbud. sklepień 1561-1562, restaur. 1602-1611, uszkodzony 1786, użytkowany jako magazyn 1802-1814, restaur. 1825 i 1852-1864, dalsza restaur.: od 1892, 1904-1909, 1910-1912, arch. Franciszek Mączyński, uszkodzony 1939-1945, restaur. 1946, prace konserwatorskie od 1973, kaplica św. Moniki, mur., przed 1422, restaur. 1868, dzwonnica, drewn.-mur., 2 poł. XV, uszkodzona ok. poł. XIX, remont. po 1851 i 1932, klasztor, mur., 2 poł. XIV, cz. skrzydła wsch. poc. XV, zakrystia górna lub tzw. nawa 1 ćw. XVI, budowa pomieszczeń nad wsch. skrzydłem ok. 1620-1640, proj. Jan Laitner. **A-5, 5.05.1931, 10.04.1974, A-180/M.**

NR 11 DOM (narożny ul. Skałeczna nr 8), mur., 1851, proj. Ignacy Hercok, (piwnice XVI), remont. 4 ćw. XIX.
A-180, 20.03.1968.

NR 11A DOM, mur. początek XIX w.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1827-1829, proj. Michał Wąsowicz, dobud. oficyn 1855, nadbud. II piętra 1874, proj. Paweł Barański, remont. 1977. **A-354, 20.03.1968.**

NR 15 KAMIENICA (narożny ul. Piekarska nr 1), mur., relikty z XV, 1827, proj. Michał Wąsowicz, dobud. skrzydła od ul. Piekarskiej 1859, proj. Paweł Barański, nadbud. II piętra 1887. **A-355 z 26.04.1968.**

NR 17: **budynek poza ewidencją.**

NR 17a: **budynek poza ewidencją.**

NR 19/21 KAMIENICA (narożny ul. Skawińska nr 5), mur., 1841, proj. Paweł Barański, przebud. skrzydła od ul. Augustiańskiej i oficyny 1897-1899, proj. Leopold Tlachna, przebud. sieni 1906 i gruntownie przebud. 1910-1920, proj. Henryk Lamensdorf, remont. 1970-1975. **A-806 z 19.04.1989.**

Kościół św. Katarzyny - litografia Jędrzeja Brydaka - XIX w. // Ul. Augustiańska 22, lat 40. XX w.

NR 2 KAMIENICA > ul. Dietla 33.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1911-1912, proj. Jozue Oberleder. na cele mieszkalne 1990-1991. **A-803, 6.04.1989.**

NR 6 KAMIENICA > ul. Meiselsa 2.

NR 8/10 DOM (narożny Meiselsa 1), mur., 1891, proj. Zygmunt Luks, nadbud. III piętra 1934.

NR 12 KAMIENICA > św. Katarzyny 5.

NR 14 KAMIENICA > św. Katarzyny 4.

NR 16: **budynek poza ewidencją.**

NR 18 KAMIENICA, mur., 1931-1936, proj. Zygmunt Grunberg.

NR 20 > Skałeczna 7.

NR 22 KAMIENICA (narożna ul. Skałeczna nr 4/6), mur., 1867, proj. Józef Hercok, adaptacja wnętrz 1927, proj. Henryk Lamensdorf. **A-356 z 23.03.1968.**

NR 24 KAMIENICA (narożna ul. Węglowa nr 3), mur., 1911-1918, proj. Jan Zawiejski. **zabudowa współczesna**

NR 26 KAMIENICA (narożny ul. Węglowa nr 4), mur., 1846, proj. Michał Wąsowicz, nadbud. II piętra 1864, proj. Paweł Barański. **A-357 z 23.03.1968.**

NR 28 KAMIENICA, mur., 1868, proj. Jan Ertel.

NR 30 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1924, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 32 KAMIENICA, mur., 1865, proj. Paweł Barański, nadbud. III piętra XX.

NR 34 KAMIENICA (Skawińska 3), mur., 1842-1862, proj. Michał Wąsowicz, remont. 1897, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 1922.

CC 7 ul. Trynitarzka

Numer ciągu: CC 7	Nazwa ciągu: Trynitarzka
Przebieg ciągu: Krakowska-Gazowa; przecznice: Bonifraterska, Mostowa	
WAK-i tworzące ciąg: IX.8, IX.9, IX.10	
Podstawowe informacje historyczne: w części południowa pierzeja Rynku Kazimierskiego, wytyczona na podstawie pierwotnego planu lokacyjnego; w XVII w. określano ją jako ul. Różaną, wymienioną w spisie z 1628: pomiędzy Psim Rynkiem a Bramą Bocheńską ... Platea Rosanorum na Kazimierzu; w latach 1752-1758 wybudował przy dzisiejszej Trynitarzkiej swoją siedzibę Zakon św. Trójcy; XIX-wieczna zabudowa zatarła linię południowej pierzei rynku, którą stanowiło przedłużenie ul. Skawińskiej; w 1812 roku budynki trynitarzy przeszli Bonifratrzy, którzy w latach 1898-1906 założyli szpital; ulica otrzymała nazwę w 1880 roku (obejmowała nieistniejącą ul. Rybną, będącą przedłużeniem ul. Bonifraterskiej w stronę Wisły).	

| 51

Gmach Szpitala Zakonu Bonifratrów w Krakowie; Teodor Talowski, akwarela z 1898; północna pierzeja ul. Trynitarzkiej była niezabudowana.

NR 1/3/5/7 > Krakowska 48

NR 9/11: ZESPÓŁ SZPITALA BONIFRATRÓW: szpital, mur., 1898-1901, proj. Teodor Talowski, nadbud. II piętra 1929-1930, proj. Jan Burzyński, skrzydło zach. 1933, proj. Jan Burzyński, kaplica przedpogrzebowa, mur., 1930, proj. Jan Burzyński, ogród, XVIII-XX, ogrodzenie, mur., XVIII-XX. A- 577, 10.05.1976.

NR 13 > Mostowa 10.

NR 15a/15b (narożnik ul. Gazowej) realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 2 niezabudowana działka / tereny zielone.

NR 4, 6 realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 8, 10,12,14: niezabudowana działka / tereny zielone (między Bonifraterską a Mostową).

NR 16 > Mostowa 8.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1889-1890, proj. Leopold Tlachna, oficyny 1898.

NR 20 > Gazowa 17.

CC 8 ul. Mostowa

Numer ciągu: CC 8	Nazwa ciągu: Mostowa
Przebieg ciągu: Plac Wolnica-Podgórska; przecznice: Bonifraterska i Trynitarzka	
WAK-i tworzące ciąg: IX.8, IX.9, IX.10, II.4	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona jako aleja pod koniec 1. połowy XIX wieku w związku z budową Mostu Podgórskiego, który połączył brzeg kazimierski i podgórski rzeki; od 1901 Mostową biegła linia tramwaju elektrycznego; po rozebraniu mostu w 1925 ustawiono drewnianą kładkę. Ulica ponownie została połączona z drugim brzegiem rzeki w 2010, kiedy otwarto kładkę pieszo-rowerową.	

| 52

NR 1 > Bonifraterska 2.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1873, proj. Jacek Matusiński.

NR 5: niezabudowana działka / dalej po stronie nieparzystej ogrody szpitala Bonifratrów.

NR 2 > Bocheńska 1

NR 4 KAMIENICA, mur., 1868-1870, proj. Jacek Matusiński.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1868-1870, proj. Jacek Matusiński, oficyna 1906.

NR 8 KAMIENICA (narożna ul. Trynitarzka nr 16), mur., 1870. W podwórku kamienicy synagoga Chany i Abrahama Lednitzerów zbudowana w 1907, według projektu architekta Beniamina Torbego. Podczas II wojny hitlerowcy zdewastowali wnętrze synagogi. Od czasu zakończenia wojny wykorzystywana niezgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Częściowo zachował się wystrój zewnętrzny budynku, w tym półokrągłe zakończone okna.

NR 10 KAMIENICA (narożna ul. Trynitarzka nr 13), mur., 1870-1873.

NR 12/14 KAMIENICA (narożna ul. Podgórska nr 15), mur., ok. 1890, przebud. suterren na magazyn browaru w Tenczynku 1913, nadbud. III piętra 1921.

CC 9 ul. św. Wawrzyńca

Numer ciągu: CC 9	Nazwa ciągu: św. Wawrzyńca
Przebieg ciągu: Podgórska-Plac Wolnica; przecznice: Starowiślna, Dajwór, Bartosza, Wąska, Gazowa, Bożego Ciała	
WAK-i tworzące ciąg: IX.7, IX.8, VIII.1, VIII.3, VII.2, VI.1, VI.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w ramach planu lokacyjnego Kazimierza (Platea s. Laurenti); wzięła nazwę od powstałego w latach 1276-1278 kościoła parafialnego wsi Bawół; na początku XIX wieku został rozebrany; od 1792 ulica wymieniana jako ul. Wawrzyniecka. Większość pierwotnej zabudowy ulicy została zniszczona na przełomie XVII i XVIII wieku. W 1875 rozpoczęto budowę kamienic czynszowych. (zob. roz. Kwartał św. Wawrzyńca).	

| 53

NR 1 > Wolnica 7

NR 3 **działka niezabudowana / obiekty tymczasowe / poza ewidencją.**

NR 5 KAMIENICA, mur., 1911.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1891, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1921.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1891, proj. Leopold Tlachna.

NR 11 KAMIENICA (narożna ul. Gazowa nr 1), mur., 1907, proj. Nachman Kopald, remont. 1967. A- 1033, 29.07.1996.

NR 13: ZESPÓŁ ZAJEZDNI TRAMWAJOWEJ dom, (narożny ul. Gazowa nr 2), mur., 1890, proj. Tadeusz Brand, nadbud. II piętra 1908. **A-680, 30.09.1985.**

NR 15/17: ZESPÓŁ ZAJEZDNI TRAMWAJOWEJ stajnia tramwaju konnego, mur., po 1882, przebud. 1900, proj. Karol Knaus, przebud. po 1980, stajnia tramwaju konnego, ob. budynek administracyjny, mur., ok. 1882, przebud. 1900, proj. Karol Knaus, przebud. po 1980, zajezdnia tramwaju wąskotorowego (hala D), mur.-drewn., 1900, proj. Karol Knaus, rozbud. po 1960, remiza tramwaju konnego (hala E), mur.-drewn., po 1882, przebud. 1886, proj. Zygmunt Hendel i Tadeusz Stryeński, zajezdnia tramwaju normalonotorowego (hala F), mur.-drewn., 1913, budynek pomocniczy, mur., po 1920, budynek akumulatorni, mur.-drewn., ok. 1913, portiernia, mur.-drewn., po 1920 **A-680, 30.09.1985.**

NR 19/21/23/25 ZESPÓŁ ELEKTROWNI MIEJSKIEJ, ob. Zakład Energetyczny, ul. Dajwór nr 27 (narożny ul. św. Wawrzyńca nr 19): budynek administracyjny, mur., ok. 1900, nadbud. II piętra 1908, proj. Jan Rzymkowski, nadbud. III piętra 1936, proj. Franciszek Mączyński, hala turbin (I), mur., 1904-1905 i 1907, proj. Jan Rzymkowski, hala turbin (II), mur., 1914, proj. Jan Rzymkowski, stara i nowa kotłownia, mur., 1904-1905 i 1914, proj. Jan Rzymkowski, nastawnia i rozdzielnia, mur., 1914, proj. Jan Rzymkowski.

NR 27 DOM, mur., 1924, proj. Samuel Singer, przebud. 1929 i 1931.

NR 29: **działka / obiekty tymczasowe / poza ewidencją.**

NR 31b KAMIENICA, mur., 1937, proj. Leon Lieberman.

NR 33 KAMIENICA, mur., 1930, proj. Izidor Goldberger.

NR 35 > Starowiślna 95.

NR 37: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 39 KAMIENICA, mur., 1935, proj. Rudolf Morgenbesser, Izidor Goldberger.

NR 41 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Henryk Ritterman.

NR 43: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

Lata 1978-1985, Ulica św. Wawrzyńca, po lewej ulica Wąska i nieistniejący budynek warsztatów // Most Krakusa i most kolejowy; z prawej tereny gazowni i wylot ul. Starowiślniej, 1918

NR 2 > Bożego Ciała 26.

NR 4 > Bożego Ciała 26.

NR 6 d. DOM KLASZTORNY KANONIKÓW Regularnych XVII w.

NR 8 > Bożego Ciała 26.

NR 10 > Bożego Ciała 26.

NR 12 ZESPÓŁ ZAJEZDNI TRAMWAJOWEJ: hala „Pod zegarem”, mur.-drewn., 1913, I. budynek socjalny, mur.-drewn., 1913, m. dyspozytornia, mur.-drewn., 1913, m. garaże autobusowe, ul. św. Wawrzyńca 14a (narożny ul. Wąska nr 7), mur., 1929. **A-680, 30.09.1985.**

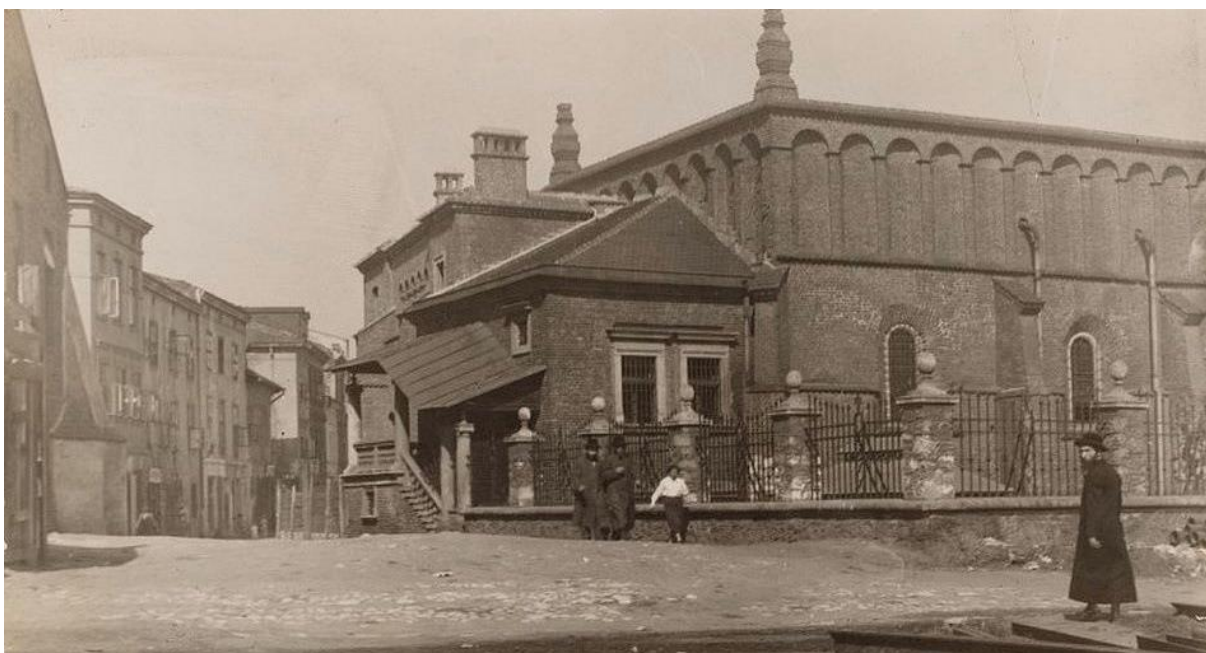
NR 14 **działka niezabudowana (na rogu ul. Wąskiej) / obiekty tymczasowe / poza ewidencją.**

NR 16 DOM (narożny ul. Bartosza nr 3), mur., XIX/XX.
NR 18 KAMIENICA (narożna ul. Bartosza nr 4), mur., XIX/XX.
NR 20 KAMIENICA, mur., 1888, proj. Beniamin Torbe.
NR 22 KAMIENICA (narożna ul. Dajwór nr 25), mur., k. XIX.
NR 24 > Dajwór 20.
NR 26 KAMIENICA, mur., pocz. XX.
NR 28 KAMIENICA, mur., 1892.
NR 30 KAMIENICA, mur., 1894, proj. Adam Dębski.
NR 32 KAMIENICA, mur., 1932, proj. Zygmunt Prokesz.
NR 34 > Starowiślna 93a/93b.
NR 36a > Starowiślna 88.
NR 38 KAMIENICA, mur., 1937, proj. Leon Lieberman.
NR 40 > Halicka 18.

CC 10 ul. Bartosza

Numer ciągu: CC 10	Nazwa ciągu: Bartosza
Przebieg ciągu: Szeroka - św. Wawrzyńca; przecznica: Józefa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.2	
Podstawowe informacje historyczne: oś Placu Bawół z ulicą; jedna z dwóch ulic w Krakowie, poświęconych Bartoszowi Głowackiemu, bohaterowi insurekcji kościuszkowskiej. Nosi swą nazwę od 1890 roku.	

| 56

Tyły Starej Bożnicy, lata 20. XX w.

NR 1 DOM, mur., 1878, d. piekarnia z 1938.

NR 3 KAMIENICA > św. Wawrzyńca 16.

NR 2 KAMIENICA, mur., 1888-1890. Leopold Tlachna.

NR 4 KAMIENICA > św. Wawrzyńca 18.

CC 11 pl. Bawół

Numer ciągu: CC 11	Nazwa ciągu: Bawół
Przebieg ciągu: Ul. Szeroka – Bartosza	
WAK-i tworzące ciąg: VII.2	
Podstawowe informacje historyczne: Wieś we wschodniej części wyspy tworzonej przez dwie odnogi Wisły (zobacz: Stara Wisła), powstała prawdopodobnie w XII w. W 1340 wykupiona przez Kazimierza Wielkiego została włączona w granice powstającego miasta Kazimierz. Nazwa Bawół używana była na określenie pól uprawnych poza obrębem murów kazimierskich, na wschód od miasta. Obecnie nazwę „Bawół” nosi niewielki plac, usytuowany w pobliżu dawnej granicy polskiej i żydowskiej części Kazimierza.	

| 57

NR 1 DOM > Bartosza 1.

NR 2 KAMIENICA > Bartosza 2 .

NR 3 KAMIENICA, mur., 1908.

NR 4: **realizacja współczesna/ budynek poza ewidencją** za nią: Archeologia: relikty kościoła św. Wawrzyńca. ok. 1276 zbudowany staraniem rycerza Wawrzyńca jako parafialny kościół wsi Bawół, lokowanej jednocześnie na prawie niemieckim. W wyniku lokacji miasta Kazimierza i budowy kościoła Bożego Cała utrata praw parafialnych.

NR 5 > Bartosza 2.

CC 12 ul. św. Sebastiana

Numer ciągu: CC 12	Nazwa ciągu: Sebastiana św.
Przebieg ciągu: św. Gertrudy-Brzozowa; przecznice: Bogusławskiego, Dietla, Berka Joselewicza	
WAK-i tworzące ciąg: IV.2, III.2, V.3	
Podstawowe informacje historyczne: ulicę wytyczono w latach 70. XIX w. na osuszonym terenie łąki św. Sebastiana, w ramach porządkowania pozostałości Starej Wisły; nazwę (wziętą od kościoła św. Sebastiana) oficjalnie otrzymała w roku 1878. Zabudowa ulicy pochodzi z końca XIX wieku, tworzą ją kamienice i kilka willi. W latach 80. XIX w. ukształtowano ul. Berka Joselewicza (z jednostronnym – wobec niewielkiej szerokości – szpalerem drzew) oraz alejowo rozwiązane, kazimierskie przedłużenie ul. Św. Sebastiana (projekt z 1883 określa je jako <i>ulicę otworzyć się mającą</i>). U zbiegu ulic powstał trójkątny plac (jego formę ustalono ostatecznie w 1895), którego wnętrzu wypełnił skwer.	

| 58

NR 1 > św. Gertrudy 17.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1884.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1884, proj. Karol Knaus.

NR 7 KAMIENICA, mur., przed 1882, nadbud. III piętra 1928.

NR 9 ŁAŹNIA RZYMSKA, oficyna, mur., 1912, proj. Józef Pakies i Wacław Krzyżanowski.

NR 11/11a KAMIENICA, mur., 1879, 1912.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1904, nadbud. III piętra 1928, proj. Roman Bandurski.

NR 15 KAMIENICA, mur., 1882, przebud. 1892, adaptacja części strychowej 1927, proj. Izidor Goldberger.

NR 17 KAMIENICA, mur., 1882, proj. Nachman Kopald.

NR 19 KAMIENICA, mur., 1879, proj. Nachman Kopald.

NR 21 MUR I BRAMA ogrodów XX. Misjonarzy na Stradomiu (Stradomska 4/6) – **nieujęta w ewidencji, mimo adresu na ul. Św. Sebastiana.**

NR 23 > Dietla 68.

NR 25 > Dietla 75.

NR 27 KAMIENICA, mur., 1896, proj. Karol Knaus, nadbud. III piętra 1921, proj. Salomon Jonkler i Salomon Feldmann.

NR 29 KAMIENICA, mur., 1898.

NR 31 KAMIENICA, mur., 1896, nadbud. III piętra 1920, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 33 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 6/8), mur., 1900, proj. Julian Grabowski.

Powódź w VIII 1931

NR 2 > św. Gertrudy 16.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Leopold Tlachna, nadbud. IV piętra 1920.

NR 6 WILLA , mur., 1884, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 8 WILLA , mur., 1883, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1910-1912, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 12 WILLA (narożna ul. Bogusławskiego nr 9), mur., ok. 1883, proj. Karol Knaus.

NR 14 > Bogusławskiego 10.

NR 16 KAMIENICA, mur., 1910.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Wilhelm Apter.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1893, proj. Wilhelm Apter i Nachman Kopald.

NR 24 > Dietla 70.

NR 26 > Dietla 77.

NR 28 KAMIENICA, mur., 1889.

NR 30 KAMIENICA, mur., 1890, proj. Wilhelm Apter.

NR 32 KAMIENICA, mur., 1896, proj. Aleksander Biborski.

NR 34 KAMIENICA, mur., 1897.

NR 36 KAMIENICA (narożna ul. Berka Joselewicza nr 10), mur., 1896, nadbud. III piętra 1908, proj. Nachman Kopald.

CC 13 ul. Brzozowa

Numer ciągu: CC 13	Nazwa ciągu: Brzozowa
Przebieg ciągu: Dietla-Miodowa; przecznice: Podbrzezie, Berka Joselewicza, św. Sebastiana	
WAK-i tworzące ciąg: VII.4, VII.5, V.3, V.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w obecnym kształcie ok. 1890 roku. Wcześniej była polną drogą, która prowadziła od ulicy Jakuba na Kazimierzu do koryta Starej Wisły.	

| 60

NR 1 KAMIENICA > Dietla 67.

NR 3 (narożny ul. Podbrzezie) SZKOŁA (d. Żydowska Szkoła Ludowa, ob. Zespół Szkół Zawodowych) mur., 1917, proj. Henryk Lamensdorf, nadbud. 1927, proj. Stanisław Wexner.

NR 5 > Podbrzezie 8/10.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1925.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1898-1899, nadbud. III piętra od podwórza 1925, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 15 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 17 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 28a), mur., 1922, proj. Jozue Oberleder, przebud. 1930, proj. Ludwik Gutman.

NR 2 KAMIENICA > Dietla 69.

NR 4 KAMIENICA, mur., ok. 1898.

NR 6 KAMIENICA; mur., 1910, proj. Henryk Lamensdorf; przebudowany ok. 1925 r. ob. dom. 1890-1892 d. ortodoksyjny dom modlitwy Salomona Deichesa, ul. Brzozowa 6 – oficyna tylna; obok sali modlitewnej znajdowała się również sala przeznaczona na szkołę talmudyczną; podczas II wojny światowej hitlerowcy zdewastowali synagogę; po wojnie przeznaczona na biura.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Leopold Tlachna. Wybudowana została dla Wolfa Mullera, który w zabudowie oficynowej prowadził piekarnię. W nieruchomości prowadzony był również handel detaliczny – na parterze znajdowały się lokale sklepowe. W późniejszych latach Brzozowa 8 była siedzibą Piekarni Mechanicznej Ireny Lotz. Przedsiębiorstwo działało jeszcze kilka lat po II wojnie światowej, wtedy też na przełomie lat 50. i 60. XX wieku w budynku miał miejsce ostatni większy remont.

NR 10 KAMIENICA > Berka Joselewicza 2.

NR 12 DOM (narożny ul. Berka Joselewicza nr 1), mur., 1907, proj. Beniamin Torbe.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1905, proj. Beniamin Torbe.

NR 16 KAMIENICA, mur., 1899, proj. Aleksander Biborski, nadbud. 1903, proj. Zygmunt Grunberg.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1896, nadbud. 1920, proj. Samuel Singer.

NR 20/22 KAMIENICA (narożna ul. Miodowa nr 30), mur., 1910, proj. Ludwik Gutman.

CC 14 ul. Jakuba

Numer ciągu: CC 14	Nazwa ciągu: Jakuba
Przebieg ciągu: Miodowa-Józefa; przecznice: Warszawera, Ciemna, Izaaka	
WAK-i tworzące ciąg: VII.1, VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: zachodnia granica dawnego "Miasta Żydowskiego" (najpóźniej od 1533). W 1608 włączona w obręb Oppidum Iudaeorum. W murze przy ulicy Jakuba znajduje się jedyna zachowana do dziś brama prowadząca do dawnego miasta żydowskiego na Kazimierzu. W 1785 roku była nazywana Małym Placem, a w XIX wieku jako ulica „Kierkow” (Kirchhof?). Aktualna nazwa była pierwotnie odnoszona do nieistniejącego dziś odcinka między ul. Józefa i ul. św. Wawrzyńca, a dopiero od 1878 cała ulica nazywana jest ulicą Jakuba. Nazwa odnosi się bądź do Jakuba biblijnego, bądź do Izaaka Jakubowicza – fundatora synagogi. Przy ulicy znajdują się kamienice z XIX i XX wieku.	

| 62

Lata 1964-1966 , Mężczyzna przy grobie Debory Szapiro. W tle narożna kamienica przy ulicy Jakuba 3 // 1935 Widok ze starego cmentarza na zabudowania ulicy Jakuba.

Ze względu na mur cmentarza Remuh numery są tylko nieparzyste.

NR 1 (narożna Miodowa 31): **budynek poza ewidencją / zabudowa tymczasowa / działka.**

NR 3 KAMIENICA (narożna ul. Warszawera nr 10), mur., pocz. XX.

NR 4 > Ciemna 19.

NR 5: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 7: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 9: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 11 KAMIENICA, mur., 1897, proj. Adam Dębski, nadbud. II piętra 1928.

NR 13: **niezabudowana działka.**

NR 15: **niezabudowana działka.**

NR 17: **niezabudowana działka.**

NR 19 DOM, mur., 1925, proj. Ludwik Gutman.

NR 21-25 (nieparzyste) nie istnieją, działki weszły w obszar synagogi Izaaka (Kupa 18).

NR 27 > Izaaka 7.

NR 29 KAMIENICA, mur., k. XIX.

NR 31 KAMIENICA, mur., k. XIX.

NR 33 > Józefa 34.

CC 15 ul. Miodowa

Numer ciągu: CC 15	Nazwa ciągu: Miodowa
Przebieg ciągu: Krakowska-przepust drogowy pod linią kolejową nr 91; przecznice: Halicka, Starowiślna, Szeroka, Brzozowa, Jakuba, Estery, Bożego Ciała	
WAK-i tworzące ciąg: VII.4, VII.5, VII.3, VII.1, V.3, VI.1, VI.2, IX.6	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona około 1865 r. na podstawie planów regulacyjnych z 1828 i 1844 r. Przed 1889 r. wydłużona za ulicę Starowiślną. Początkowo nazywana Podbrzeziem. Obecna nazwa obowiązuje od 1866 r. Zabudowa złożona głównie z kamienic z przełomu XIX i XX wieku. Pozostałości murów obronnych dawnego miasta Kazimierza 1340; A-96.	

| 64

NR 1 > Krakowska 4.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1897-1901, proj. Karol Knaus .

NR 5 KAMIENICA, mur., 1913, przebud. 1921-1923, proj. Samuel Singer.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1912, oficyny 1921.

NR 9 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 5), mur., 1898, proj. Władysław Kleinberger, oficyna 1907, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 11 > Bożego Ciała 6.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1898, proj. Leopold Tlachna, 1937-1938.

NR 15 KAMIENICA, mur., 1896, proj. Benjamin Torbe, 1912, proj. Ludwik Gutman, 1933. A-1057, 26.05.1997.

NR 17 KAMIENICA, mur., 1909, przebud. 1921, proj. Antoni Dostal.

NR 19 KAMIENICA, mur., 1905, proj. Aleksander Biborski, 1921, 1937.

NR 21 KAMIENICA (narożna ul. Estery nr 1), mur., 1874, nadbud. 1906, proj. Benjamin Torbe, 1936, remont. 1957.

NR 23 KAMIENICA (narożna ul. Estery nr 2), mur., k. XIX.

NR 25 KAMIENICA, mur., 1898, przebud. 1937.

NR 27 > Warszawera 8.

NR 29 KAMIENICA, mur., 1898, proj. Adam Dębski, nadbud. 1927, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 31 > Jakuba 1.

NR 33: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / dom mur., 1865-1866 rozebrano .

NR 35: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / dom mur., 1865, proj. Adam Nowicki, nadbud. II piętra 1895 rozebrano .

NR 37: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją / dom mur., 1872, nadbud. II piętra 1891, proj. Zygmunt Luks rozebrano.

NR 39 KAMIENICA (narożna ul. Szeroka nr 1), mur., 1929, remont. 1956.

NR 41 > Szeroka 2 (od Miodowej działka za ceglanym murem).

NR 43 KAMIENICA (narożna ul. Szeroka nr 3), mur., 1890, remont. 1953.

NR 45: niezabudowana działka / skwer.

NR 47: niezabudowana działka / skwer .

NR 49 > Starowiślna 52.

NR 51 DOM, mur., przed 1939.

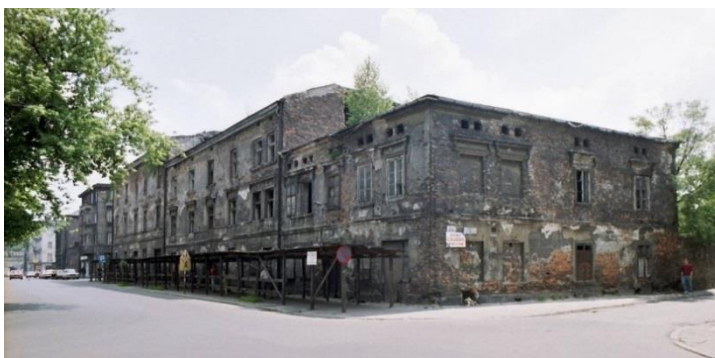
NR 51A > Halicka 1.

WIADUKT KOLEJOWY .

NR 55: Nowy cmentarz żydowski [A-1101, 24.03.1999] – poza granicami PK Kazimierza ze Stradomiem.

Ulica Miodowa; tusz i akwarela Teodora Talowskiego, 1895

Kamienica przy ul. Miodowej 39, ok. 1930 r., autor fot. nieznany; nr inw. MHK-5978/N // Zburzone kamienice 33, 35, 37; 1990-1995, fot. Roman Marcinek

NR 2 KAMIENICA, mur., 1897-1901, proj. Karol Knaus, przebud. 1941, 1947.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1900, proj. Karol Knaus, 1936, remont. 1947-1955 i 1978-1980.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1899, proj. Karol Knaus, przebud. 1934, proj. Zygmunt Prokiesz. A-948, 17.07.1993.

NR 8 > Bożego Ciała 3.

- NR 10 DOM (narożny ul. Bożego Ciała nr 4), mur., 1835-1840, proj. August Pluszyński, oficyna 1841, przebud. 1899.
- NR 12 KAMIENICA, mur., 1922, proj. Jozue Oberleder.
- NR 14 KAMIENICA, mur., 1935-1936, proj. Juliusz Eintracht.
- NR 16 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Ludwik Gutman, przebud. 1923, proj. Edward Skawiński, remont. 1960.
- NR 18 KAMIENICA, mur., 1888, przebud. 1908 i 1923.
- NR 20 KAMIENICA, mur., 1895, proj. Zygmunt Luks, 1932-1933.
- NR 22 KAMIENICA, mur., 1891, oficyny 1921-1922, proj. Edward Skawiński, 1937-1938.
- NR 24 SYNAGOGA POSTĘPOWA TEMPEL (narożna ul. Podbrzezcie nr 1); z mur. budowana w latach 1860–1862 proj. Ignacy Hercok, przybudówka wsch. 1868, proj. Teofil Lamyrski, przebud. 1893-1894, proj. Benjamin Torbe, przebud. z dodaniem naw pn. i pd. 1924, proj. Ferdynand Liebling i Jozue Oberleder, konserwowana w latach 1994–2000. A-701, 30.07.1986; A-301/M.
- NR 24a KAMIENICA, mur., 1924, proj. Zygmunt Prokiesz.
- NR 26 SZKOŁA LUDOWA CHEDER IWRI I GIMNAZJUM TACHKEMONI, ob. dom mieszkalny, mur., 1929-1931, proj. Bernard Zimmermann. Budynek zbudowanym z inicjatywy ortodoksyjno-syjonistycznej partii Mizrahi. Po zakończeniu II wojny urządzono tu schronisko dla ocalałych z Holocaustu Żydów.
- NR 28 KAMIENICA, mur., 1840-1850, proj. August Pluszyński, 1883, nadbud. 1921.
- NR 28a > Brzozowa 17.
- NR 30 > Brzozowa 20/22.
- NR 32 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Jozue Oberleder.
- NR 34 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.
- NR 36-36A SZKOŁA MIEJSKA IM. KS. PIRAMOWICZA, ob. podstawowa nr 11, mur., 1886-1887, proj. Stefan Żołądani, modernizacja wnętrz 1910, przebud. 1965. A-861, 4.10.1990.
- NR 40: niezabudowana działka / obiekty tymczasowe.
- NR 42: niezabudowana działka / obiekty tymczasowe.

CC 16 ul. Estery

Numer ciągu: CC 16	Nazwa ciągu: Estery
Przebieg ciągu: Miodowa-Józefa; przecznice: Warszawera, Plac Nowy, Izaaka	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: powstanie ulicy związane było z lokacyjnym rozplanowaniem miasta w roku 1335. Obecny bieg wytyczono w latach 70. XIX wieku; z tego okresu pochodzi najstarsza zachowana zabudowa. Nazwę ulicy nadano około roku 1866 i odnosi się ona do biblijnej Estery, lecz tradycja wiąże ją z Esterką – jedną z kochanek króla Kazimierza Wielkiego.	

| 67

NR 1 > Miodowa 21

NR 3 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Leopold Tlachna.

NR 5 DOM (narożny pl. Nowy 10), mur., 1909, proj. Leopold Tlachna, dobud. oficyny 1922, proj. Edward Ska-
wiński. **Numery nieparzyste kończą się na numerze 5.**

Róg ul. Józefa i Estery, 1914 r. Na murze - reklama Piwiarni Okocimskiej Simona Schnura, plakaty. Fot. Tade-
usz Gutkowski. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-637. // Ulica Estery w Kra-
kowie, Zofia Rydet - 1960

NR 2 > Miodowa 23.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1882.

NR 6 KAMIENICA (narożna ul. Warszawera 6), mur., 1909, proj. Leopold Tlachna.

NR 8 > Warszawera 1.

NR 10 KAMIENICA (pl. Nowy 10), mur., 1896, proj. Józef Hercok, nadbud. oficyny 1921.

NR 12 DOM, mur., 1871, proj. Jacek Matusiński, przybudówka 1882.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1882, nadbud. II piętra 1889, dobud. oficyny 1913.

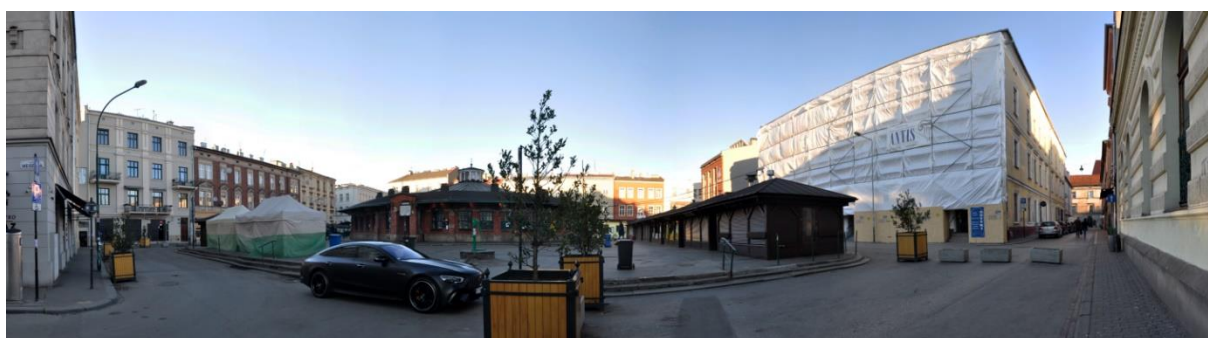
NR 16 KAMIENICA, mur., 1882, przebud. fasady 1936.

NR 18 > Kupa 6.

NR 20 > Izaaka 1.

NR 22 > Józefa 26.

Numer ciągu: CC 17	Nazwa ciągu: Plac Nowy
Przebieg ciągu: odchodzą od niego ulice Estery, Izaaka, Nowa, Meiselsa i Warszawera	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: W 1608 r. teren obecnego placu został włączony w obręb Miasta Żydowskiego jako część <i>area nova judaeorum</i>. Obecna nazwa, stosowana od ok. 1880 r., odnosi się zapewne do tej tradycji. Północną pierzeję dostosowano do linii dawnych murów obronnych miasta. Przy niej znajdują się domy należące niegdyś do szpitala żydowskiego przy synagodze Kupa (początkowo plac nazywano placem Kupa). W południowej pierzei zachowała się część muru Miasta Żydowskiego. Do XIX w. znajdowały się tu także zespół uliczek i drewnianych zabudowań biedoty, tzw. Libuszhof⁵; obecny kształt placu ustalono w projektach regulacyjnych z 1808 i 1844 roku. Na środku znajduje się tzw. Okrągłak. Plac Nowy (zwany także Żydowskim) pełni obecnie funkcje handlowe.	

⁵ Na planie kołłątajowskim z r. 1785 kompleks domów i placów, może i uliczek, pomiędzy dzisiejszymi ulicami: Józefa, Jakóba, Warszawera i Nową. Okolicę tę zajęli po r. 1500 Żydzi wypędzeni z Czech.

NR 1: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 2 - **niezabudowana działka** / od strony placu reliktu muru Miasta Żydowskiego; zbudowany po 1608; burzony od 1882. Mur między Miastem Żydowskim a częścią chrześcijańską wzniesiony po ostatecznym ustaleniu granic miasta 1608, może w związku z działalnością ks. Marcina Kłoczyńskiego ok. 1627.

NR 3 > Józefa 22.

NR 4 KAMIENICA, mur., ok. 1890.

NR 4a: TOALETY na pl. Nowym / **obiekt poza ewidencją.**

NR 4b RZEŻNIA RYTUALNA, TZW. OKRĄGLAK, mur.-drewn., 1900, składa się z wewnętrznej hali i okalającego ją pierścienia z punktami handlowymi (na planie dwunastokąta). Budynki oddziela niezadaszony korytarz, stanowiący wejście do sklepików. Do obiektu prowadzą wejścia od strony zachodniej i wschodniej; w 1927 wydzierżawiony Gminie Żydowskiej i adaptowana na rzeźnię rytualną drobiu 1927, proj. Józef Weinberger; od 1945 hala targowa. **A-170/M 19.12.2008.**

NR 5 > Meiselsa 17.

NR 6 > Meiselsa 24.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Jozue Oberleder.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1923, proj. Ferdynand Liebling i Jozue Oberleder.

NR 9 KAMIENICA, mur., ok. 1890, przebud. 1917, proj. Stanisław Mehl, remont. 1992. A-933, 23.12.1992.

NR 10 > Estery 5.

Plac Nowy, 21 sierpnia 1904 r., autor fot. nieznany; nr inw. MHK-Fs22083/IX // Fragment północnej pierzei pl. Nowego, ok. 1930 r., autor fot. nieznany; nr inw. MHK-451/N.

1941, Plac Nowy na Kazimierzu. Na drugim planie kamienica przy ulicy Estery 6.

Pl. Nowy 3/3a // **Lata 1920-1939.** Kamienice na krakowskim Kazimierzu – w środku Józefa 22, po prawej fragment Plac Nowy 3a z charakterystycznymi balkonami. W tle - wieża Bazyliki Bożego Ciała.

CC 18 ul. Sarego Józefa

Numer ciągu: CC 18	Nazwa ciągu: Sarego
Przebieg ciągu: od ul. J. Dietla do ul. Św. Gertrudy; przecznice: Bogusławskiego	
WAK-i tworzące ciąg: IV.1, IV.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona ok. 1872 r. na terenie dawnej łąki Św. Sebastiana, w ramach zagospodarowywania terenów po likwidowanym korycie Starej Wisły; pierwotnie przeznaczona pod zabudowę willową, ale od ok. 1885 r. zdominowana przez kamienice czynszowe. Pierwotnie nazywana ul. Zieloną; w 1929 nadano jej obecną nazwę Józefa Sarego.	

| 72

NR 1 > św. Gertrudy 12.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1885, proj. Nachman Kopald.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1893-1894, proj. Zygmunt Luks.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1885; w budynku mieściła się loża masońska: Kasyno Oficerów WP Wyznania Mojżeszowego, a potem magazyn Cricoteki.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Leopold Tlachna.

NR 11 KAMIENICA (narożna ul. Bogusławskiego nr 1), mur., 1887-1888, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 13 > Bogusławskiego 2.

NR 15 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Nachman Kopald.

NR 17 KAMIENICA, mur., 1938, proj. Zygmunt Grunberg. Wcześniej (1896) na tej działce stał piętrowy budynek łączący się bezpośrednio z jednokondygnacyjnym pawilonem w podwórku, pomyślanym jako sala restauracyjna. W 1902 Adolf Friedmann przemianował kabaret na Colosseum. W 1904 sprzedał kamienicę; w 1912 kabaret przerobiono na kinoteatr; spłonął w 1924.

NR 19 KAMIENICA, mur., 1898, proj. Władysław Kleinberger.

NR 21 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Beniamin Torbe.

NR 23 KAMIENICA, mur., przed 1910, proj. Beniamin Torbe. A-904, 2.03.1992.

NR 25 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Beniamin Torbe.

NR 27 > Dietla 70.

Dawny teatr Bagatela; lata 20.

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. św. Gertrudy nr 11), mur., 1891, adaptowana na bank 1922, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1888, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 6 WILLA, mur., 1874, oficyna 1889, proj. Maksymilian Nitsch.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Karol Knaus.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1884-1887, oficyna wsch. II 1887, nadbud. III piętra 1912-1913, proj. Kazimierz Brzeziński, oficyna zach. i wsch. I 1912-1914. A-723, 29.12.1987.

NR 12 KAMIENICA, mur., 1885, proj. Stefan Żołdani, nadbud. III piętra 1955.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Maksymilian Nitsch, nadbud. III piętra 1954. A-1083, 1998.

NR 16 KAMIENICA, mur., 4 ćw. XIX, nadbud. III piętra 1954.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1890-1892, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1954, gruntownie remont. 1966-1968.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1895-1896, proj. Julian Friedlein, nadbud. III piętra 1954-1960, proj. Zdzisław Gołąb i W. Głowacki. A-958, 8.10.1993.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1930-1936, proj. Stanisław Wexner i Henryk Jakubowicz.

NR 24 KAMIENICA, mur., 1930-1936, proj. Stanisław Wexner i Henryk Jakubowicz.

NR 26 KAMIENICA, mur., 1930-1936, proj. Stanisław Wexner i Henryk Jakubowicz.

NR 28 > Dietla 72.

CC 19 ul. Bogusławskiego Wojciecha

Numer ciągu: CC 19	Nazwa ciągu: Bogusławskiego
Przebieg ciągu: od ul. J. Sarego do ul. Św. Sebastiana	
WAK-i tworzące ciąg: IV.2	
Podstawowe informacje historyczne: ulicę wytyczono w latach 70. XIX w. na osuszonym terenie łąki św. Sebastiana; nazwę oficjalnie otrzymała w roku 1878, pierwotnie przeznaczona pod zabudowę willową, ale od ok. 1885 r. zdominowana przez kamienice czynszowe. Zabudowa ulicy pochodzi z końca XIX wieku, tworzą ją kamienice i kilka willi.	

| 74

NR 1 > Sarego 11.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Karol Knaus i Andrzej Zarzycki, nadbud. III piętra 1930.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Karol Knaus i Andrzej Zarzycki, oficyna tylna 1908, proj. Henryk Lamensdorf, nadbud. III piętra ok. 1930, przebud. po 1945.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1885, dobud. oficyny tylnej 1904, proj. Benjamin Torbe, nadbud. III piętra 1936.

NR 9 > św. Sebastiana 12.

Powódź na ul. Bogusławskiego; VIII 1931

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Sarego nr 13), mur., 1887, nadbud. III piętra 1923.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Nachman Kopald.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1882-1890, proj. Leopold Tlachna (?).

NR 8 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Karol Szpondrowski.

NR 10 KAMIENICA (narożna ul. św. Sebastiana nr 14), mur., ok. 1889, nadbud. III i IV piętra 1929, proj. Włodzimierz Rychlewski.

CC 20 ul. Meiselsa

Numer ciągu: CC 20	Nazwa ciągu: Meiselsa
Przebieg ciągu: Plac Nowy - Augustiańska; przecznice: Bożego Ciała, Krakowska	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3, IX.6	
Podstawowe informacje historyczne: ul. Rabina Beera Meiselsa; pierwotnie ciągnęła się od pl. Nowego do Wisły. Odcinek po zachodniej stronie ul. Krakowskiej wytyczono ok. 1888 (w śladzie drogi biegnącej po zewnętrznej stronie muru). Południowa pierzeja odpowiada w tym miejscu linii samego muru. Odcinek wschodni zrealizowano na podstawie planów regulacyjnych z 1821 i 1873 roku. Pierwotnie określana jako ul. Miedzuch, zaś odcinek pomiędzy pl. Nowym a ul. Bożego Ciała nazywany był do 1881 r. ul. Nową. W 1881 r. nazwą Miedzuch objęto całą ulicę. Obecną nazwę nadano w 1912 r., zgodnie z ówczesnym żydowskim charakterem dzielnicy. W 1917 r. odcinek położony za ul. Augustiańską przemianowano na ul. Paulińską.	

| 75

NR 1 > Augustiańska 8.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1874, proj. Józef Ochmański.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1873, proj. Ludwik Beym, nadbud. II piętra 1906, proj. Benjamin Torbe, nadbud. III piętra 1907, proj. Roman Weindling, 1921, 1941.

NR 7 DOM, mur., XVII, 1820, przebud. 4 ćw. XIX. **A-481, 2.04.1968.**

NR 9 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Benjamin Torbe.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1908.

NR 13 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 15), mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 15 ZAJAZD > Bożego Ciała 18/20 / niezabudowana działka.

NR 17 DOM MODLITWY B'NEI EMUNA (narożny pl. Nowy 5), mur., zbudowany 1886-1887, proj. Jacek Matusiński; restaurowany i adaptowany w latach 1991-1993 proj. Dariusz Gruszka dla ob. Centrum Kultury Żydowskiej. A-838, 1.02.1990, zmiana decyzji 25.08.1994.

Zaułek u wylotu ul. Meiselsa, 1935, MHK-Fs5867/IX // Fot. E. Wilczyk, ok. 1960 // Fot. E. Wilczyk, ok. 1960

ul. Meiselsa podczas okupacji

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 6), mur., 1910, proj. Ludwik Gutman (proj. J. Schon ?), remont. 1932.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Beniamin Torbe.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Jozue Oberleder.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1919, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 10 > Krakowska 7.

NR 12: niezabudowana działka.

NR 14: niezabudowana działka / oficyna tylna / budynek poza ewidencją.

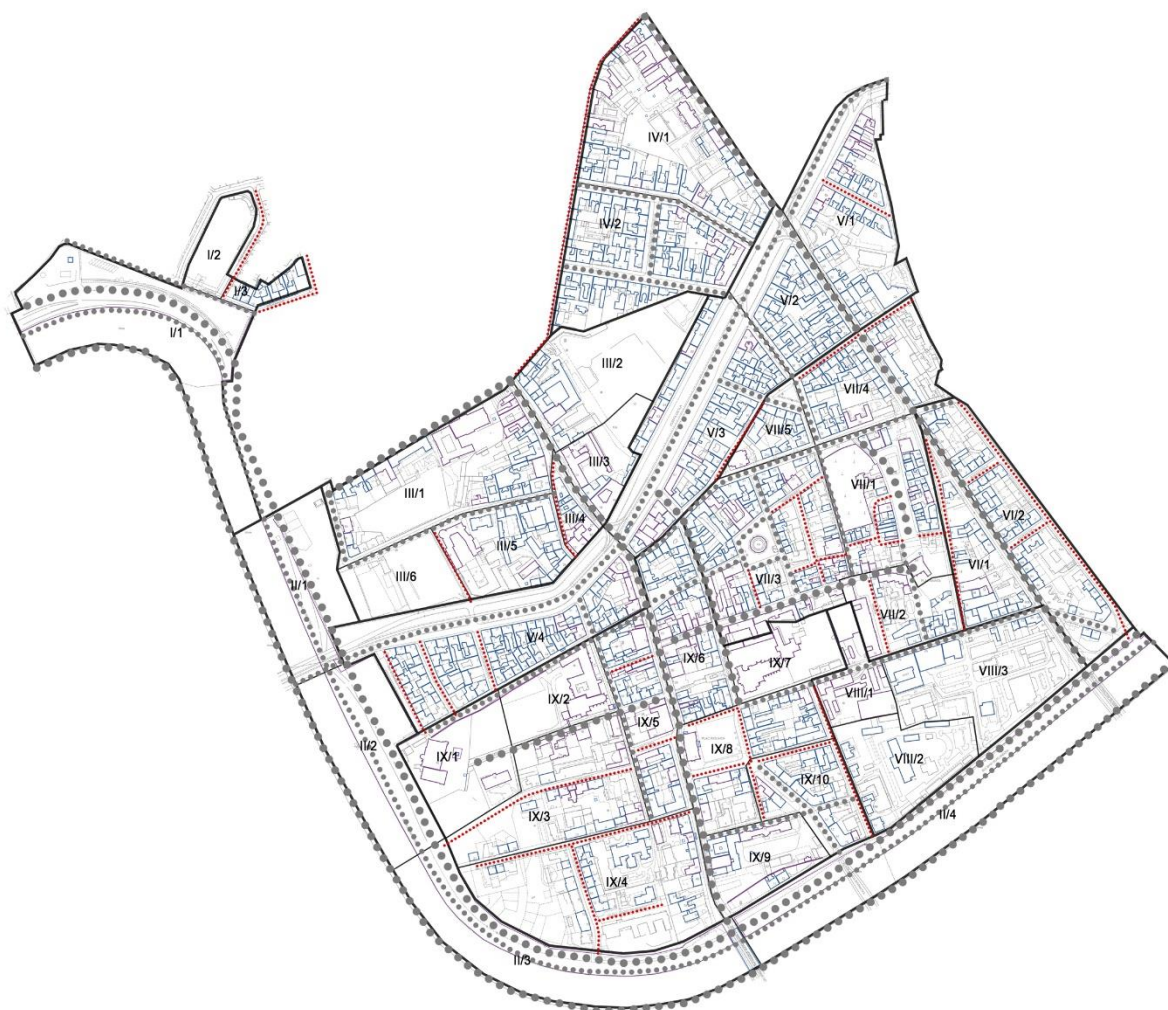
NR 16 KAMIENICA, mur., 1922, proj. Jozue Oberleder.

NR 18 > Bożego Ciała 13.

NR 20 KAMIENICA (narożna ul. Bożego Ciała nr 16), mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 24 KAMIENICA (narożna pl. Nowy nr 6), mur., 1913, proj. Jozue Oberleder.

- CIĄGI KLUCZOWE
- CIĄGI CHARAKTERYSTYCZNE
- CIĄGI UZUPEŁNIAJĄCE
- OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTKÓW

CU 1 ul. Wrzesińska

Numer ciągu: CU 1	Nazwa ciągu: Wrzesińska
Przebieg ciągu: Dietla-nasyp kolejowy nr 91	
WAK-i tworzące ciąg: V.1	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w latach 1901-1902 na terenie dawnego folwarku augustiańskiego; Rada Miasta – reagując na strajk szkolny – nadała ulicy nazwę; przed nasypem ulica rozwidla się w dwie odnogi równoległe do toru kolejowego.	

| 78

1900-1905

NR 1 > Dietla 97

NR 3 KAMIENICA, mur., 1906, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 1938, proj. Izidor Goldberger.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1904, proj. Beniamin Torbe.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1904, proj. Beniamin Torbe.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1903, proj. Beniamin Torbe.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1903, proj. Beniamin Torbe.

NR 2 > Dietla 99

NR 4 KAMIENICA, mur., 1910-1911, proj. Leopold Tlachna.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1902, proj. Beniamin Torbe.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1901, nadbud. III piętra 1932, proj. Salomon Jonkler.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1903, proj. Beniamin Torbe.

CU 2 ul. Sukiennicza

Numer ciągu: CU 2	Nazwa ciągu: Sukiennicza
Przebieg ciągu: Koletek-Dietla	
WAK-i tworzące ciąg: III.5, III.6	
Podstawowe informacje historyczne: ulica wytyczona podczas prac związanych z zasypywaniem Starej Wisły porządkowaniem terenów wokół; do lat 70. XX wieku kończyła się na placu, który znajdował się na końcu ulicy Dietla (równoległa do nieistniejącego odcinka ul. Smoczej). Brak numerów nieparzystych – tereny KS Nadwiślan.	

| 79

NR 2 > Koletek 12.

NR 4/6/8: apartamentowiec Angel (realizacja po 2010).

CU 3 ul. Orzeszkowej Elizy

Numer ciągu: CU 3	Nazwa ciągu: Orzeszkowej
Przebieg ciągu: Paulińska- Józefa Dietla	
WAK-i tworzące ciąg: V.4	
Podstawowe informacje historyczne: ulica wytyczona podczas prac związanych z zasypywaniem Starej Wisły porządkowaniem terenów wokół; 1906 wyburzono mur otaczający od północy pauliński zespół gospodarczy, w 1908 opracowany został projekt zamiany gruntów pomiędzy miastem a Augustianami; nazwę nosi od 1912.	

| 80

NR 1 > Dietla 13

NR 3 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Wawrzyniec Karlseier.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1910.

NR 7: drukarnia / oficyna tylna i obiekty tymczasowe / budynek poza ewidencją.

NR 9 KAMIENICA (narożna ul. Paulińska nr 10), mur., 1911-1912, proj. Ignacy Tislowitz.

Drukarnia; rok 1932

NR 2 > Dietla 15.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Łazarz Rock.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1911.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Ludwik Gutman.

NR 10 KAMIENICA (narożna ul. Paulińska nr 12), mur., 1911, proj. Ferdynand Liebling i Jozue Oberleder lub Ludwik Gutman, mansardy 1919.

CU 4 ul. św. Agnieszki

Numer ciągu: CU 4	Nazwa ciągu: Agnieszki św.
Przebieg ciągu: Stradomska-Dietla; przecznica: Kolettek	
WAK-i tworzące ciąg: III.1, III.5, III.4	
Podstawowe informacje historyczne: nazwa jest pamiątką dawnego klasztoru i kościoła bernardynek. Klasztor św. Agnieszki i Łucji po spaleniu odbudowany w pierwszej połowie XVI w., istniał do r. 1801. Około r. 1790 ks. Wacław Sierakowski założył nad Starą Wisłą, między św. Agnieszką a Koletkami fabrykę sukna. Ulica wytyczona w roku 1823; obecną nazwę otrzymała w roku 1836. Zabudowę stanowią kamienice czynszowe z lat 1870–1889.	

| 81

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Kolettek nr 2), mur., 1870, proj. Jacek Matusiński, przebud. 1906 i po 1945.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1876. T. Cochno (?).

NR 5 KAMIENICA, mur., 1877, przebud. 1920, proj. Samuel Singer, gruntownie przebud. po 1945. Znajdowała się tu zdewastowana przez Niemców podczas II wojny światowej synagoga Stowarzyszenia Modłów i Dobroczynności im. Michała Hirscha Cypresa.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1877, proj. Leopold Tlachna.

NR 9, KAMIENICA mur., 1889, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1928.

NR 11 > Dietla 38.

NR 2 KAMIENICA > Stradomska 19.

NR 4 KAMIENICA (oficyna ul. Stradomska nr 21), mur., 1892.

NR 6 KAMIENICA (oficyna ul. Stradomska nr 23), mur., 1901, proj. Beniamin Torbe, wymiana okien sklepowych 1934.

NR 8: niezabudowana działka – zabudowa od ul. Stradomskiej 23.

NR 10 KAMIENICA > Stradomska 27. **A-944, 5.04.1993.**

NR 12 KAMIENICA > ul. Dietla 40. **A-1129, 21.06.2004.**

CU 5 ul. Piekarska

Numer ciągu: CU 5	Nazwa ciągu: Piekarska
Przebieg ciągu: Meiselsa-św. Stanisława; przecznice: Kordeckiego, Orzeszkowej	
WAK-i tworzące ciąg: IX.1, IX.3	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w ramach planu lokacyjnego Kazimierza z 1335 roku ciągnęła się od rynku Kazimierskiego do bramy Skawińskiej; w obecnej formie istnieje od ustalenia planów regulacyjnych z XIX wieku; wzmianka o obecnej nazwie ulicy pochodzi z 1500; istniała tu zabudowa drewniana, jednak nie przetrwała.	

| 82

NR 1 > ul. Augustiańska 15.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1890.

NR 5/7: dom studencki / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 7a: Przedszkole Sióstr Augustianek / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1895, przebud. 1916.

NR 11: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 2 > Augustiańska 17a.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1935, proj. Stanisław Filipkiewicz i Juliusz Kolarzowski.

NR 6/8/10 ZESPÓŁ KLASZTORNY SS. MIŁOSIERDZIA Św. Wincentego Á Paulo: kaplica p.w. MB Niepokalanie Poczętej, mur., 1887-1889, proj. Jacek Matusiński, dom zgromadzenia, tzw. Dom Niepokalanego Poczęcia, mur., 1878-1879, przebud. 1887, proj. Jacek Matusiński, remont. 1928 i 1935, bud. Stanisław Filipkiewicz, dom (nr 10), mur., 1878, proj. Jacek Matusiński; ogród, ok.1890. **A-870, 15.01.1991, A-241/M.**

NR 12 kamienica (d. ochronka) 1875 Jacek Matusiński.

NR 14 przedszkole 1958 Z. Gądek [w ewidencji].

CU 6 ul. Skawińska

Numer ciągu: CU 6	Nazwa ciągu: Skawińska
Przebieg ciągu: Krakowska-Bulwar Inflancki; przecznice: Augustańska, Wietora	
WAK-i tworzące ciąg: IX.5, IX.3, IX.4	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w planie lokacyjnym Kazimierza w 1335, wybiegała z południowo-zachodniego narożnika ówczesnego rynku kazimierskiego; kończyła się obronną Bramą Skawińską (na przedłużeniu ulicy znajdował się drewniany Most Skawiński spalony w 1657 – i nieodbudowany). Stał tu kościół św. Jakuba Apostoła, zburzony ok. 1785. Ulica zwana była ulicą św. Jakuba; obecną nazwę otrzymała pod koniec XVIII w.	

| 83

NR 1 > Krakowska 39.

NR 3 > Augustiańska 34.

NR 5 > Augustiańska 21.

NR 7: dom pocz. XX w. Budynek gospodarczy w zespole SS. Miłosierdzia Św. Wincentego A Paulo; część zespołu przy ul. Piekarskiej.

NR 9 DOM, mur., 1 poł. XIX, k. XIX. Budynek gospodarczy w zespole SS. Miłosierdzia Św. Wincentego A Paulo; część zespołu przy ul. Piekarskiej.

NR 11 DOM, mur., 4 ćw. XIX. **całkowicie przebudowany / utrata wartości stylowych.**

NR 13 KAMIENICA, mur., k. XIX. **Przebudowana.**

NR 15: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 17: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 19: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 21: **niezabudowana działka / tereny zielone.**

NR 23 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 25 KAMIENICA, mur., 1939, proj. Ignacy Bierer.

NR 27: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 29: **niezabudowana działka.**

NR 31 BUDYNEK STOWARZYSZENIA **Niesienia Pomocy Ekonomicznie Podupadłym Żydom** BEJT LECHEM (**Dom Chleba**), mur., 1938, proj. Samuel Singer.

Szpital żydowski przy ul. Skawińskiej, lata 30. XX w., autor fot. nieznany; nr inw. MHK-4931/N

NR 2 > Krakowska 41.

NR 4 DOM FRYGOSIÓWKA, 1 poł. XVII w.; pomiędzy nr 4 a 6 mur ogrodzeniowy z XVII w. **Klasztor Braci Albertynów; A-261, 6.04.1966.**

NR 6 DOM MARCINÓWKA, mur., przed 1796, fasada 1845. pomiędzy nr 4 a 6 mur ogrodzeniowy z XVII w. **Kuchnia Braci Albertynów; A-498, 2.04.1968.**

NR 8: SZPITAL ŻYDOWSKI, później. II Katedra Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum UJ, ul. Skawińska nr 8, mur., 1861-1866, proj. Antoni Stacherski, przebud. 1922-1927, proj. Zygmunt Prokiesz, rozbud. 1937-1939, proj. Ferdynand Liebling, przebud. po 1945, remont. 1991. W jego pomieszczeniach, poza działalnością medyczną funkcjonowały także agendy i archiwum gminy żydowskiej (przechowywano

tutaj cenne archiwum gminy z aktami i drukami od XVI w.)⁶. Od 1911 r. mieściła się tutaj także siedziba krakowskiej Kongregacji Wyznania Mojżeszowego. Szpital utrzymywał się z dotacji Senatu, opłat za leczenie i datków dobrowolnych. W okresie międzywojennym wyposażono go w nowoczesny sprzęt medyczny.

NR 10 > Wietora 4.

NR 12 > Wietora 2.

Nr 14: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 16: niezabudowana działka / tereny zielone.

NR 18: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Leopold Bachner i Maurycy Stiel. **Przebudowana.**

NR 22 KAMIENICA, mur., 1936, proj. Leopold Bachner i Maurycy Stiel. **Przebudowana.**

NR 24: niezabudowana działka / obiekty tymczasowe.

NR 24a: niezabudowana działka / obiekty tymczasowe.

⁶ Ocalałe dokumenty z archiwum przejął Żydowski Instytut Historyczny z siedzibą w Warszawie.

CU 7 ul. Wietora

Numer ciągu: CU 7	Nazwa ciągu: Wietora
Przebieg ciągu: Skawińska-Bulwar Inflancki; przecznice: Chmielowskiego, Rybaki	
WAK-i tworzące ciąg: IX.4	
Podstawowe informacje historyczne: ulica w zakolu Wisły powstała około 1925 jako ulica Skawińska Boczna, w miejscu gdzie dawniej stała Brama Skawińska. W 1966 ulicę przemianowano na ul. Małgorzaty Fornalskiej, obecną nazwę nosi od roku 1990; upamiętnia Hieronima Wietora, drukarza, który na początku XVI w. w wieży w pobliżu Bramy Skawińskiej założył drukarnię oraz młyn papierniczy.	

| 86

NR 1 > Skawińska 14.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1929, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 5: realizacja współczesna/ budynek poza ewidencją / PRL.

NR 7 d. SZKOŁA ZAWODOWA „OGNISKO PRACY”, ob. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 4), mur., 1936, proj. Jakub Stendig, remont. 1953.

NR 9/11: realizacja współczesna/ budynek poza ewidencją.

NR 13/15 ŻYDOWSKI DOM GIMNASTYCZNY - KLUB SPORTOWY „MAKABI”, ob. dom mieszkalny, ul. Wietora nr, mur., 1925, proj. Adolf Siódma.

NR 17: realizacja współczesna/ budynek poza ewidencją.

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Skawińska nr 12), mur., 1929, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 4 KAMIENICA (łączy się z posesją ul. Skawińska nr 10), mur., 1930, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1930, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1929, proj. Samuel Singer.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1929, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 12 > Chmielowskiego 2.

CU 8 ul. Bocheńska

Numer ciągu: CU 8	Nazwa ciągu: Bocheńska
Przebieg ciągu: Plac Wolnica-Gazowa	
WAK-i tworzące ciąg: IX.8, IX.10	
Podstawowe informacje historyczne: w r. 1792 istniała ul. Bramy Bocheńskiej (o bramie wzmianki z lat 1628 i 1662, a zapewne przy niej była wieża Bocheńska, o której są zapiski z lat 1564 i 1565; śladem jej może być na Planie Kołtatajowskim z r. 1785 bastion ziemny w pobliżu kościoła św. Wawrzyńca). dzisiejsza ulica zachowała nazwę, ale nie lokalizację.	

| 87

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Mostowa nr 2), mur., 1867, proj. Paweł Barański, remont. 1882 i 1892, nadbud. II piętra 1900.

NR 3: **budynek poza ewidencją.**

NR 5 KAMIENICA, mur., 1881, nadbud. II piętra 1907, nadbud. III piętra 1935, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 7: TEATR ŻYDOWSKI, ob. Teatr „Kolejarza”, ul. Bocheńska nr 7, mur., 1908, proj. Ferdynand Liebling, Jozue Oberleder (Beniamin Torbe ?)⁷.

NR 9 KAMIENICA > Gazowa 11.

NR 2 KAMIENICA > Wolnica 11.

NR 2a: **budynek poza ewidencją.**

NR 4 KAMIENICA dom modlitwy Szejrit B'nei Emuna, mur., 1914, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1903.

NR 8 KAMIENICA (narożna Gazowa 9), mur., k. XIX, nadbud. III piętra 1925.

⁷ Pomysł stworzenia na Kazimierzu teatru żydowskiego pojawił się w roku 1887. Realizacji tej idei przeszkadzał jednak brak odpowiedniego pomieszczenia, gdzie mogłyby odbywać się spektakle. Dopiero podczas budowy tanich domów dla Żydów przez Stowarzyszenie Budowy Tanich Domów Izraelickich w 1908 r. udało się wznieść odpowiedni obiekt. W 1924 r. założono Spółdzielczy Teatr Żydowski. Dwa lata później zaś staraniem Żydowskiego Towarzystwa Teatralnego – Krakowski Teatr Żydowski (jid. Krokewer Jidysz Teater) pod kierownictwem Jonasza Turkowa, który występował na deskach sceny przy Bocheńskiej 7. Kres żydowskiej działalności teatralnej na Kazimierzu położył wybuch drugiej wojny światowej.

CU 9 pl. Wolnica

Numer ciągu: CU 9	Nazwa ciągu: Wolnica
Przebieg ciągu: plac zbiegu ulic Krakowskiej i św. Wawrzyńca	
WAK-i tworzące ciąg: IX.8, IX.6, IX.5	
Podstawowe informacje historyczne: d. Forum Liberum; plac jest częścią pierwotnego rynku miasta, utworzonego w 1335 r. podczas lokacji. W narożniku ulic Bożego Ciała oraz św. Wawrzyńca stoi kościół Bożego Ciała, będący farą miasta Kazimierza. Dzisiejszy wygląd plac zawdzięcza porządkom przeprowadzonym w latach 30. i 40. XX wieku, kiedy zniknęły stąd kramy handlowe. Pośrodku dawnego Rynku stoi ratusz (w budynku mieści się Muzeum Etnograficzne).	

NR 1 RATUSZ MIASTA KAZIMIERZA, ob. Muzeum Etnograficzne, pl. Wolnica nr 1, mur., 1578 (z wykorzystaniem murów gmachu z 1414), gruntownie przebud. 1876, remont. 1995-1996; **A-99, 16.10.1965.**

NR 2 > Krakowska 36/38.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Jozue Oberleder.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Władysław Kleinberger.

NR 6 > Bożego Ciała 31.

NR 7 KAMIENICA (narożna ul. św. Wawrzyńca nr 1), mur., XVII, 1828, przebud. 1888, proj. Leopold Tlachna, remont. po 1980.

NR 8 KAMIENICA, mur., pocz. XIX, 1823, oficyna 1875, nadbud. II piętra 1909, proj. Rajmund Meus i Bronisław Górski.

NR 9 KAMIENICA, mur., XVIII, 1876, nadbud. II piętra 1923, proj. Alfred Kramarski, nadbud. III piętra 1930, proj. Zygmunt Szufa.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1824, proj. Wawrzyniec Boroński, 1845, 1912, oficyna 1925.

NR 11 KAMIENICA (narożna ul. Bocheńska nr 2), mur., XVIII, nadbud. II piętra 1853, nadbud. III piętra 1863.

NR 12 KAMIENICA (narożna ul. Bonifratska nr 1), mur., poł. XIX, przebud. 1928, proj. Salomon Jonkler.

NR 12a KAMIENICA, mur., 1930, proj. Antoni Dostal.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1845, przebud. 1872, proj. Jacek Matusiński; A-690, 19.03.1986.

NR 14 > Krakowska 42.

Plac Wolnica po 1909 r. Widać kramy m.in. z wyrobami garncarskimi. Przy placu - kawiarnia Friedmanna, skład desek i drzewa. Fot. Zakład Fotograficzny Ignacego Kriegera. Archiwum Narodowe w Krakowie, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-55.

CU 10 ul. Gazowa

Numer ciągu: CU 10	Nazwa ciągu: Gazowa
Przebieg ciągu: św. Wawrzyńca-Podgórska; przecznice: Bocheńska, Trynitarzka	
WAK-i tworzące ciąg: VIII.1, VIII.2, IX.8, IX.10	
Podstawowe informacje historyczne: ulica przebita do dawnego mostu Karola, zlokalizowanego w jej ciągu; budowę rozpoczęto w 1801, a funkcjonował w latach 1802–1813.; nazwę Karlsbrücke otrzymał na cześć arcyksięcia Karola Habsburga; most zniszczyła powódź w 1813.	

| 90

NR 1 > św. Wawrzyńca 11.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1890-1891, przebud. poddasza 1918, remont. 1934.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1890, remont. 1930.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Beniamin Torbe.

NR 9 > Bocheńska 8.

NR 11 KAMIENICA (narożna ul. Bocheńska nr 9), mur., 1908, proj. Beniamin Torbe.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Beniamin Torbe.

NR 15: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 17: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 19: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 21/23 BROWAR – później d. Kino „Wisła”, później Teatr Łaźnia Nowa 1877 Leopold Tlachna. **A- 986, 7.01.1995.**

NR 2 > św. Wawrzyńca 13.

NR 4 ZESPÓŁ ZAJEZDNI TRAMWAJOWEJ Warsztaty, mur., 1928, proj. Eugeniusz Ronka, przebud. po 1960; ob. restauracja. **A-680, 30.09.1985.**

NR 6, 8, 10: niezabudowana działka.

NR 12/14/16 ZESPÓŁ GAZOWNI MIEJSKIEJ, ul. Gazowa nr 12/16, mur., 1857.

CU 11 ul. Przemyska

Numer ciągu: CU 11	Nazwa ciągu: Przemyska
Przebieg ciągu: Starowiślna –Halicka	
WAK-i tworzące ciąg: VI.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytrasowana po 1889 r., w ramach kształtowania osi ul. Starowiślniej). Obecna nazwa obowiązuje od XX w. Zabudowa z okresu międzywojennego.	

| 91

NR 1 > Starowiślna 78

NR 3 dom akademicki stowarzyszenia studentów UJ „Ognisko”, ob. dom mieszkalny 1924-1926 Adolf Siódmak. Gmach wzniesiono w latach 1924–1926 z inicjatywy krakowskiego oddziału Stowarzyszenia B'nei B'rith – „Solidarność” oraz Zrzeszenia Żydowskich Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego „Ognisko”. W czasie drugiej wojny światowej Niemcy urządzili w budynku dom publiczny dla wojska. Po wojnie ulokowano tu szkołę podstawową „Tarbut” dla dzieci żydowskich.

NR 5 > Halicka 14a.

Żydowski Dom Akademicki przy ul. Przemyskiej 3, 1928, fot. AF „Światowid”; nr inw. MHK-F55908/IX

NR 2 > Starowiślna 76.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Bernard Zimmermann.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Juliusz Eintracht i Rudolf Hand.

NR 8 KAMIENICA (narożna ul. Halicka nr 13), mur., 1932, proj. Michał Jastrzębski.

CU 12 ul. Rzeszowska

Numer ciągu: CU 12	Nazwa ciągu: Rzeszowska
Przebieg ciągu: Starowiślna - Halicka	
WAK-i tworzące ciąg: VI.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytrasowana po 1889 r., w ramach kształtowania osi ul. Starowiślniej). Obecna nazwa obowiązuje od XX w. Zabudowa z okresu międzywojennego.	

| 92

NR 1 > Starowiślna 64.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Leon Feniger.

NR 5: KAMIENICA, mur., 1931, proj. Stefan Żeleński.

NR 7 KAMIENICA (narożna ul. Halicka 8), mur., 1941.

NR 2 > Starowiślna 62

NR 4 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Rudolf Hand, Juliusz Eintracht.

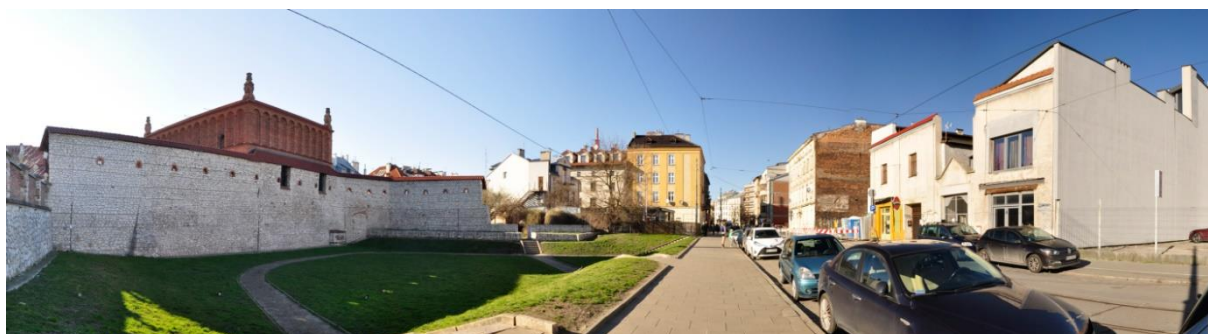
NR 6 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Rudolf Hand, Juliusz Eintracht.

NR 8 KAMIENICA (narożna ul. Halicka nr 7), mur., 1933, proj. Juliusz Eintracht, Samuel Osiek.

CU 13 ul. Dajwór

Numer ciągu: CU 13	Nazwa ciągu: Dajwór
Przebieg ciągu: Starowiślna-św. Wawrzyńca; przecznice: Na Przejściu	
WAK-i tworzące ciąg: VI.1, VII.1, VII.2	
Podstawowe informacje historyczne: ulica powstała w miejscu drogi prowadzącej do kazimierskiego folwarku miejskiego (zw. Langpetrowskim); w 1640 dzierżawcą został Tomasz Dajwor (Dojwor), od którego folwark wziął swoją nazwę; drogę, która wzdłuż murów miasta Kazimierz prowadziła do folwarku nazywano Drogą do Dajwora. Folwark istniał jeszcze w XIX w. Regulując tę część miasta, ulicę nazwano Wałową, jednak wśród mieszkańców nadal określano ją mianem Dajworu. Pod koniec. (1894) przeprowadzono regulację wytyczoną tu ulicy, wtedy też przybrała ona nazwę Dajwór (zob. rozdział Dajwór). Pozostałości murów obronnych dawnego miasta Kazimierza 1340 (obok Starej Bożnicy); A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.	

| 93

NR 1 > Szeroka 16.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1924, proj. Abraham Abramowicz.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1927, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 7 > Szeroka 22.

NR 9: teren zielony przed Starą Bożnicą.

NR 11: teren zielony przed Starą Bożnicą.

NR 13: teren zielony przed Starą Bożnicą.

NR 15: niezabudowana działka / parking

NR 17: niezabudowana działka / parking.

NR 19 KAMIENICA, mur., 1924, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 21 KAMIENICA, mur., 1877. Dom wyburzono / pusta działka / widoczne pozostałości obwarowań tzw. miasta żydowskiego na Kazimierzu, mur., 1627 (w granicy z kamienicą nr 19). Wymaga konserwacji natychmiast.

NR 23 KAMIENICA, mur., 1900.

NR 25 > św. Wawrzyńca 22.

NR 27 > św. Wawrzyńca 19/21/23/25 budka przy bramie.

Ul. Dajwór przed ukształtowaniem zabudowy od strony ul. Starowiślniej (I. Krieger)

NR 2 > Starowiślna 77.

NR 2a > Starowiślna 79.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1887-1892, proj. Adam Dębski. **NIE ISTNIEJE.**

NR 6 KAMIENICA, mur., 1890.

NR 8: działka z tymczasową zabudową.

NR 10 FABRYKA OBUWIA S. SCHERERA, ob. dom mieszkalny, mur., pocz. XX.

NR 12: niezabudowana działka / parking.

NR 14 FABRYKA NARZĘDZI „ESMOT”, następnie Fabryka Artystyczno-Ślusarska Joachima Steinberga, mur., 1902, przebud. 1910. **A-961,3.11.1993.**

NR 16: OFICyna TYLNA Fabryki Narzędzi „Esmot”, przebud. 1910. **A-961,3.11.1993**

NR 18 FABRYKA MASZYN „MOLITOR”, mur., 1907, przebud. 1931; ob. Żydowskie Muzeum Galicja.

NR 20 KAMIENICA (narożna ul. św. Wawrzyńca nr 24), mur., k. XIX.

CU 14 ul. Kupa

Numer ciągu: CU 14	Nazwa ciągu: Kupa
Przebieg ciągu: Warszawera-Józefa; przecznice: Izaaka	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: przebieg ulicy jest związany z planem lokacyjnym Kazimierza z 1335; znajduje się na obszarze włączonym w 1608 r. do Miasta Żydowskiego. Ogólny; w XVIII w. nazywano ją Wielkim Placem, następnie ul. Szeroką; w obecnej postaci (znacznie węższa niż pierwotnie) ukształtowana ok. 1827. Nazwa, stosowana przed poł. XIX w., nawiązuje do pobliskiej synagogi Kupa (hebr. kasa, skarb gminy). Zabudowa z przełomu XIX i XX w. została w większości wyburzona i zastąpiona współczesną.	

| 95

Ul. Kupa i widok na synagogę Kupa. Ulica wzdłuż synagogi to ul. Warszawera. Budynek po lewej to ul. Kupa 1, a na rogu Warszawera 3. Fot. E. Wilczyk, ok. 1960.

NR 1: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 3: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 5: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 7: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 9: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 11 > Izaaka 3.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1836, nadbud. II i III piętra k. XIX.

NR 15 KAMIENICA, mur., 1825-1835, nadbud. II piętra ok. 1880. A-473, 20.03.1968.

NR 17 KAMIENICA (narożna ul. Józefa nr 28), mur., 1829, proj. S. Hermanowski, nadbud. II piętra ok. 1890.

NR 2 KAMIENICA, mur., 1898, proj. Nachman Kopald, nadbud. II piętra 1905, nadbud. III piętra 1929.

NR 4 DOM, mur., 1883, nadbud. II piętra 1908, proj. Nachman Kopald.

NR 6 DOM (Estery 18 / Izaaka pierzeja), mur., 3 ćw. XIX, zamieniony na magazyn 1924; drukarnia. budynek
wyłączony z ewidencji 17.05.2017 / realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 8: niezabudowana działka.

NR 10: niezabudowana działka.

NR 12: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 14: niezabudowana działka / oficyna tylna od ul. Jakuba.

NR 16 BOŻNICA MIZRACHI, wybudowana około 1930; mały budynek przylegający od strony północnej do synagogi Izaaka; powstał z inicjatywy członków ortodoksyjnej partii Mizrachi.

NR 18 BOŻNICA IZAACA (Ajzyka), mur., zbudowana w latach 1638–1644 jako fundacja Izaaka (Ajzyka) Jakubowicza Jekelesa; bud. Jan Laitner (?), zniszczona 1656, remont. 1857, dobud. domu modlitwy 1923, zdewastowana 1939-1945, cz. remont. po 1945, zniszczona pożarem 1981, remont. w latach 1990–1995. **A-32, 24.01.1936, 3.04.1973, A-199/M.**

NR 20 > Izaaka 5.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1891, proj. Wolf Kampel.

NR 24 KAMIENICA, mur., 1895, nadbud. II piętra 1912.

NR 26 (KAMIENICA narożna ul. Józefa nr 30/32), mur., k. XIX.

CU 15 ul. Podbrzezie

Numer ciągu: CU 15	Nazwa ciągu: Podbrzezie
Przebieg ciągu: Miodowa - Brzozowa	
WAK-i tworzące ciąg: V.3, VII.5	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona około 1869 r. w miejscu średniowiecznej, polnej drogi wzdłuż koryta Starej Wisły. Pierwotnie nazywana Pobrżeże lub Podbrzeże. Obecna nazwa obowiązuje od końca XIX w.; pochodzi od przedmieścia Podbrzezie. Zabudowa ulicy pochodzi głównie z przełomu XIX i XX w.	

| 97

NR 1 > Miodowa 24

NR 3 ŻYDOWSKA SZKOŁA RZEMIOSŁ, ob. Akademia Pedagogiczna, mur., 1937-1938; wzniesiona z inicjatywy Żydowskiego Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1937-1939, proj. Izidor Goldberger.

Stan w roku 1936

NR 2 KAMIENICA, mur., 1890, proj. Leopold Tlachna, nadbud. III piętra 1930, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 4 KAMIENICA, d. łaźnia, mur., 1891, proj. Karol Knaus, na przełomie wieku XIX i XX hotel z basenem (zakład kąpielowy Maxa Horowitza), przebud. 1926 i 1929 na kamienicę czynszową z salą modlitewną, proj. Edward Skawiński.. Obiekt był przebudowany w l. 20. XX. **obiekt wyburzono.**

NR 6 DOM, mur., 1 poł. XIX, 4 ćw. XIX, przebud. 1930, proj. Bernard Birkenfeld. Budynek dawnej Bursy Sierot Żydowskich Stowarzyszenia Rękodzielników Żydowskich (Szomer Umonim).

NR 8/10 GIMNAZJUM HEBRAJSKIE (Żydowska Koedukacyjna Szkoła Ludowa i Średnia im. Chaima Hilfsteina; narożne ul. Brzozowa nr 5) ob. Zespół Szkół Mechanicznych, , mur., 1917, proj. Henryk Lamensdorf, rozbud. 1925, nadbud. 1929-1930, proj. Stanisław Wexner, Bernard Zimmermann; wzniesiona z inicjatywy Żydowskiego Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej.

CU 16 ul. Berka Joselewicza

Numer ciągu: CU 16	Nazwa ciągu: Berka Joselewicza
Przebieg ciągu: Brzozowa-nasyp kolejowy; przecznice: Brzozowa, św. Sebastiana, Starowiślna	
WAK-i tworzące ciąg: V.1, V.2, V.3, VII.4, VII.5	
Podstawowe informacje historyczne: nazwana w 1890 roku imieniem płk. Berka Joselewicza, służącego w Wojsku Polskim od insurekcji kościuszkowskiej. Wśród XIX-wiecznych zakładów przemysłowych wymieniano fabrykę platerów Jarry.	

| 98

NR 1 KAMIENICA > Brzozowa 12.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1904, proj. Beniamin Torbe.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Leopold Tlachna.

NR 7 KAMIENICA, mur., 1897, przebud. 1908, proj. Julian Grabowski.

NR 9 KAMIENICA, mur., 1907, proj. Beniamin Torbe.

NR 11 KAMIENICA, mur., 1907, proj. Beniamin Torbe, nadbud. III piętra 2 poł. XX.

NR 13 > Starowiślna 47.

NR 15 > Starowiślna 42.

NR 17 KAMIENICA, mur., ok. 1898.

NR 19 KAMIENICA, mur., ok. 1898.

NR 21/21a: **budynek poza ewidencją.**

Warsztat samochodowy, 1926

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Brzozowa nr 10), mur., XVIII (?), 4 ćw. XIX.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Beniamin Torbe.

NR 6/8 KAMIENICA > św. Sebastiana 33.

NR 10 KAMIENICA > św. Sebastiana 36.

NR 12 KAMIENICA, mur., 1896, proj. Adam Dębski.

NR 14 KAMIENICA, mur., 1894.

NR 16 KAMIENICA, mur., 1898.

NR 18 KAMIENICA, mur., 1910, proj. Leopold Tlachna.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1902, proj. Beniamin Torbe, przebud. wewnątrz 1934.

NR 22 > Starowiślna 45 .

NR 24 > Starowiślna 40.

NR 26: DRUKARNIA, 1934 - budynek wyłączony z ewidencji 2.03.2017.

NR 28: WARSZTATY SAMOCHODOWE „GARAGE STOP”, mur., 1924-1926, 1933, proj. Stanisław Nebenzhal.
obecnie supermarket.

NR 28a: BUDYNEK KOLEJOWY - budynek wyłączony z ewidencji 17.05.2017 **obecnie supermarket.**

CU 17 ul. Bonifraterska

Numer ciągu: CU 17	Nazwa ciągu: Bonifraterska
Przebieg ciągu: Plac Wolnica-Trynitariska	
WAK-i tworzące ciąg: IX.8, IX.10	
Podstawowe informacje historyczne: pierwotnie zwana ul. Przesmyk, wywodzi swą nazwę od Bonifratrów ⁸ ; w Polsce pierwszy ich klasztor Bonifratrów powstał w 1609 w Krakowie przy ul. św. Jana; dziś mieści się przy ul. Trynitariskiej. Ulica została wytyczona ok. 1877, w myśl plany „upiększenia” z 1844; obecną nazwę otrzymała w 1903.	

| 100

NR 1 > Wolnica 12.

NR 2 DOM (narożny ul. Mostowa nr 1), mur., 1869.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1897, nadbud. III piętra 1930, proj. Eugeniusz Ronka.

⁸ Zakon Szpitalniczy Świętego Jana Bożego (Bonifratrzy; Ordo Hospitalarius S. Joannis de Deo, OH): wspólnota zakonna oparta na Regule św. Augustyna; założona w 1540 w Grenadzie przez św. Jana Bożego w celu opieki nad chorymi; początkowo było to zgromadzenie ludzi świeckich, którzy za cel swej działalności uznawali posługę cierpiącym; Bonifratrzy (łac. *boni fratres*, dobrzy bracia) zakładali szpitale w Hiszpanii, we Włoszech, w Szwajcarii, we Francji; specjalizują się w psychiatrii i ziołolecznictwie; w Polsce pierwszy klasztor powstał w 1609 w Krakowie; pod koniec XVII w. król Jan III Sobieski ufundował kolejny szpital, we Lwowie, nagradzając Bonifratrów za opiekę nad rannymi żołnierzami podczas wyprawy wiedeńskiej z 1683; współcześnie Bonifratrzy nadal prowadzą szpitale i apteki ziołarskie, m.in. w Krakowie i Warszawie.

CU 18 ul. Chmielowskiego Adama

Numer ciągu: CU 18	Nazwa ciągu: Chmielowskiego
Przebieg ciągu: przecznica ul. Wietora	
WAK-i tworzące ciąg: IX.4	
Podstawowe informacje historyczne: ulica w zakolu Wisły; w średniowieczu tereny znajdowały się w bezpośrednim sąsiedztwie murów miejskich Kazimierza; po ich wyburzeniu rozpoczęto zabudowywanie okolicy; ulicę wytyczono ok. 1940; do lat 70. XX w. nie miała nazwy. W latach 1970-1972 nosiła nazwę Uczniowska; obecna obowiązuje od 1972.	

| 101

NR 1: szkoła podstawowa nr 22 / **realizacja współczesna/ budynek poza ewidencją.**

NR 2/4 KAMIENICA „NA BIRBAUMÓWCE” (narożna ul. Wietora nr 12), mur., 1929, proj. Jan Rzymkowski.

NR 6: STOWARZYSZENIE OCHRONY STARCÓW ŻYDOWSKICH "ASYFAS SKEINIM" ob. DOM DZIECKA, mur., 1937-1940, proj. Jakub Spira, Edward Kreisler. Poprzednia siedziba stowarzyszenia mieściła się przy ul. Krakowskiej 57, ale w związku z budową mostu im. Józefa Piłsudskiego budynek ten został przejęty przez miasto. Magistrat przyznał organizacji nową działkę przy ul. Augustańskiej Bocznej (obecnie ul. Chmielowskiego). W grudniu 1939 r. Niemcy nakazali gminie wykończyć budynek, a następnie przejęli go i przeznaczili na dom publiczny dla żołnierzy.

CU 19 ul. Ciemna

Numer ciągu: CU 19	Nazwa ciągu: Ciemna
Przebieg ciągu: Jakuba-Szeroka; przecznica: Lewkowa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.1	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona na początku XIX w. M. Bałaban pisał: „poprzecinana licznymi bocznymi zaułkami i korytarzami”. Działki położone w głębi od centrum Miasta Żydowskiego dostępne były przez uliczki wytyczone promieniście pomiędzy pierwszym rzędem działek (zachowanym reliktem takiej drogi jest ulica Ciemna).	

| 102

Ulica Ciemna w roku 1959

NR 1: ?

NR 3 > Szeroka 29.

NR 5: niezabudowana działka.

NR 7: niezabudowana działka.

NR 9: niezabudowana działka.

NR 11: budynek poza ewidencją.

NR 13 KAMIENICA, mur., 1 poł. XIX, remont z wymianą substancji od 2005.

NR 15 KAMIENICA, mur., poł. XIX.

NR 17 KAMIENICA, mur., XVIII, przebud. ok. poł. XIX.

NR 19 KAMIENICA (narożna ul. Jakuba nr 4), mur., XVIII, przebud. 2 poł. XIX.

NR 2 > Szeroka 28.

NR 4: niezabudowana działka.

NR 6 DOM, mur., XVIII, przebud. 1812, 1936, 1845, remont. 1936. A-374, 26.02.1968.

NR 8: niezabudowana działka.

NR 10: niezabudowana działka.

CU 20 ul. św. Gertrudy

Numer ciągu: CU 20	Nazwa ciągu: św. Gertrudy
Przebieg ciągu: Starowiślna-Stradomska; przecznice: Dominikańska, J. Sarego, św. Sebastiana	
WAK-i tworzące ciąg: III.2, IV.2, IV.1	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona w latach 70. XIX wieku w miejscu drogi, która niegdyś prowadziła wzdłuż murów miejskich; biegnie wzdłuż Plant, od Poczty Głównej do Wawelu; stanowi fragment I obwodnicy Krakowa. Na obecnych Plantach, w pobliżu ul. Siennej, znajdował się kościół św. Gertrudy (zw. kościołem Złoczyńców), na otaczającym cmentarzu chowano osoby ścięte przez kata. W 1950 r. ulicy nadano imię Ludwika Waryńskiego; w 1990 przywrócono starą nazwę.	

| 103

Zima 1933; zbiory NAC

NR 1 > Starowiślna 1.

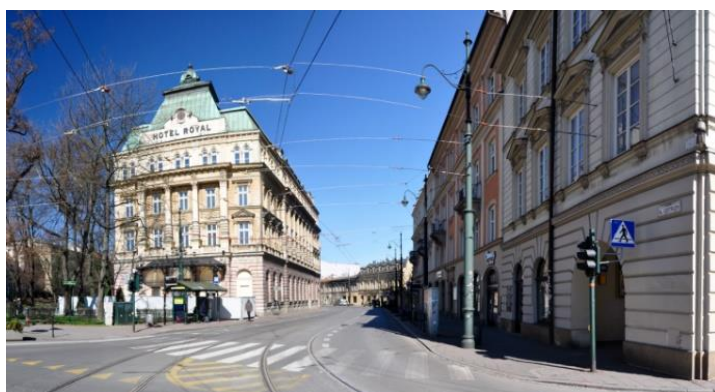
NR 2 KAMIENICA, mur., 1889, proj. Karol Zaremba. A-1037, 23.12.1996.

NR 3 DOM, mur., poł. XIX, dobud. oficyny 1881, proj. Kazimierz Leiter.

NR 4 DOM, mur., 1 poł. XIX, przebud. 1876, proj. Jacek Matusiński.

NR 5 DOM, mur., ok. 1900. A-1017 6.03.1996.

- NR 5a DAWNE KINO „WANDA”, mur., 1912, proj. Samuel Manber, przebud. 1930 i 1969. A-1018, 6.03.1996.
- NR 6 HOTEL KLEINA, ob. „MONOPOL”, mur., 1876, proj. Filip Pokutyński i Józef Niedźwiedzki, przebud. 1911, gruntownie remont. 1954. A-749, 7.05.1988.
- NR 7 KAMIENICA, mur., 1886-1889 Maksymilian Nitsch; przebud. i nadbud. III piętra 1928, proj. Roman Bandurski, Emil Allweil. A-1030, 18.06.1996.
- NR 8 KAMIENICA, mur., 1887, proj. Maksymilian Nitsch.
- NR 9 KAMIENICA, mur., 1886, proj. Maksymilian Nitsch, przebud. i nadbud. III piętra 1922, proj. Adolf Siódmak.
- NR 10 KAMIENICA, mur., przed 1886, dobud. oficyna 1886, proj. Karol Knaus, przebud. i nadbud. III piętra 1924, proj. Antoni Dostał, remont. 1965.
- NR 11 > Sarego 2.
- NR 12 KAMIENICA (narożna ul. Sarego nr 1), mur., ok. 1900, przebud. 1956.
- NR 12a KAMIENICA, mur., ok. 1880, remont. 1938.
- NR 13: **budynek poza ewidencją.**
- NR 14: HOTEL, ob. dom mieszkalny, mur., 1878, proj. Jan Ertel, przebud. pocz. XX, remont. 1969.
- NR 15 KAMIENICA, mur., 1878, proj. Nachman Kopald, remont. 1968.
- NR 16 KAMIENICA (narożna ul. św. Sebastiana nr 2), mur., 1890, przebud. 1912.
- NR 17 KAMIENICA (narożna ul. św. Sebastiana nr 1), mur., 1883, przebud. 1925.
- NR 18 KAMIENICA, mur. 1887, proj. Maksymilian Nitsch, dobud. oficyn 1912, proj. Henryk Lamensdorf.
- NR 19: ŁAŹNIA PARYSKA ABRAHAMA KAMSLERA, ob. dom, mur., 1880, proj. Anastazy Redyk, przebud. 1912.
- NR 20 DOM, mur., poł. XIX, przebud. 1875, proj. Paweł Barański, przebud. 1928.
- NR 21 DOM, mur., 1878, remont. 1929.
- NR 22: **niezabudowana działka – wjazd do ogrodów XX. Misjonarzy.**
- NR 23 KAMIENICA, mur., 1909, proj. Adam Czunko.
- NR 24 KAMIENICA, mur., 1908, proj. Adam Czunko.
- NR 25 > Stradomska 2.

NR 26-29 ZESPÓŁ HOTELU GARNIZONOWEGO – poza terenem PK Kazimierz ze Stradomiem

CU 21 ul. Halicka

Numer ciągu: CU 21	Nazwa ciągu: Halicka
Przebieg ciągu: Miodowa-Podgórska; przecznice: Rzeszowska, Przemyska, św. Wawrzyńca	
WAK-i tworzące ciąg: VI.2	
Podstawowe informacje historyczne: wytrasowana w okresie międzywojennym wzdłuż linii kolejowej nr 91.	

| 105

NR 1 (narożnik ul. Miodowa 51a): **budynek poza ewidencją.**

NR 2: **budynek poza ewidencją.**

NR 3: **niezabudowana działka.**

NR 4/6: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 7 > Rzeszowska 8.

NR 8 > Rzeszowska 7.

NR 9: **biurowiec /realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 10: **biurowiec /realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 11: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją (w podworcu).**

NR 12: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją (w podworcu).**

NR 13 > Przemyska 8.

NR 14a: **biurowiec /realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 14: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 15/16/17/18 SIEDZIBA DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH (narożny ul. św. Wawrzyńca nr 40), 1922, proj. M. Winiarski; ob. dom mur., 1926, proj. Kowalik.

CU 22 ul. Izaaka

Numer ciągu: CU 22	Nazwa ciągu: Izaaka
Przebieg ciągu: Miodowa-Józefa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: ulica na terenie "Miasta Żydowskiego" (Oppidum Judaeorum); nazwa stosowana jest od 1878 roku i odnosi się do Synagogi Izaaka; zachodnia część ulicy była w XIX wieku określana mianem Placu Rybnego.	

| 106

Numery są tylko nieparzyste.

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Estery nr 20), mur., 1912.

NR 3 KAMIENICA (narożna ul. Kupa nr 11), mur., 1905, nadbud. II piętra 1912.

NR 5 KAMIENICA (narożna ul. Kupa nr 20), mur., XVII, przebud. 1844, proj. Paweł Barański, dobudowa dwóch izb na parterze 1891, proj. Leopold Tlachna, 1932; synagoga Stowarzyszenia Bóżniczego Szir (z hebr. Pieśń) założona w 1898; podczas II wojny światowej hitlerowcy zdewastowali bożnicę; z pierwotnego wyposażenia synagogi nic się nie zachowało. **A-430, 2.04.1968.**

NR 7 KAMIENICA (narożna ul. Jakuba nr 27), mur., XVII/XVIII, przebud. 1825, proj. Michał Wąsowicz, pocz. XX. **A-431, 2.04.1968.**

Ulica Izaaka, 1933 rok.

CU 23 ul. św. Katarzyny

Numer ciągu: CU 23	Nazwa ciągu: Katarzyny św.
Przebieg ciągu: Krakowska-Augustiańska	
WAK-i tworzące ciąg: IX.5	
Podstawowe informacje historyczne: w roku 1385 wymieniona jest „plat. s. Catherinae”, lecz nie ma pewności, czy to ta sama; na planie kołłątajowskim z r. 1785 podpisano ją jako „ul. Krakowska”; w 1550, gdzie osobno mowa o ul. Wielickiej (dziś Krakowskiej), a osobno o innej ulicy, nazwanej tam «Krakowską», przy której wymieniono dom, należący do klasztoru św. Katarzyny.	

| 107

NR 1 > Krakowska 15.

NR 3 KAMIENICA, mur., 1864, proj. Paweł Barański.

NR 5 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 12), mur., 1899, proj. Józef Hercok, nadbud. III piętra XX.

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Krakowska nr 17), mur., 1827, proj. August Pluszyński, 1855, nadbud. II piętra 1863, przebud. 1900.

NR 4 KAMIENICA (narożna ul. Augustiańska nr 14), mur., 1838, przebud. 1891, proj. Nachman Kopald, przebud. 1898, nadbud. II piętra pocz. XX, proj. Zygmunt Luks. **A-460, 2.04.1968.**

CU 24 ul. Kordeckiego Augustyna ks.

Numer ciągu: CU 24	Nazwa ciągu: Kordeckiego
Przebieg ciągu: Paulińska- Józefa Dietla	
WAK-i tworzące ciąg: V.4	
Podstawowe informacje historyczne: wytyczona przed I wojną światową na terenach dawnych łąk w pobliżu klasztoru Paulinów na Skałce; 1906 wyburzono mur otaczający od północy pauliński zespół gospodarczy, w 1908 roku opracowany został projekt zamiany gruntów pomiędzy miastem a Augustianami; wkrótce zabudowana kamienicami. W 1921 roku otrzymała obecną nazwę.	

| 108

NR 1 > Dietla 5.

NR 3 DOM, mur., 1932, proj. w 1927 Ferdynand Liebling, Jozue Oberleder i fasada Zygmunt Prokiesz.

NR 5 KAMIENICA, mur., 1926, proj. Ferdynand Liebling i Jozue Oberleder, przebud. 1933.

NR 7 DOM, mur., 1935, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 9 DOM, mur., 1934, proj. Zygmunt Prokiesz.

NR 11: realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 13 (narożny Paulińska 4): realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.

NR 2 > Dietla 7.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1911, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 8 KAMIENICA, mur., 1931, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 10 KAMIENICA, mur., 1934, proj. Zygmunt Prokesz.

NR 12 (narożny Paulińska 6): realizacja współczesna / budynek poza ewidencją .

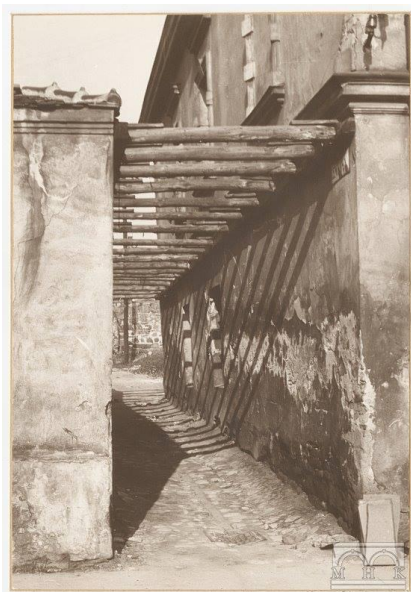
CU 25 ul. Lewkowa

Numer ciągu: CU 25	Nazwa ciągu: Lewkowa
Przebieg ciągu: Szeroka-Ciemna	
WAK-i tworzące ciąg: VII.1	
Podstawowe informacje historyczne: niewielka uliczka wytyczona na początku XIX w. M. Bałaban pisał: „krótka i wąska, zastawiona w niewielkiej odległości od wylotu odrapanymi murami domów”. Działki położone w głębi Miasta Żydowskiego dostępne były przez uliczki wytyczone za pierwszym rzędem działek.	

| 110

Przy ulicy idącej tyłami domów ul. Szerokiej nie ma adresów.

Przejście z ulicy Szerokiej na Ciemną (dawniej ulica Lewkowa),
fot. Eugeniusz Wilczyk, ok. 1960.

CU 26 pl. Na Groblach

Numer ciągu: CU 26	Nazwa ciągu: Na Groblach
Przebieg ciągu:	
WAK-i tworzące ciąg: I.2, I.1	
Podstawowe informacje historyczne: plac w centrum Krakowa, w pobliżu Wisły, Plant i Wawelu. W średniowieczu płynęła tędy Rudawa - odnoga Wisły odprowadzająca wodę oraz nieczystości z fos biegnących u podnóża murów miejskich. Nazwa placu pochodzi od grobli odcinających tę odnogę. Znajdowały się tu stawy i mokradła (stopniowo osuszane i zastępowane przez drewnianą, parterową zabudowę). W 2. połowie XVIII w. plac stanowił jurydykę, będącą własnością Tarłów, potem dzierżawioną przez H. Kołłątaję, a jeszcze później należącą do Sieniawskich. Owalny zarys placu wykształcił się w XVIII-XIX w. Nazwę Groble nosiła początkowo ulica położona we wschodniej części późniejszego placu (I połowa XIX w). Zachodnią część placu nazywano od połowy XIX wieku ulicą Portową. Na placu odbywały się targi końskie, powstał w XIX w. Do połowy XIX wieku środek placu zajmował staw będący dawnym portem wiślanym. Przed końcem II wojny światowej, plac stanowił zajezdnię autobusów.	

| 111

Ul. Powiśle i p. Na Groblach; stan przed 1878

W obręb PK wchodzi tylko:

NR 21 FABRYKA MASZYN „LABOR”, ob. drukarnia i magazyny, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX. / **obiekt bardzo przekształcony.**

NR 22: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

CU 27 ul. Na Przejściu

Numer ciągu: CU 27	Nazwa ciągu: Na Przejściu
Przebieg ciągu: Dajwór-Szeroka	
WAK-i tworzące ciąg: VII.1	
Podstawowe informacje historyczne: krótka uliczka, dziś niemal zatarta; stała tu, zbudowana w XVII w., niewielka synagoga zwana „Na Górcie” (właściwie dom modlitwy Natana Spiry, rabina-mistyka, uważanego za cudotwórcę); w czasie II wojny zrujnowana, została rozebrana.	

| 112

Przy ulicy nie ma adresów.

CU 28 ul. Nowa

Numer ciągu: CU 28	Nazwa ciągu: Nowa
Przebieg ciągu: Plac Nowy-Józefa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: powstanie ulicy związane było z lokacyjnym rozplanowaniem miasta w roku 1335; o XIX w. znajdowały się tu także zespół uliczek i drewnianych zabudowań biedoty, tzw. Libuszhof ⁹ ; w 1633 wspomniana bez określenia położenia; obecny bieg wytyczono w latach 70. XIX wieku; z tego okresu pochodzi najstarsza zachowana zabudowa.	

| 113

NR 1: niezabudowana działka.

NR 2 > Józefa 22.

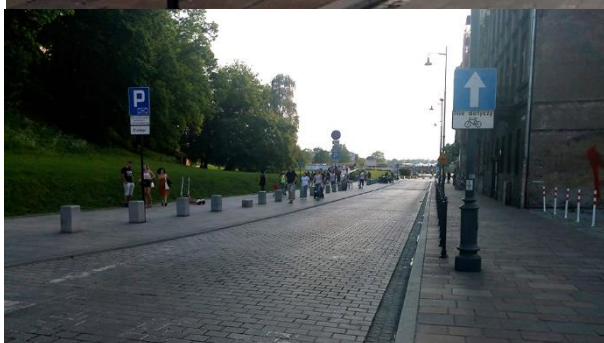
NR 3 > Józefa 20.

⁹ Na Planie Kołłątajowskim z r. 1785 kompleks domów i placów, może i uliczek, pomiędzy dzisiejszymi ulicami: Józefa, Jakóba, Warszawera i Nową. Okolicę tę zajęli po r. 1500 Żydzi wypędzeni z Czech.

CU 29 ul. Podzamcze

Numer ciągu: CU 29	Nazwa ciągu: Podzamcze
Przebieg ciągu: Straszewskiego-Plac na Groblach	
WAK-i tworzące ciągu: I/2, I.3	
Podstawowe informacje historyczne: na styku z ul. Kanoniczą stała Brama Poboczna; ukształtowana w 2. połowie XIX., podczas porządkowania; po zasypaniu stawu, zwano początkowo ul. Portową. W 1881 r. ustalono nazwę.	

| 114

Stan w roku 1935

NR 16/18: niezabudowana działka / narożna ze Straszewskiego 3.

NR 20 KAMIENICA, mur., 1898, proj. Benjamin Torbe, nadbud. III piętra 1933, proj. Roman Weindling.

NR 22 KAMIENICA, mur., 1898, nadbud. III piętra 1922, proj. Roman Weindling.

NR 24 KAMIENICA, mur., 1890, proj. Leopold Tlachna, przebud. parteru 1912, proj. Ludwik Gutman.

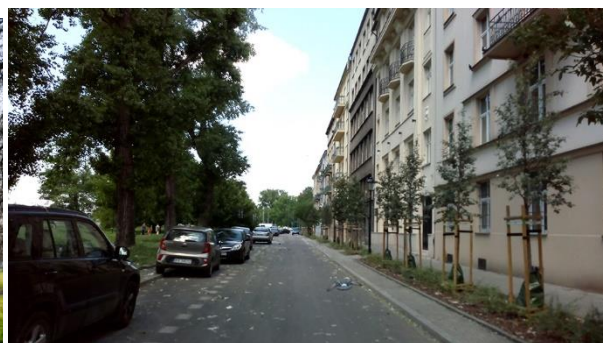
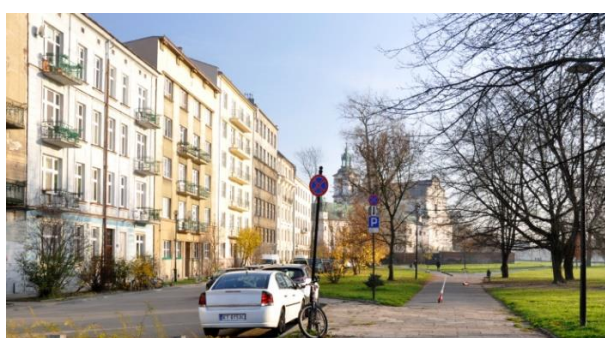
NR 26 KAMIENICA, mur., 1889, nadbud. III piętra 1927, proj. Jan Orłowski.

NR 28 > Powiśle 12.

CU 30 ul. św. Stanisława

Numer ciągu: CU 30	Nazwa ciągu: Stanisława św.
Przebieg ciągu: Paulińska- Józefa Dietla	
WAK-i tworzące ciąg: II.2., V.4	
Podstawowe informacje historyczne: ulica wytyczona w latach 70. XIX wieku, podczas prac związanych z zasypywaniem Starej Wisły porządkowaniem terenów wokół; 1906 wyburzono mur otaczający od północy pauliński zespół gospodarczy, w 1908 opracowany został projekt zamiany gruntów pomiędzy miastem a Augustianami; nazwę nosi od 1912r.	

| 115

Zabudowa jednostronna, wyłącznie numery parzyste.

NR 2 > Dietla 1.

NR 4 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Henryk Lamensdorf.

NR 6 KAMIENICA, mur., 1912, proj. Antoni Dostal.

NR 8a KAMIENICA, mur., 1937, proj. Ignacy Bierer.

NR 8b KAMIENICA, mur., 1936, proj. Juliusz Eintracht.

NR 10 SZKOŁA „BAJS JAKOW”, mur., 1929, proj. Samuel Singer i Juliusz Eintracht.

NR 12 KAMIENICA, mur., 1923, proj. Ferdynand Liebling i Jozue Oberleder.

NR 14 > Paulińska 2.

CU 31 ul. Straszewskiego Floriana

Numer ciągu: CU 31	Nazwa ciągu: Straszewskiego
Przebieg ciągu: róg z ul. Podzamcze	
WAK-i tworzące ciąg: I.3	
Podstawowe informacje historyczne: w przeszłości stanowiła fragment drogi okalającej miasto po zewnętrznej stronie murów obronnych; ukształtowana po wyburzeniu murów miejskich i założeniu Plant; obecna nazwa nadana w 2. połowie XX w	

| 116

Róg ul. Podzamcze i F. Straszewskiego, 1914 r. Fot. Tadeusz Gutkowski. ANKr, Zbiór fotograficzny, sygn. A-IV-520

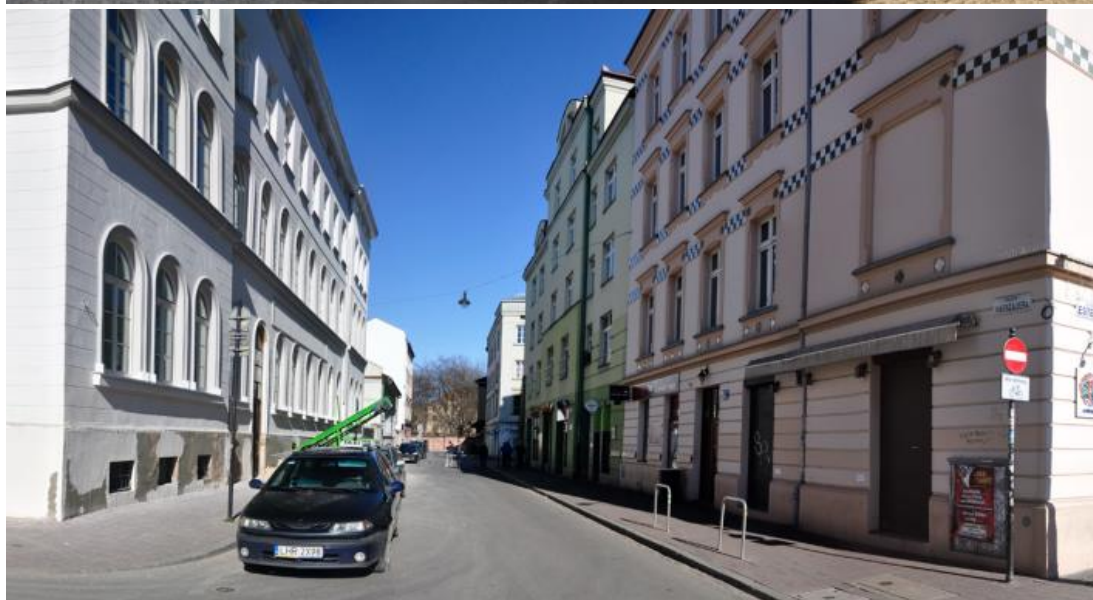
NR 3: niezabudowana działka / narożna z Podzamcze 16/18.

NR 4: KAMIENICA, mur., 1889, proj. Jan Ertel.

CU 32 ul. Warszawera

Numer ciągu: CU 32	Nazwa ciągu: Warszawera Jonatana
Przebieg ciągu: Jakuba-Plac Nowy; przecznice: Kupa	
WAK-i tworzące ciąg: VII.3	
Podstawowe informacje historyczne: dawniej Ubogich, do XIX w. mieścił się przy niej szpital i dom starców; do XIX w. znajdowały się tu także zespół uliczek i drewnianych zabudowań biedoty, tzw. Libuszhof ¹⁰ ; zachowała pozostałości obwarowań miasta Kazimierza.	

| 117

NR 1 KAMIENICA (narożna ul. Estery nr 8), mur., k. XIX.

NR 3 > Kupa 1.

NR 5 numer nie istnieje.

NR 7 numer nie istnieje.

¹⁰ Na Planie Kołłątajowskim z r. 1785 kompleks domów i placów, może i uliczek, pomiędzy dzisiejszymi ulicami: Józefa, Jakóba, Warszawera i Nową. Okolicę tę zajęli po r. 1500 Żydzi wypędzeni z Czech.

NR 9 > Kupa 2.

NR 11 > Jakuba 7.

NR 2 numer nie istnieje (działka w obrębie kamienicy nr 6).

NR 4 numer nie istnieje (działka w obrębie kamienicy nr 6).

NR 6 > Estery 6 – między numerem 6 i 8 pozostałości murów obronnych dawnego miasta Kazimierza 1340;
A-96, 3.02.1931, 3.03.1931, 12.04.1931, 2.06.1936, 30.04.1938.

NR 8 BOŻNICA KUPA (Szpitalna; Ubogich); mur., zbudowana ok. 1645 r. jako fundacja kahału dla najuboższych, przebudowana 1830-1834, dobud. skrzydła zach. ok. poł. XIX, przedłużenie skrzydła zach. 1864, proj. Świerzyński, przebud. I. 20 i 30 XX, proj. Zygmunt Prokesz, zniszczona 1939-1945, cz. odbud. po 1945.ok. 1830 r., konserwowana w latach 1993–1998. **A-700, 30.07.1986, A-237/M.**

NR 10 > Jakuba 3.

CU 33 ul. Wąska

Numer ciągu: CU 33	Nazwa ciągu: Wąska
Przebieg ciągu: Józefa-św. Wawrzyńca	
WAK-i tworzące ciąg: VII.2	
Podstawowe informacje historyczne: zachowała pozostałości obwarowań tzw. Miasta Żydowskiego; przebita w XIX wieku, wzdłuż muru zlikwidowanego folwarku augustianów; ciąg ulicy <i>ma być</i> śladem fosy; „leży ona w sąsiedztwie Szerokiej, stanowiąc przy wschodnim końcu ul. Józefa południową jej odnogę. R. 1792 w spisie urzędowym umieszczono ją pomiędzy 3-ma ulicami, oznaczonymi jako siedlisko Żydów, dozór III”.	

| 119

1939 kondukt na rogu Wąskiej i Józefa

NR 1 > Józefa 21.

NR 3/5/7 SZKOŁA, ob. podstawowa nr 14, ul. Wąska nr 3/7 (narożna ul. św. Wawrzyńca nr 14), mur., 1905-1910, proj. Jan Zawiejski. gmach dawnej Szkoły Miejskiej. **A-1138, 24.11.2005.**

NR 2 KAMIENICA (narożna ul. Józefa nr 23), mur., XVII, przebud. 1852-1859, proj. Feliks Radwański, nadbud. III piętra 1929. **A-452, 26.03.1969.**

NR 4, 6, 8: **realizacja współczesna / budynek poza ewidencją.**

NR 10 KAMIENICA, mur., 1921, proj. Samuel Singer.

NR 12 KAMIENICA, mur., 1920, proj. Antoni Dostal. - pozostałości obwarowań tzw. Miasta żydowskiego na Kazimierzu, mur., 1627. **???? w trakcie rozbiórki? przebudowy?**

CU 34 ul. Węglowa

Numer ciągu: CU 34	Nazwa ciągu: Węglowa
Przebieg ciągu: Krakowska-Augustiańska	
WAK-i tworzące ciąg: IX.5	
Podstawowe informacje historyczne: stanowiła w przeszłości północną granicę rynku miasta Kazimierza; zachowała pięć lokacyjnych działek, w tym dwie zajmowane przez kamienice przyrynkowe z XIV wieku; w dzisiejszym kształcie istnieje od XIX wieku; zabudowa po południowej stronie ulicy rozwinęła się później.	

| 120

NR 1 > Krakowska 29.

NR 1a KAMIENICA, mur., 1847-1848.

NR 3 > Augustiańska 24.

NR 2 > Krakowska 31.

NR 4 > Augustiańska 26.

Ciągi bulwarowe [CB]

CB 1 Bulwar Czerwieński

Numer ciągu: CB 1	Nazwa ciągu: Bulwar Czerwieński
Przebieg ciągu: od mostu Dębnickiego po most Grunwaldzki	
WAK-i tworzące ciąg: I.1, II.1	
Opis w studium historycznym, rozdz. Bulwary Wiślane	

| 121

Widok na Bulwar Czerwieński z Zakola Wisły

Widok na Bulwar Czerwieński z Zakola Wisły w kierunku Wawelu

Widok na Bulwar Czerwieński w kierunku Podgórze

Widok na Bulwar Czerwieński z mostu Dębnickiego

Widok na Bulwar Czerwieński z mostu Dębnickiego

Widok na Bulwar Czerwieński z mostu Grunwaldzkiego

Widok na Bulwar Czerwieński balonu widokowego

Nieistniejąca zabudowa Rybaków (dworek Zielińskich), archiwum OT NID w Krakowie

CB 2 Bulwar Inflancki

Numer ciągu: CB 2	Nazwa ciągu: Bulwar Inflancki
Przebieg ciągu: pomiędzy mostami Grunwaldzkim a Józefa Piłsudskiego	
WAK-i tworzące ciąg: II.2, II.3	
Opis w studium historycznym, rozdz. Bulwary Wiślane	

| 124

Widok na Bulwar Inflancki z mostu Grunwaldzkiego

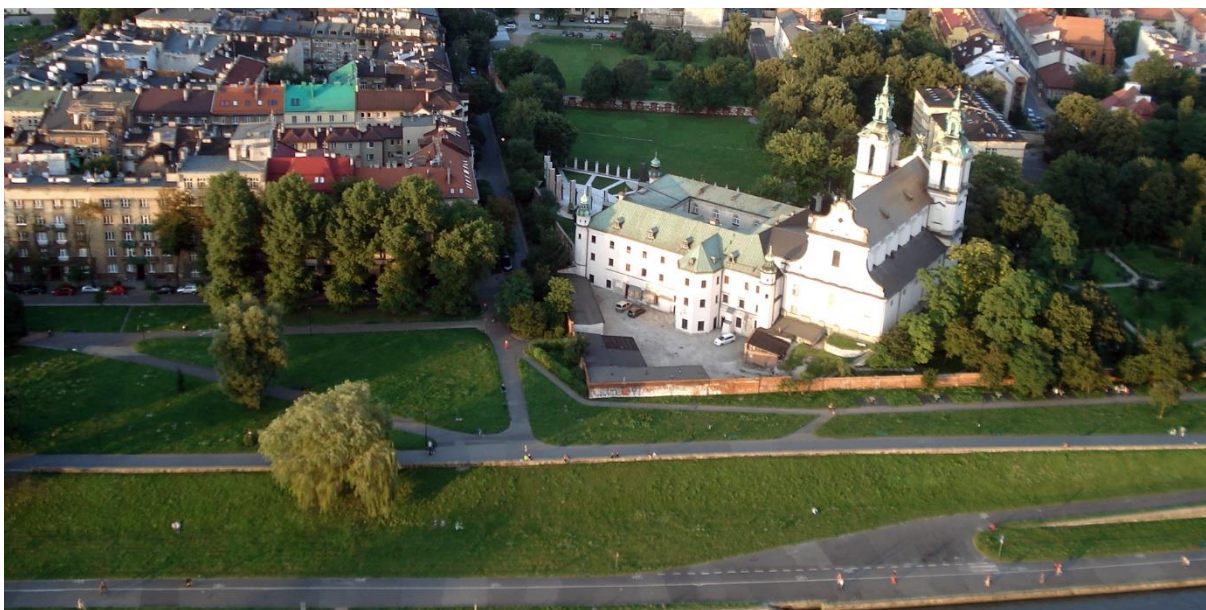
Widok na Bulwar Inflancki z Dębny

Widok na Bulwar Inflancki z mostu Piłsudskiego

Widok na Bulwar Inflancki z mostu Grunwaldzkiego

Widok na Bulwar Inflancki z balonu widokowego

J.N. Głowacki, Kraków z Krzemionek; I połowa XIX wieku

Dolina Wisły przy moście Piłsudskiego; wiosna 1931; archiwum OT NID w Krakowie.

CB 2 Bulwar Kurlandzki

Numer ciągu: CB 2	Nazwa ciągu: Bulwar Kurlandzki
Przebieg ciągu: pomiędzy mostami Józefa Piłsudskiego a stopniem wodnym i śluzą na Dąbiu	
WAK-i tworzące ciąg: II.4	
Opis w studium historycznym, rozdz. Bulwary Wiślane.	

| 127

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy mostem Piłsudzkiego a kładką Bernatka

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy kładką Bernatka a mostem Powstańców Śląskich

Widok na Bulwar Kurlandzki z mostu Powstańców Śląskich

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy mostem Powstańców Śląskich a mostem kolejowym

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy mostem Powstańców Śląskich a mostem kolejowym

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy kładką Bernatka a mostem Powstańców Śląskich – z mostu Powstańców śląskich

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy kładką Bernatka a mostem Powstańców Śląskich – z kładki Bernatka

Widok na Bulwar Kurlandzki pomiędzy kładką Bernatka a mostem Piłsudskiego – z kładki Bernatka

Most Krakusa i most kolejowy; z prawej tereny gazowni i wylot ul. Starowiślnej, 1918

Ciągi według nazw ulic i placów

Agnieszki św.	CU 4
Augustiańska	CC 6
Bartosza	CC 10
Bawół	CC 11
Berka Joselewicza	CU 16
Bernardyńska	CK 1
Bocheńska	CU 8
Bogusławskiego Wojciecha	CC 19
Bonifraterska	CU 1
Bożego Ciała	CK 6
Brzozowa	CC 13
Bulwar Czerwieński	CB 1
Bulwar Inflancki	CB 2
Bulwar Kurlandzki	CB 2
Chmielowskiego Adama	CU 18
Ciemna	CU 19
Dajwór	CU 13
Dietla	CC 4
Estery	CC 16
Gazowa	CU 10
Gertrudy św.	CU 20
Halicka	CU 21
Izaaka	CU 22
Jakuba	CC 14
Józefa	CK 3
Katarzyny św.	CU 23
Koletek	CC 3
Kordeckiego Augustyna	CU 24
Krakowska	CK 8
Kupa	CU 14
Lewkowa	CU 25
Meiselsa	CC 20
Miodowa	CC 15
Mostowa	CC 8
Na Groblach	CU 26

Na Przejściu	CU 27
Nowa	CU 28
Nowy	CC 17
Orzeszkowej Elizy	CU 3
Paulińska	CC 5
Piekarska	CU 5
Podbrzezie	CU 15
Podgórska	CK 10
Podzamcze	CU 29
Powiśle	CC 1
Przemyska	CU 11
Rybaki	CK 9
Rzeszowska	CU 12
Sarego Józefa	CC 18
Sebastiana św.	CC 12
Skateczna	CK 2
Skawińska	CU 6
Smocza	CC 2
Stanisława św.	CU 30
Starowiślna	CK 4
Stradomska	CK 7
Straszewskiego Floriana	CU 31
Sukiennicza	CU 2
Szeroka	CK 5
Trynitarzka	CC 7
Warszauera	CU 32
Wawrzyńca św.	CC 9
Wąska	CU 33
Węglowa	CU 34
Wietora	CU 7
Wolnica	CU 9
Wrzesińska	CU 1